

Stanovení pojistných limitů pro účely efektivního pojištění majetku

Bc. Adam Tomčal

Diplomová práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Adam Tomčal
Osobní číslo: M22028
Studijní program: N0412A050011 Finance
Specializace: Finance podniku
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Stanovení pojistných limitů pro účely efektivního pojištění majetku

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte literární prameny v oblasti pojištnictví se zaměřením na neživotní pojištění majetku.

II. Praktická část

- Analyzujte vývoj neživotního pojištění a pojistných událostí na pojistném trhu ČR se zaměřením na pojištění majetku.
- U vybraných pojišťoven porovnejte rozsah pojistného krytí produktů a podmínky stupně zabezpečení majetku.
- S využitím případových studií zhodnoťte rozsah pojistného krytí u vybraných pojišťoven s ohledem na stanovení pojistné částky.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Ekopress, 2015. ISBN 978-808-7865-255.
- LOOMBA, Jatinder. *Risk Management and Insurance Planning*. Delhi: PHI Learning Private Limited, 2014. ISBN 978812034831.
- ONDRUŠKA, Tomáš; BROKEŠOVÁ, Zuzana; PASTORÁKOVÁ, Erika a SNOPKOVÁ, Andrea. *Riadenie rizík a poisťovníctvo: učebnica*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-807-6764-026.
- VAUGHAN, Emmett J. a VAUGHAN, Therese M. *Fundamentals of Risk and Insurance*. 11th ed. New Jersey: Wiley, 2014. ISBN 978-1-118-53400-7.
- VÁVROVÁ, Eva. *Finanční řízení komerčních pojišťoven*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-802-4746-623.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Blanka Kameníková, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **5. února 2024**
Termín odevzdání diplomové práce: **19. dubna 2024**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 5. února 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato práce se zabývá stanovením efektivního pojistného rozsahu s přihlédnutím na limity pojistného nebezpečí. Práce je rozdělena do dvou částí. Teoretická část předkládá poznatky zaměřující se na pojištění, konkrétně neživotní pojištění majetku. Část praktická sestavuje analýzu pojistného trhu České republiky a vývoj pojistných událostí. Analytická část zcela cíleně zpracovává předložené poznatky teoretické. Dále je sestaven ucelený pohled na dílčí rozsahy pojistného krytí jednotlivých pojišťoven se zaměřením na podmínky pojistných limitů a stupně zabezpečení. Závěrečné vyústění práce směřuje k vyhodnocení řešení případových situací prostřednictvím autorova metodického postupu za cílem stanovení efektivního pojistného krytí s přihlédnutím na výši pojistné částky.

Klíčová slova: pojistný limit, neživotní pojištění majetku, pojistný trh, pojistné krytí, pojistná částka

ABSTRACT

This thesis deals with determining the effective insurance coverage with regard to insured peril limits. The thesis is divided into two parts. The theoretical section elaborates on theoretical knowledge focusing on insurance, specifically non-life property insurance, upon which the practical part of the work is based. The practical part compiles an analysis of the insurance market in the Czech Republic and the development of insured events. Furthermore, a comprehensive overview of the partial scope of insurance coverage provided by individual insurance companies is assembled, with focus on the conditions of insurance limits and security levels. The final outcome of the work is aimed at evaluating the solution of case situations through the author's methodology with the aim of determining effective insurance coverage, taking into account the amount of sum insured.

Keywords: insurance limit, non-life property insurance, insurance market, insurance coverage, sum insured

Poděkování:

Chtěl bych vyjádřit vděk paní Ing. Blanka Kameníková, Ph.D., za její odborné vedení, připomínky a rady. Také děkuji rodině a přátelům za jejich podporu během psaní této práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 POJIŠŤOVNICTVÍ.....	12
1.1 HISTORIE POJIŠŤOVNICTVÍ.....	14
1.2 RIZIKO.....	15
1.2.1 Členění rizik	16
1.2.2 Risk management	18
1.3 KLASIFIKACE POJIŠTĚNÍ	19
1.3.1 Členění z hlediska způsobu financování	20
1.3.2 Členění z hlediska právního	25
1.3.3 Členění podle pojistného plnění.....	26
1.4 ZÁKLADNÍ POJMY	27
1.4.1 Účastníci pojistného vztahu	27
1.4.2 Pojistný produkt	28
1.4.3 Pojistná smlouva	29
2 NEŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	31
2.1 POJIŠTĚNÍ MAJETKU.....	31
2.1.1 Pojištění nemovitosti.....	37
2.1.2 Pojištění domácnosti	37
2.1.3 Havarijní pojištění.....	39
2.2 POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU	39
2.3 NEŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ OSOB.....	40
3 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	42
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	43
4 ANALÝZA NEŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ V ČR.....	44
4.1 VÝVOJ NEŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ NA TRHU ČR	44
4.1.1 Vývoj předepsaného pojistného	44
4.1.2 Vývoj pojištěnosti	47
4.1.3 Vývoj škodovosti	49
4.2 VÝVOJ POJISTNÝCH UDÁLOSTÍ	50
4.2.1 Pojistné nebezpečí krádež a loupež.....	54
4.2.2 Pojistné nebezpečí povodně	59
4.3 VÝBĚR POJIŠŤOVEN.....	60
4.3.1 Představení pojišťoven.....	63
5 ROZSAH POJISTNÉHO KRYTÍ A IDENTIFIKACE LIMITŮ	66
5.1 POJIŠŤOVNA GČP.....	67

5.1.1	Rozsah pojistného krytí majetku GČP	67
5.1.2	Krádež a podmínky zabezpečení	71
5.1.3	Zachraňovací náklady	74
5.2	POJIŠŤOVNA KOOPERATIVA	74
5.2.1	Rozsah pojistného krytí majetku Kooperativa	74
5.2.2	Krádež a loupež	78
5.2.3	Zachraňovací náklady	82
5.3	POJIŠŤOVNA ALLIANZ	82
5.3.1	Odcizení krádeží vloupáním a loupež	86
5.3.2	Zachraňovací náklady	87
5.4	POJIŠŤOVNA ČSOBP	87
5.4.1	Odcizení krádeží vloupáním a loupežné přepadení	91
5.4.2	Zachraňovací náklady	92
5.5	POJIŠŤOVNA ČPP	92
5.5.1	Stupně zabezpečení a limity pojištění pro případ krádeže	96
5.5.2	Zachraňovací náklady	97
6	SHRnutí ANALYTICKÉ ČÁSTI	98
7	PŘÍPADOVÉ STUDIE	99
7.1	PŘÍPADOVÁ STUDIE č. 1	100
7.1.1	Řešení případové studie č. 1	100
7.1.2	Shrnutí případové studie č. 1	106
7.2	PŘÍPADOVÁ STUDIE č. 2	107
7.2.1	Řešení případové studie č. 2 písmeno a)	109
7.2.2	Shrnutí případové studie č. 2 písmeno a)	116
7.2.3	Řešení případové studie č. 2 písmeno b)	117
7.2.4	Shrnutí případové studie č. 2 písmeno b)	121
7.2.5	Řešení případové studie č. 2 písmeno c)	122
7.2.6	Shrnutí případové studie č. 2 písmeno c)	126
	ZÁVĚR	128
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	130
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	133
	SEZNAM OBRÁZKŮ	134
	SEZNAM TABULEK	135

ÚVOD

Majetek je jedno z nejcennějších aktiv, které můžeme vlastnit. Bezpečnost a ochrana tohoto aktiva proti různým rizikům je klíčovým aspektem finanční stability. V tomto kontextu je pojištění majetku důležitou složkou, neboť poskytuje finanční zajištění proti nepředvídatelným událostem, které svým vznikem ohrožují ztrátu nebo škodu tohoto aktiva. Předmětem této diplomové práce je objasnit problematiku krytí majetku z hlediska odlišných pojistných podmínek a pojistných produktů za účelem optimálního pojištění.

Pojištění majetku je v dnešní době velmi atraktivním a je neustále nabízeno pojišťovny na pojistném trhu v České republice. Diference mezi nabízenými produkty je značně odlišná. Tato diplomová práce stanovuje metodický postup k výběru pojistných produktů majetku v závislosti na efektivním pojištění majetku.

Práce je dělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část nabývá poznatků o pojišťovnictví, především principy jeho fungování a dále zaměření na skupiny neživotního pojištění.

Praktická část navazuje na teoretické prameny a prohlubuje povědomí o pojištění majetku. První krok práce směřuje k analýze pojistného trhu ČR se zaměřením na neživotní pojištění. Je zde analyzován vývoj předepsaného pojistného a zároveň na základě tržního podílu je zvoleno pět pojišťoven, které budou aplikovány pro pojistnou ochranu v případových studiích. Dále je definován klíčový problém práce, a to riziko pojistných událostí.

Po definici problému v podobě pojistného nebezpečí následuje kapitola, která se zaměřuje na vyhledání nástrojů pro řešení tohoto problému. Jedná se o sestavení systematického uceleného pohledu na rozsah pojistných produktů vybraných pojišťoven s porovnáním dílčích pojistných částek (sublimitů), které se odvíjí od faktorů, jako je například stupeň zabezpečení. Pro stanovení podkladů k řešení problému je využito jednotlivých pojistných podmínek pojišťoven.

Poslední fáze práce se zaměřuje na aplikaci autora metodického postupu k řešení problému pojistného nebezpečí. S využitím případových studií, které simulují situace pojištění majetku v rizikových oblastech, je za pomoci zohlednění pojistných výluk, limitů a stanovení cen řešen optimální výběr pojistných produktů.

Metodický postup komplexně popisuje, jak postupovat v případě volby pojistného produktu majetku za účelem efektivního pojistného rozsahu.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Pojištění majetku je důležité pro všechny, kteří ho chtějí zabezpečit před nečekanými událostmi. Volba správného pojistného produktu a stanovení vhodné úrovně krytí jsou klíčové pro zajištění adekvátní ochrany majetku, ale v praxi taky hodně náročné. Je potřeba, aby zájemci o pojištění uměli pracovat s pojistnými podmínkami a zároveň pojišťovny aktualizovaly své limity s neustále dynamicky rostoucím prostředím.

Hlavním cílem této diplomové práce je vypracování metodického postupu ke zhodnocení pojistného rozsahu za účelem efektivního pojištění majetku. Metodika selektuje pojistné produkty, které disponují dostatečnými pojistnými limity a svými podmínkami nejsou vyloučeny z pojistného plnění.

Teoretická část je vyhotovena pomocí literární rešerše a poskytuje ucelený pohled literatury na principy a fungování pojištění, konkrétně skupiny neživotního pojištění majetku. Tato část je prezentována systematickým postupem v krocích rozšiřujících znalosti o zvoleném tématu.

Praktická část navazuje na teoretické prameny. Pomocí metody srovnání je provedena odvětvová analýza pojistného trhu ČR se zaměřením na neživotní pojištění majetku. S využitím srovnání jsou dále vybrány pojišťovny na základě kritéria předepsaného pojistného a analyzován aktuální stav častých pojistných událostí.

Praktická část v další fázi využívá metody syntézy pro sjednocení jednotlivých částí rozsahu pojistného krytí do celku u vybraných pojišťoven. Tento ucelený pohled vychází z pojistných podmínek příslušných pojišťoven a slouží jako klíč k řešení stanoveného cíle.

V závěru práce řeší odlišné situace skrze případové studie prostřednictvím metodiky kladení systematických otázek. Případové studie jsou zaměřeny na problematiku pojištění majetku. Výstupem je aplikace metodiky pro zhodnocení rozsahu krytí za účelem efektivního pojištění.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POJIŠŤOVNICTVÍ

„Pojišťovnictví je specifické odvětví ekonomiky, které zabezpečuje finanční eliminaci rizik ovlivňující činnost lidí.“ (Ducháčková, 2015, s. 225)

Dle právních rámců – Pojišťovnictví ČR (2013) se pojišťovnictví v České republice řídí následující legislativou:

- Zákon č. 277/2009 Sb., zákon o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, ve znění pozdějších předpisů

Pojišťovnictví je významné, dynamicky rozvíjející a nezastupitelné odvětví v moderních státech s tržní ekonomikou. Aktivně se podílí na hospodaření všech ekonomických subjektů a podporuje ekonomickou stabilitu pomocí svých činností, které zajišťují pojistnou ochranu klientů. Pozitivní vliv na ekonomiku má taky akumulace výrazného objemu peněžních prostředků, který se v odvětví pojišťovnictví vyskytuje ve formě zaplaceného pojistného pojišťovnám od klientů. (Vávrová, 2014)

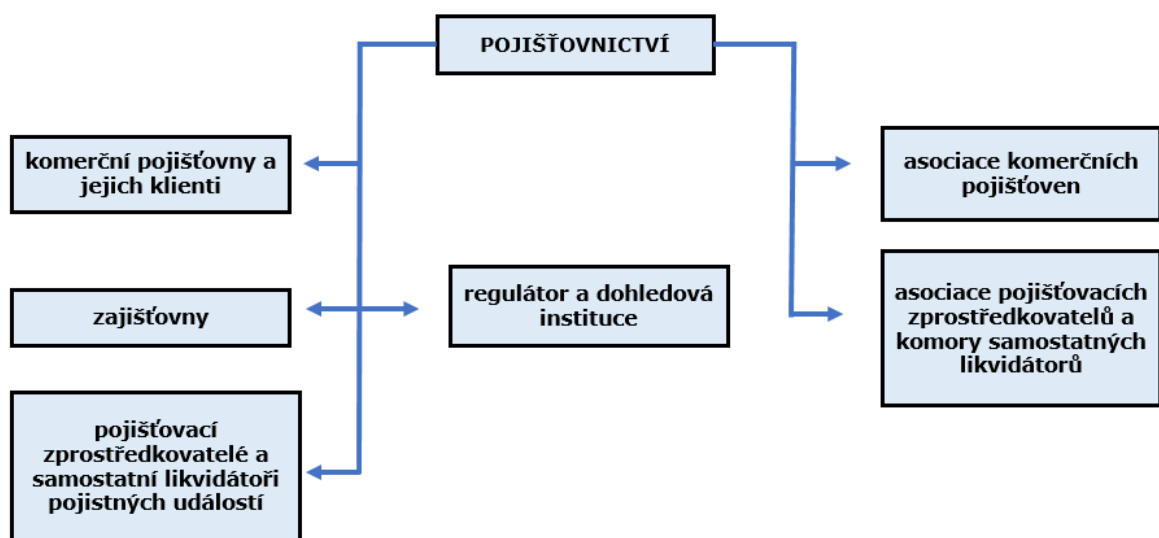
Pojem pojišťovnictví se v různých zemích může lišit, a to především z důvodu zahrnutí odlišných institucí do tohoto odvětví ekonomiky. Některé země tedy do odvětví pojišťovnictví řadí nejen instituce komerčního pojišťovnictví, ale zahrnují sem například instituce zabývající se sociálním pojišťovnictvím, nebo zákonným zdravotním pojišťovnictvím. Pojišťovnictví v České republice je specifické odvětví ekonomiky zahrnující instituce komerčního pojištění, které plní činnosti jako je pojištění, zajištění a zprostředkování. Mimo jiné vykonávají i ostatní činnosti, které s výše zmíněnými souvisí. (Ducháčková, 2015)

System založený na komerčních principech pojištění je prováděn komerčními pojišťovnami. Jejich cílem je poskytovat pojistnou ochranu a nabízet pojištění odlišných rizik. Tento systém poskytuje krytí rizik v závislosti na dobrovolném rozhodnutí a pojistných potřeb jak fyzických, tak právnických osob. (Martinovičová a Čejková, 2013)

Do předmětu pojišťovnictví se řadí řízení pojišťoven, kalkulace pojistného, informační soustava, tvorba technických rezerv. Mezi předmět pojišťovnictví patří taky regulace pojišťoven, která je prováděna státní složkou v podobě dohlížecí činnosti nad subjekty vykonávající podnikání v oblasti pojištění. V oblasti pojišťovnictví se taky nachází instituce asociace pojišťoven, jejichž zaměřením je zesílit vzájemnou kooperaci pojišťoven. Souhrn institucí, které spadají do ekonomického odvětví pojišťovnictví jsou následující:

- Pojišťovny a zajišťovny,
- pojišťovací zprostředkovatelé,
- státní dozor nad pojišťovnictvím,
- samostatní likvidátoři pojistných událostí,
- asociace pojišťoven, asociace a svazy zprostředkovatelů,
- finanční instituce vykonávající pojištění kromě pojišťoven (mezi příklad lze uvést banky),
- poradenské a ostatní firmy v oblasti pojišťovnictví. (Ducháčková, 2015)

Obrázek níže vyobrazuje strukturu odvětví v pojišťovnictví.

Obrázek 1 Struktura odvětví pojišťovnictví (vlastní zpracování dle Vávrová 2014)

1.1 Historie pojišťovnictví

Počátek pojištění se datuje již v letech 3000 před. n.l., kdy starověcí Číňané aplikovali ideu ochrany majetku před neočekávanými pohromami. Starověcí Číňané v té době obchodovali s velkým množstvím zboží, které museli přepravovat přes nebezpečné řeky. Jako ochranu před nebezpečím škody v případě živelní události Číňané rozdělili zboží mezi několik člunů a tím snižovali riziko ztráty. Takle forma ochrany ještě přesně nespadá pod pojištění, ale obsahuje první myšlenky podstaty vzniku pojištění, kdy podstatou je cílené snížení rizika ze ztráty. (Halm, 2020)

Některé studie o dějinách pojištění zachycují jeho počátky daleko před náš letopočet. Ve starém Egyptě kameníci využívali dohod o vzájemném pokrytí nákladů, které se týkaly především zajištění pohřbů pomocí pravidelně vybíraných příspěvků. Takle forma zajištění se datuje kolem roku 2500 před n.l. Kolem roku 2000 před n.l. se eviduje další případ počátku pojištění, a to přesněji za vlády krále Chamurapiho ve staré Babylónii, kdy majitelé uzavírali karavan dohody. Tyhle dohody se týkaly vzájemného krytí ztrát v případě nepředvídatelných událostí, které by mohly nastat v průběhu plánovaných cest. Počátky pojištění úvěrů sahají až do starověké Indie kolem roku 1000 před n.l. (Mesršmíd, 2015)

V době 800 let před n.l. na Rhodosu došlo k zavedení metody, která se používá v pojišťovnictví i v současnosti. Jedná se o princip pojištění přepravovaného zboží, který využívají dodnes přepravci. Myšlenka vznikla s cílem snížení rizika ztráty nebo poškození přepravovaného zboží a využívá souhrn finančních částek od skupin obchodníků jako krytí v případě poškození zboží. V případě škody na zboží obchodníka, dochází ke kompenzaci škody z celkové vybrané částky. (Halm, 2020)

Nicméně veškeré tyto skutečnosti nebyly důkazově doloženy. Historikové prezentují první podložené důkazy o pojištění do období starověkého Říma, ačkoliv i v této době se v některých případech nedala přesně rozlišit pojišťovací činnost od činnosti charitativní. V období Říma již existovaly spolky, které evidovaly první podložené důkazy. Spolky totiž měly vlastní stanovy, které evidovaly výši příspěvků, tresty za nedodržení stanov nebo poskytnutí náhrad ve formě zajištění pohřbu. Podložené důkazy o počátcích pojištění se dále nachází ve smlouvách nákladních ve Florentském archívu nebo u notářských smluv mezi lety 1235 až 1253. Mezi jeden z nejvýznamnějších dochovaných notářských dokumentů patří zápis z roku 1329, kde je přímo vysvětlen předmět zápisu jako námořní pojištění, nikoliv námořní zápůjčka. (Mesršmíd, 2015)

1.2 Riziko

Riziko je pojem, který nemá jednotnou definici. Jedná se o stav, kdy existuje možnost nepříznivé odchylky od požadovaného výsledku, který se očekával. (Vaughan a Vaughan, 2014)

Historické kořeny pojmu rizika sahají do dávných dob, kde původ slova vycházel z arabštiny, latiny a řečtiny. Definice arabského slova risq znamená „vše co ti bylo dáno a z čeho můžeš mít zisk“ a představuje náhodné současně pozitivní výsledky. Latinské slovo riscum naopak značí náhodné negativní události. Riscum se dá uvést na příkladu pochybnosti námořníka, že narazí se svou lodí na korálový útes a tím předvídá negativní událost. Řečtina vychází ze slova rhiza, které podobně jako v latině předvídá negativní událost, nicméně zde se jedná o pochybnost ze ztráty nákladu během plavby. (Martinovičová a Čejková, 2013)

Riziko je spojeno se společenským vývojem. Vývoj lidské společnosti ovlivňují taky nahodilé a nepředvídatelné události, které mohou mít charakter přírodních jevů (povodně, nemoci), nebo vychází z lidské společnosti (havárie). Historicky při vývoji lidské společnosti dochází ke pozitivním a negativním následkům. Mezi kladné – pozitivní následky se řadí zvyšování životní úrovně, ekonomický a technický růst. S kladným růstem dochází taky k růstu nebezpečí ve směru záporném s ním spojeno tzv. negativní následky. Tato nebezpečí je potřeba sledovat, předvídat a eliminovat. (Ducháčková, 2015)

Úzký vztah s rizikem nese pojem nejistota, je potřeba jej pečlivě rozlišovat. Riziko může představovat ztrátu i zisk, nicméně pravděpodobnost této odchylky lze s určitou přesností kvantifikovat tzn., že je objektivní. Možnost kvantifikovat pravděpodobnost vzniku odchylky pojem nejistota právě neobsahuje, proto se jedná o subjektivní charakteristiku. Nejistotu lze chápat u každého v rozlišném měřítku a jinak. Důvodem je především lišící se chápání jednotlivců, ale taky informace, které jsou klíčové pro rozhodnutí. (Ondruška et al., 2022)

Obrázek č. 2 sleduje souhrn rozdílů mezi rizikem a nejistotou v rámci měřitelnosti, metody odhadu a využitelných dat.

DIMENZE	RIZIKO	NEJISTOTA
MĚRITELNOST	měřitelné	neměřitelná
METODY	statistika a pravděpodobnost	subjektivní odhad
DATA	kvantitativní data	kvalitativní data

Obrázek 2 Srovnání rizika s nejistotou (vlastní zpracování dle Ondruška et al., 2022)

1.2.1 Členění rizik

V obecném kontextu riziko obsahuje veškeré situace, kdy je osoba vystavená nepředvídatelným událostem. Z tohoto hlediska lze riziko dělit do různých skupin. Dle vybraných autorů se riziko člení podle charakteru příčiny, podle závislosti na povaze příslušného jevu, podle původu a důsledku ztrát a podle měřitelnosti. Kategorie rizik jsou vzájemně propojeny, můžeme tedy zařadit jedno riziko do více kategorií. (Loomba, 2014)

- Podle charakteru příčiny riziko dělíme na dynamické a statické. Dynamické riziko je závislé na ekonomických změnách jako je například inflace, nezaměstnanost, ale taky na změnách příjmu či technologickém vývoji. Zpravidla dynamická rizika přináší výhody pro společnost z dlouhodobého hlediska, jelikož umožňují lepší alokaci ekonomických zdrojů. Výskyt těchto rizik není pravidelný, považují se proto za méně předvídatelné oproti statickým. Statické riziko naopak vzniká v situaci, kdy se v ekonomice nedějí žádné změny. Obsahuje tedy ztráty, které nejsou závislé na změnách v ekonomice. Konkrétně se jedná o ztráty v důsledku přírodních katastrof. Z dlouhodobého hlediska statická rizika nepřinášejí výhody pro společnost, nýbrž zahrnují zničení majetku nebo ztrátu jeho držby v důsledku ať už úmyslného nebo neúmyslného lidského selhání. Výskyt statických rizik lze sledovat dle určité pravidelnosti a lze je předvídat. Z tohoto důvodu jsou statická rizika lépe pojistitelná než dynamická. (Ondruška et al., 2022)
- Dle povahy příslušného jevu či procesu mohou vzniknout rizika spekulativní a čistá. V případě spekulativního rizika vznikají kladné i záporné odchylky. Jinými slovy lze říct, že existuje možnost ztráty i zisku. Jedná se o riziko, které je subjektem podstupováno dobrovolně, nejčastěji se jedná o hazardní hry, sázení nebo i

podnikání. Riziko čisté sleduje naopak pouze negativní odchylky. Jedná se o situace, u kterých může buď nastat ztráta nebo ke ztrátě nedojde. U čistého rizika tedy nemůže nastat zisk. Jako příklad rizika lze uvést požár nebo povodeň. Výsledkem tohoto rizika je negativní odchýlení od výsledku ve formě ztráty na majetku. Z výše uvedeného lze konstatovat, že pojištění se zabývá pouze riziky čistými. Je nutno zmínit, že ne všechna čistá rizika jsou pojistitelná. (Ducháčková, 2015)

- Podle původu a důsledku ztráty členíme riziko na systematické a nesystematické. Nesystematické riziko zahrnuje ztráty konkrétních jednotlivců nebo menších skupin, nikoliv celé společnosti v důsledku negativních událostí. Tato rizika lze snížit pomocí diverzifikace. Jedná se například o riziko požáru v konkrétní bytové jednotce, kdy ztrátu ponese pouze osoba bydlící v jednotce, nikoliv celá společnost bytového domu. Systematické riziko ovlivňuje komplexně celou ekonomiku tzn., že je závislé na velkém počtu lidí nebo skupin ve společnosti. U tohoto rizika není možnost diverzifikace a jedná se především o rizika způsobená ekonomickými a sociálními jevy například inflace, nezaměstnanost, válka. Systematická rizika mohou být statická i dynamická. (Loomba, 2014)
- Členění rizika podle měřitelnosti je subjektivní a objektivní. Objektivní riziko je odchylka mezi skutečnou ztrátou a očekávanou ztrátou. Vzniká na základě objektivně daných skutečností například přírodní katastrofa. Subjektivní riziko je založeno na konání jednotlivého člověka. To může být ovlivněno jeho mentálním rozpoložením nebo neopatrností. Jako příklad lze uvést žhárství či riskantní neopatrnou jízdu řidiče. (Ducháčková, 2015)

Pojišťovnictví reprezentuje specifickou oblast ekonomie dle hlediska přístupu k riziku. Z obecného pohledu na riziko jsou následky představovány jako zisk nebo ztráta. Nicméně v pojišťovnictví je následkem pouze negativní událost (ztráta). Pojišťovnictví chápe riziko jako stav, kdy je možnost negativního odchýlení od požadovaného výsledku. Negativní odchýlení v tomto případě představuje ztrátu nebo škodu. (Ondruška et al., 2022)

Z hlediska pojištění je důležité členit riziko na pojistné, pojistitelné a nepojistitelné. Tyto pojmy je potřeba od sebe rozlišovat. Obecně lze říct, že pojistitelné riziko je riziko, před kterým se lze chránit pomocí pojistných produktů. Takové riziko plní veškerá kritéria pro pojistitelnost. Naopak nepojistitelné riziko nespadá pod ochranu pojistných produktů, proto nesplňuje kritéria pojistitelnosti. V současné době se ale setkáváme i se situacemi, kdy

soukromé pojišťovny pojišťují rizika, která nespĺňují kritéria pojistitelnosti. Tato rizika nazýváme pojistnými riziky. Pojistná rizika tedy můžou být jak pojistitelná, tak nepojistitelná, záleží na konkrétní pojišťovně, jaký zvolí přístup. (Ducháčková, 2015)

V případě splnění veškerých kritérií mluvíme o tzv. dokonale pojistitelném riziku. Kritéria pojistitelnosti se dělí do následujících bodů:

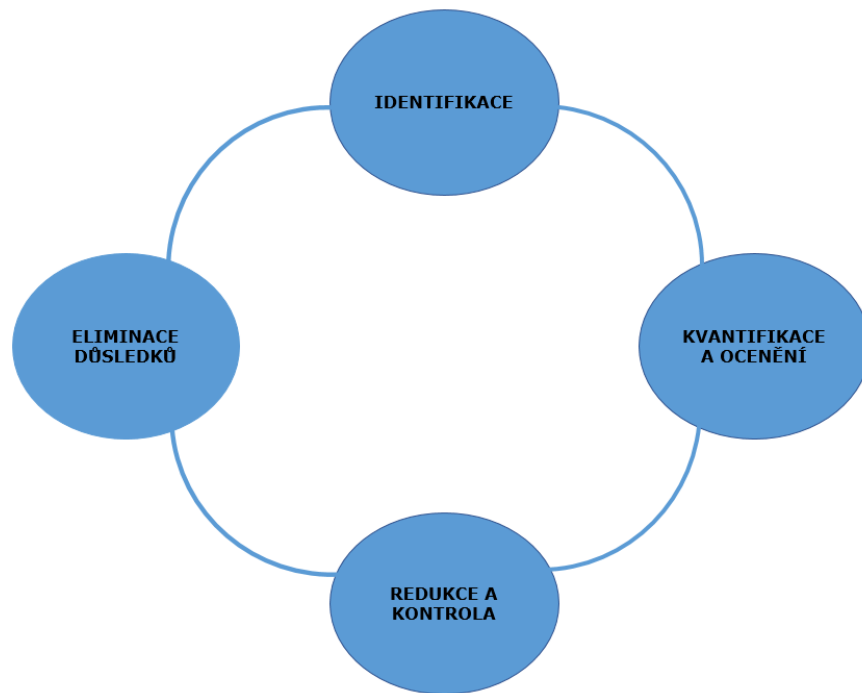
- Existence velkého počtu jednotek vystavených riziku,
- ztráta (škoda) je zcela náhodná a neúmyslná,
- ztráta je měřitelná a lze definovat,
- ztráta nemá katastrofický charakter,
- pravděpodobnost ztráty lze kvantifikovat,
- pojistné musí být ekonomicky přijatelné. (Ondruška et al., 2022)

Dle Ducháčkové (2015) se pojistitel při zkoumání pojistitelnosti zaměřuje především na nahodilost pojistných událostí, velikost pojistných plnění v případě ztráty a dosažitelné ceny pojistné ochrany.

1.2.2 Risk management

Řízení rizik je disciplína jejíž předmětem je identifikace rizik, kterým čelí různé subjekty jako například společnost, organizace a osoby. Součástí této disciplíny je taky výběr vhodné techniky, která snižuje či eliminuje tato rizika. Řízení rizik se zaměřuje na soustavnou analýzu ekonomické činnosti z pohledu potenciálních a skrytých rizik, přitom principy řízení rizika se neliší na osobní ani organizační úrovni. Rozdíl mezi těmito úrovněmi je především v realizaci a profesionalitě, kdy na úrovni organizace se využívají výkonnější materiální a personální zabezpečení. (Loomba, 2014)

Proces risk managementu je nepřetržitý proces. Pro subjekty je potřeba, aby tento proces probíhal periodicky, jelikož dochází ke stálému nárůstu nových rizik. Proces začíná identifikací rizik, následně dochází ke kvantifikaci rizik a kontrole (redukci) rizik. V poslední fázi je finanční eliminace důsledků rizik.

Obrázek 3 Proces risk managementu (vlastní zpracování dle Ducháčková 2015)

Pojištění a proces risk managementu je v podniku úzce spojen. Mnoho subjektů aplikuje proces řízení rizik již na samém začátku podnikání. První část procesu se zaměřuje na identifikaci rizik. Již při této fázi by měla začít spolupráce subjektu s pojistitelem. Ve fázi kontroly dochází k pokračování spolupráce s pojišťovnou, kdy je po zavedení opatření stanovena pravděpodobnost pojistného nebezpečí. Poslední fáze risk managementu se týká eliminací rizik. V této fázi může subjekt využít nástroje eliminace pomocí pojištění rizika. Výsledkem kooperace je úspěšné snížení rizika se samozřejmým zvýšením nákladů ve formě placení pojistného. (Ducháčková 2015)

1.3 Klasifikace pojištění

Pojištění můžeme popsat jako alokaci rizika vzniku nepředvídatelných událostí, které mohou mít za následek škodu na majetku nebo újmu na zdraví, na pojistitele (pojišťovnu). Tato instituce se zavazuje na základě pojistné smlouvy poskytnout finanční pomoc. V případě vzniku události dochází tedy k plnění pojišťovnou v mezích určených v pojistných podmínkách dané instituce. Pojistné plnění je neekvivalentní, není závislé na výši zaplacených peněz pojišťovně, na rozdíl od spoření nebo investování. (Obecně o pojištění, 2014).

Členění pojištění lze dělit do následujících skupin:

- Členění z hlediska způsobu financování.

- Členění z hlediska právního.
- Členění podle pojistného plnění. (Klasifikace pojištění, © 2024)

1.3.1 Členění z hlediska způsobu financování

Prvním členěním je rozdělení pojištění podle způsobu financování na komerční a sociální. Toto členění navazuje přímo na druhy pojišťovnictví, které byly popsány v první kapitole. (Ondruška et al., 2022)

Sociální způsob financování

Sociální pojištění spadá do sociálního zabezpečení a jeho charakteristikou je především povinnost. Jinými slovy se jedná o pojištění, které je vymezeno zákonem. Rozsah tohoto pojištění se liší v jednotlivých státech a je závislý na politických rozhodnutích. Toto pojištění pracuje se sociálními riziky jako je nezaměstnanost, zdravotní péče nebo pracovní neschopnost. Mezi jeho typické znaky patří:

- Pojištění neodráží míru rizika,
- je stanoveno stejným způsobem pro všechny účastníky,
- čerpat může pojištěný, nikoliv třetí strana (existují výjimky v případě důchodů),
- je financováno pojištěnými, státem i zaměstnavateli. (Obecně o pojištění, 2014)

V rámci sociálního pojištění je nutno rozlišovat mezi zdravotním pojištěním a sociálním pojištěním, jelikož oba systémy spadají do sociálního pojištění. Sociální pojištění se řídí zákonem č. 589/1992 Sb. Veškeré příjmy v podobě vybraného pojistného plynou do státního rozpočtu. Pojistné je děleno do tří částí:

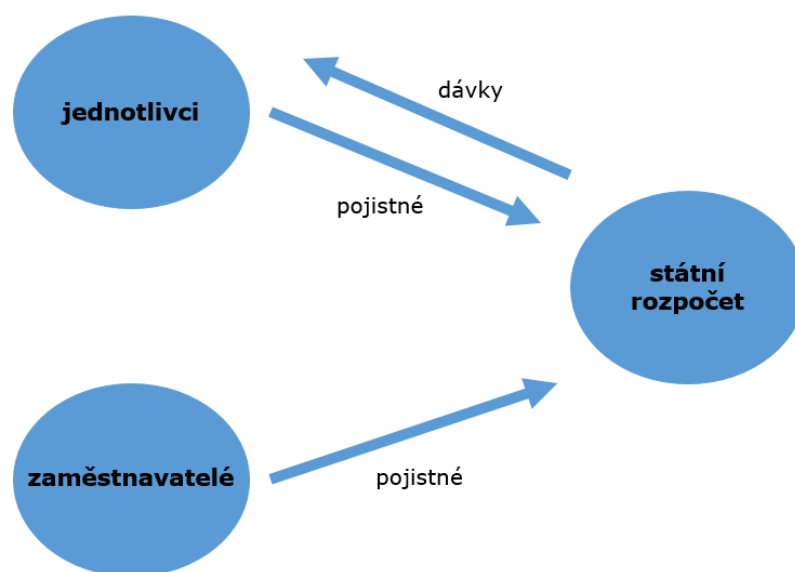
- nemocenské pojištění,
- důchodové pojištění,
- příspěvek na státní politiku. (Obecné informace, 2023)

Dávky, které jsou součástí sociálního pojištění, jsou odvozeny od vykazovaného příjmu pojištěného. Tyto platby ze strany státní instituce mají sloužit jako náhrada příjmu v určitých situacích:

1. Dávky v podobě nemocenského pojištění představují krátkodobý kompenzační příjem ve formě ošetřovného, peněžité pomoci v mateřství, ušlého příjmu v důsledku nemoci od 15. dne nemoci a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství.

2. Dávky v podobě důchodového pojištění představují dlouhodobou náhradu příjmu. Jedná se o důchody starobní, invalidní, vdovské a sirotčí.
3. Dávky v případě nezaměstnanosti. (Ducháčková 2015)

Obrázek níže vyobrazuje financování sociálního pojištění v ČR. Financování probíhá pomocí pojistného hrazeného jednotlivci (zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné, osoby dobrovolně účastné na důchodovém pojištění) a zaměstnavateli do státního rozpočtu. Naopak dávky plynou ze státního rozpočtu pouze jednotlivcům.

Obrázek 4 Financování sociálního pojištění (vlastní zpracování dle Ducháčkové 2015)

Veřejné zdravotní pojištění na rozdíl od sociálního pojištění se řídí zákonem č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. Zdravotní pojištění slouží k pokrytí nákladů spojených s poskytováním zdravotní péče. Zdravotní péčí je myšleno zlepšení (udržení) zdravotního stavu pojištěnce. Systém zdravotní péče v České republice prezentuje princip solidarity, na jehož základě jsou občané povinni přispívat na zdravotní pojištění do fondů zdravotních pojišťoven. Jedná se o systém nazývaný Bismarckovský model. (Veřejné zdravotní pojištění, 2020)

Mezi příjmy zdravotních pojišťoven řadíme:

- Platby pojistného z výkonu povolání nebo samostatně výdělečné činnosti a taky z titulu občanství ČR nebo trvalého pobytu.
- Platby pojistného, které odvádí zaměstnavatel za zaměstnance.

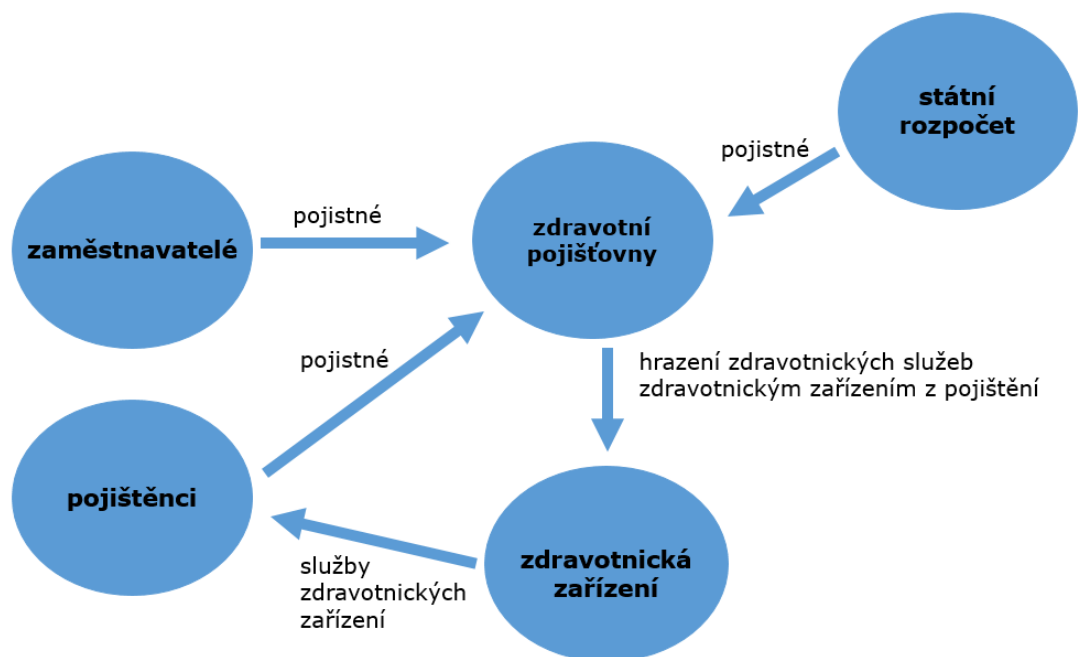
- Platby pojistného, které hradí stát za osoby taxativně vyjmenované v §7 zákona č. 48/1997 Sb.
- Příjmy od zaměstnavatelů, u kterých práce vyžaduje zdravotní péči o zaměstnance.
- Vlastní zdroje s využitím fondů zdravotní pojišťovny.
- Ostatní příjmy v podobě darů nebo sankcí. (Ducháčková 2015)

Odvody ve formě plateb pojistného na zdravotní pojištění jsou přerozdělovány mezi zdravotní pojišťovny, které je ukládají do svých fondů. Poskytování zdravotní péče je hrazeno z veřejného zdravotního pojištění. V případě finanční spoluúčasti se jedná o limit maximálně 15 %, který občané musí uhradit. Tato spoluúčast se obvykle týká plateb za léky či zdravotní pomůcky. (Veřejné zdravotní pojištění, 2020)

V rámci zdravotního pojištění v České republice figuruje sedm zdravotních pojišťoven. Jednotlivé zdravotní pojišťovny zahrnují svůj číselný identifikační kód. Jedná se o následující pojišťovny:

- 111 Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR.
- 201 Vojenská zdravotní pojišťovna.
- 205 Česká průmyslová zdravotní pojišťovna.
- 207 Oborová zdravotní pojišťovna zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví.
- 209 Zaměstnanecká pojišťovna Škoda.
- 211 Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR.
- 213 Revírní bratrská pokladna, zdravotní pojišťovna. (Zdravotní pojištění, 2023)

Alokace odvodů na zdravotní pojištění se provádí dle věkové struktury pojištěnců. Do výdajové složky zdravotní pojišťovny řadíme především úhrady potřebné zdravotní péče. Obrázek níže prezentuje financování zdravotního pojištění v ČR se znázorněním procesu příjmů a výdajů zdravotní pojišťovny.

Obrázek 5 Financování zdravotního pojištění v ČR (vlastní zpracování dle Ducháčkové 2015)

Komerční způsob financování

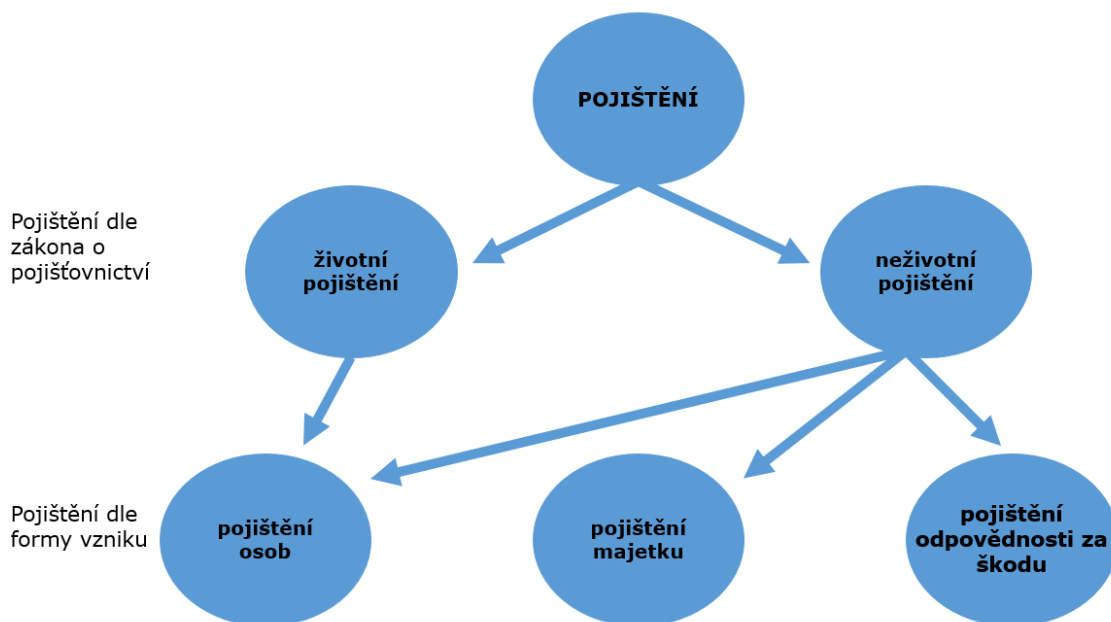
Komerční pojištění oproti sociálnímu pojištění je provozováno komerčními pojišťovnami. Pojišťovny nabízejí různé pojistné produkty a typy pojištění, které se u dílčích pojišťoven liší. Typy produktů se můžou lišit jak v pojistných podmínkách, tak i v cenách produktů. Vychází se z jednotlivého posouzení a ohodnocení rizika v pojištění. Pojištění kryje nepředvídatelné události způsobem pojistné metody tvorby a využitím pojistného fondu. (Martinovičová a Čejková, 2013)

Z hlediska členění komerčního pojištění dělíme pojištění na rizikové a rezervotvorné. V případě rizikového pojištění není dopředu jasné, zda dojde k pojistné události nebo ne. Pokud dojde k ukončení pojistné smlouvy a zároveň nedojde k pojistné události, pojišťovny neproplácí žádné pojistné plnění. (Ducháčková 2015)

Rezervotvorné pojištění je typické tím, že akumuluje rezervu na případnou výplatu pojistného plnění v budoucnu. Jedná se o kooperaci pojištění a spoření či investování. Tento typ pojištění dosahuje výplaty pojistného plnění téměř vždy. (Ondruška et al., 2022)

Martinovičová a Čejková (2013) dále odkazuje na zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, v němž je komerční pojištění na českém pojistném trhu rozděleno na životní a neživotní. Důkladné členění těchto odvětví je uvedeno v příloze č. 1 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví. Životní a neživotní pojištění lze rozlišit následovně:

- Životní pojištění kryje události pro případ smrti, dožití, důchodu, pojištění úrazu nebo nemoci jako doplňkové pojištění aj.
- Neživotní pojištění kryje typicky neživotní události jako jsou rizika majtková (živelná, havárie), finanční ztráty nebo rizika odpovědnosti za škody. Dále se sem řadí i rizika pojištění osob (úraz, nemoc).

Obrázek 6 Vazby klasifikace komerčního pojištění (vlastní zpracování dle Martinovičové a Čejkové, 2013)

Na obrázku č. 8 jsou vidět jednotlivé vazby mezi pojištěním, zde lze zaznamenat, že neživotní a životní pojištění může současně nabízet produkt pojištění osob. Konkrétně se zde jedná o soulad jmenovaných rizik, který dle zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, mohou nabízet, jak životní, tak neživotní pojištění. Rozdíl je především v tom, že jmenovává rizika dle přílohy č. 1 části A písmena I odst. c) zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, lze doplňkově připojistit.

Tabulka č. 1 vymezuje jednotlivé charakteristiky a základní znaky životního a neživotního pojištění, které se týkají především doby trvání, pojistného období, výše krytí, pojistného a tvorby rezerv.

Tabulka 1 Srovnání životního a neživotního pojištění (vlastní zpracování dle Ondrušky et al., 2022)

Pojištění	Životní	Neživotní
Charakter	dlouhodobý	krátkodobý
Trvání	doba určitá	doba neurčitá
Pojistné období	více let	1 rok
Výše krytí	skutečná potřeba	hodnota majetku, limit
Pojistné	nemění se	každoročně se mění
Tvorba rezerv	rezervotvorné/rizikové	rizikové

1.3.2 Členění z hlediska právního

Další členění se zabývá právním hlediskem, jehož prostřednictvím lze pojištění dělit dobrovolné a povinné. Dobrovolné pojištění vzniká pomocí pojistné smlouvy mezi stranou pojišťovny a zájemcem pojištění. V této situaci se zájemce pojištění sám rozhoduje, zda pojistnou smlouvu chce uzavřít. Zájemce není povinen uzavřít smlouvu, jedná se pouze o jeho rozhodnutí. (Ducháčková 2015)

Povinné pojištění je upraveno zákonem č. 89/2012 Sb., kde § 2779 přímo zakládá povinnost osobě uzavřít pojistnou smlouvu. Povinné pojištění se dále rozlišuje na povinné smluvní pojištění a povinné zákonné pojištění:

- Povinné smluvní pojištění je podmíněno právními regulacemi. Jinými slovy zákon nebo jiná právní legislativa požaduje uzavření pojistné smlouvy mezi pojišťovnou a daným subjektem. Vznik pojištění je definován v pojistné smlouvě, která zároveň nese podmínky sjednaného pojištění. Daný subjekt je tedy povinen uzavřít pojistnou smlouvu, ale je na něm si vybrat s jakou pojišťovnou pojištění sjedná. Tento typ pojištění může, ale nemusí mít zákonem stanovené některé podmínky jako jsou např. minimální limity plnění, obsah pojištění nebo způsob určení pojistné částky. (Ondruška et al., 2022)

- Povinné zákonné pojištění oproti smluvnímu stanovuje veškeré podmínky pojištění v zákonu. Jedná se o pojištění upravené zákonem, kde stanovuje jeho výši, termín úhrady a taky ustanovuje jeho instituci. V případě zákonného pojištění je výjimka, která nezakládá povinnost sjednat pojistnou smlouvu. Typickým příkladem zákonného pojištění je zdravotní a sociální pojištění. (Ducháčková 2015)

Srovnání podmínek a typologie povinného a dobrovolného pojištění je vyobrazeno v tabulce č. 2.

Tabulka 2 Porovnání povinného a dobrovolného pojištění (vlastní zpracování dle Ondrušky et al., 2022)

Pojištění	Dobrovolné	Povinné smluvní	Povinné zákonné
Vznik pojištění	není povinnost vzniku pojištění	vznik je povinný, výběr pojišťovny ale dobrovolný	vznik je povinný, určuje ho zákon
Doklad o uzavření	pojistná smlouva	pojistná smlouva	bez uzavření pojistné smlouvy
Rozsah pojistného krytí	smluvní strany se dohodnou na podmínkách smlouvy	pokud zákon neurčí podmínky, tak se podmínky dohodnou v pojistné smlouvě	rozsah pojistného krytí a podmínky stanovuje zákon

1.3.3 Členění podle pojistného plnění

Definice škodového a obnosového pojištění nalezneme v zákoně č. 89/2012 Sb., kde jsou upraveny v § 2811 a § 2821 NOZ. Členění tohoto druhu pojištění je důležité především v případě výplaty pojistného plnění. Při uzavírání pojistné smlouvy je nutné, aby se pojištění určilo jako škodové nebo obnosové, jelikož tyto druhy jsou podstatné k tomu, aby došlo k plnění z více sjednaných pojistných smluv. (Fortelka, 2017)

- Škodové pojištění je druh soukromého pojištění a je upraveno pomocí zákona č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. V případě škodového pojištění je pojistné plnění závislé na úbytku majetku při vzniku pojistné události. (Škodové pojištění, © 2024)
- Obnosové pojištění má pohled na pojistné plnění rozdílný oproti škodovému. Legislativa, která upravuje obnosové pojištění je zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Dle § 2821 NOZ lze obnosové pojištění definovat jako soukromé pojištění, jehož pojistné plnění je nezávislé na

úbytku majetku, nicméně je závislé na výši pojistné částky uvedené v pojistné smlouvě.

Škodové pojištění lze uzavřít i u více pojistitelů, ačkoliv je podstatné si uvědomit, že v případě pojistné události vzniká nárok na pojistné plnění pouze do výše úbytku majetku. To znamená, že plnění by se inkasovalo po částech od každé pojistné smlouvy maximálně do výše úbytku majetku. Typickým příkladem škodového pojištění je pojištění majetku. (Fortelka, 2017)

Obnosové pojištění obdobně jako škodové pojištění je možné uzavřít pomocí jedné nebo více pojistných smluv a je sjednáno na pojistnou částku určenou pojistníkem, kterou nelze určit s přesností jako tomu je například u pojištění domovu, kde lze přesněji vyčíslit hodnotu majetku. Typickým příkladem obnosového pojištění je životní pojištění. Pojistné plnění u obnosového pojištění v případě sjednání více pojistných smluv může pojistník požadovat od všech pojistitelů, se kterými uzavřel pojistnou smlouvu. (Obnosové pojištění, © 2024)

1.4 Základní pojmy

Pojistný trh je jeden z částí finančního trhu, který má za úkol řídit plynulý tok peněžních toků a pojistných služeb. Na pojistný trh přichází subjekty za cílem snížit riziko ztráty, které nesou jak už v osobních, tak ostatních situacích. K pochopení fungování pojistného trhu je potřeba znát základní pojmy pojištění. (Ondruška et al., 2022)

1.4.1 Účastníci pojistného vztahu

Mezi hlavní účastníky pojistného vztahu řadíme pojistitele, pojistníka, pojištěného, obmyšleného a poškozeného. Pojistný vztah je propojení konkrétních subjektů a pojistitelů, které má ekonomický charakter. Podstatou pojistného vztahu je pojistná ochrana klienta. (Martinovičová, 2007)

- Pojistitel je instituce, která vlastní oprávnění k výkonu pojišťovací činnosti. Nejčastěji se jedná o pojišťovnu, může to být i například makléř, pokud má zmíněné oprávnění. (POJISTNÁ SMLOUVA, © 2021)
- Pojistník je subjekt, který může být buď fyzická nebo právnická osoba. Jedná se o osobu, která se zavázala v rámci uzavření pojistné smlouvy s pojistitelem platit pojistné. (Ducháčková 2015)

- Pojištěný je osoba, která má úzký vztah s pojistníkem. V mnoha případech se jedná o jednu a tu samou osobu. Pojištěný je uveden v pojistné smlouvě. Jedná se o osobu, která je předmětná pro pojistný produkt. (Mesršmíd, 2016)
- Obmyšlený je osoba, které vzniká nárok na výplatu pojistného plnění v případě smrti pojištěného. (Ducháčková a Daňhel, 2012)
- Poškozený je osoba, která se vyskytuje u pojištění odpovědnosti za škodu. Poškozený nárokuje náhradu za škodu oproti pojištěnému. Při vzniku pojistné smlouvy tato osoba není známá. (Ducháčková 2015)
- Čekací doba – vymezuje dobu během které nevzniká nárok na pojistné plnění (Ducháčková a Daňhel, 2012)

1.4.2 Pojistný produkt

Jedná se o konkrétní druh pojištění, který se zaměřuje na vyčleněná pojistná nebezpečí a objekty pojištění. Pojistný produkt obsahuje pojistné podmínky, vymezuje pojistné období a může taky zajišťovat asistenční služby. (Ondruška et al., 2022)

Pojistné podmínky se dělí na všeobecné pojistné podmínky a zvláštní pojistné podmínky. Obecně jde o právní úpravu konkrétního pojistného produktu vybranou pojišťovnou. (Martinovičová a Čejková, 2013)

Všeobecné pojistné podmínky konkrétního produktu zpravidla vyznačují předmět a místo pojištění, výklad pojmů a jejich definice, pojistné a jejich splatnost, bonus a malus, výluky z pojištění, spoluúčast (částka nebo podíl ze škody, kterou pojistitel nehradí). Zvláštní podmínky se vyznačují jako doplnění všeobecných pojistných podmínek k pojistnému produktu. (Ondruška et al., 2022)

Pojistná doba se může v pojistných produktech lišit, důležité je, jak je sjednána v pojistné smlouvě. Jedná se o dobu, po kterou platí sjednané pojištění a můžeme ji stanovit na dobu určitou. Stanoví se lhůta platnosti pojistné smlouvy například dosáhnutí určitého věku, nebo se dopředu určí doba trvání pojistné smlouvy. Kromě limitovaného pojistného lze taky sjednat pojištění na dobu neurčitou. Pro účely placení pojistného se pracuje s pojmem pojistné období, které sleduje časový interval placení pojistného. (Ducháčková 2015)

Asistenční služby se sjednávají v rámci některých pojistných produktů jako doplňkové služby nabízené pojistitelem. Klienti mají kontaktní údaje na asistenční služby uvedené v pojistné smlouvě. Příkladem služeb, které spadají do této kategorie, jsou zajištění opravy,

právní poradenství, pomoc s odtahem vozidla, zajištění lékařského ošetření atd. (Ducháčková a Daňhel, 2012)

1.4.3 Pojistná smlouva

Dle zákona č. 89/2012 Sb., se definice pojistné smlouvy upravuje v § 2758 tohoto zákona. Jedná se o závazek pojistitele poskytnout pojistníkovi nebo třetí osobě pojistné plnění v případě pojistné události. Na druhé straně pojistník se na základě této smlouvy zavazuje platit pojistiteli pojistné.

V rámci obsahu pojistné smlouvy je nutné rozlišit mezi základní pojmy, které tato smlouva využívá. Ducháčková (2015) řadí do základních pojmů spojených s pojistnou smlouvou následující:

- Pojistná událost – nahodilá událost vymezená v pojistné smlouvě nebo ve zvláštním právním předpise, která zakládá vznik pojistného plnění
- Pojistné nebezpečí – možná příčina vzniku pojistné události
- Pojistné riziko – představuje možnost vzniku pojistné události zapříčiněné pojistným nebezpečím
- Pojistný zájem – jedná se o oprávněnou potřebu ochrany vůči následkům nahodilé události vyvolané pojistným nebezpečím
- Pojistná hodnota – představuje maximální možnou majetkovou újmu v případě pojistné události
- Horní hranice pojistného – může být v podobě pojistné částky nebo limitu pojistného plnění. Jedná se o smluvně dohodnutou částku, která figuruje jako základ pro případné pojistné plnění
- Pojistka – jedná se stvrzení smlouvy vydané pojistitelem

Pojistná smlouva uzavřená mezi pojistitelem a pojistníkem musí obsahovat povinné náležitosti jako číslo smlouvy, určení strany pojistitele a pojistníka, specifikace pojistné události a pojistného nebezpečí, pojistnou dobu, možná odchýlení od pojistných podmínek, určení oprávněné osoby, splatnost a výši pojistného (dále určit, jestli se jedná o pojištění běžné nebo jednorázové). Pokud byl sjednán podíl oprávněné osoby v případě pojištění osob na výnosech pojistitele, musí být určen způsob stanovení výše tohoto podílu. (POJISTNÁ SMLOUVA, © 2024)

Vznik pojištění je jednou z částí, které jsou ustanoveny v pojistné smlouvě. Pojistná smlouva ukládá konkrétní den vzniku pojištění. Pokud by pojistná smlouva nedefinovala konkrétní den vzniku, má se za to, že pojištění vznikne dnem po dni uzavření pojistné smlouvy. (POJISTNÁ SMLOUVA, © 2024)

Zánik pojištění může vzniknout jak ze strany pojistitele, tak ze strany pojistníka. Právní úprava možnosti zániku pojistné smlouvy se dělí následovně:

- Uplynutím pojistné doby,
- nezaplacením pojistného,
- výpovědí,
- odstoupením od smlouvy,
- zánikem pojistného zájmu,
- zánikem pojistného nebezpečí,
- změnou vlastnictví předmětu pojištění,
- smrtí pojištěné osoby,
- zánikem právnické osoby bez nástupce. (Martinovičová a Čejková, 2013)

2 NEŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

„Neživotní pojištění, které kryje následky nepříznivých událostí spojených se zdravím, majetkem a odpovědností, je efektivním nástrojem řízení rizik fyzických i právnických osob.“ (Ondruška et al., 2022, s. 257)

Neživotní pojištění je typické tím, že k pojistnému plnění dochází pouze na základě realizace rizika skrz pojistnou událost. U tohoto typu pojištění není jasné, zda vůbec dojde k pojistné události, a to po celou dobu trvání pojištění. Stejně tak nelze říci, zda se pojistná událost bude opakovat nebo ne. (Mesršmíd, 2015)

Ducháčková (2015) popisuje neživotní pojištění jako komplexní krytí pojistného nebezpečí neživotního charakteru jako jsou například rizika zdraví osob (úraz, nemoc, invalidita), rizika související s věcnou škodou (živelní rizika, vandalismus, odcizení), rizika týkající se odpovědnosti (odpovědnost z běžného života).

V dnešní době se produkty neživotního pojištění často sjednávají u fyzických i právnických osob. Produkty, které neživotní pojištění nabízí, mají komplexní ochranu klienta ve více směrech, než je tomu u životního pojištění. Využití těchto produktů nalezneme u malých podniků, velkých podniků, neziskových organizacích i státních podniků. (Rejnuš, 2014)

Typickým znakem neživotního pojištění je krátkodobý charakter, kdy většina pojistných smluv se sjednává na dobu neurčitou s ročním pojistným obdobím. Tento trend v praxi funguje tak, že pojistitel v období dvou měsíců před počátkem informuje pojistníka o případných změnách v podmínkách nebo navýšením pojistného. (Ondruška et al., 2022)

Členění neživotního pojištění:

- Pojištění majetku,
- pojištění odpovědnosti za škodu,
- riziková pojištění spadající do pojištění osob. (Martinovičová a Čejková, 2013)

2.1 Pojištění majetku

Pojištění majetku slouží ke snížení rizika následkem škod na movitém i nemovitém majetku, které jsou ve vlastnictví jak podnikatelských subjektů, tak fyzických osob. Majetkové škody mají nejčastěji charakter poškození majetku, zničení majetku a ztráty nebo odcizení majetku. (Rejnuš, 2014)

Mezi pojištění majetku lze klasifikovat i jiné předměty, než jsou věci. Pojistná ochrana se poskytuje i majetkovým hodnotám nebo právu, u kterých může vzniknout újma. Pro upřesnění je potřeba nahlédnout do občanského zákoníku jež definuje předmět občanskoprávních vztahů jako věci, práva a jiné majetkové hodnoty. Ve smyslu práva lze uvést typický příklad pojištění pohledávky. Dle zákona naopak věc je ovladatelný předmět, který může vystupovat jako hmotný předmět nebo přírodní síla. Podstatou pro oba druhy je jejich využití k potřebám člověka. (Martinovičová, 2007)

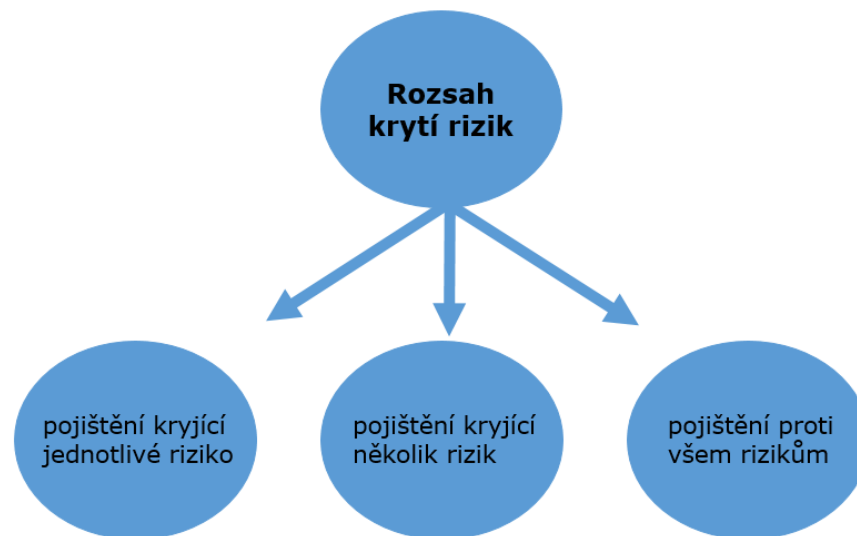
Škoda v pojištění majetku může nabývat různých charakterů. Pro účely pojištění je potřeba, aby tyto škody byly předmětem krytí rizik, které pojišťovny nabízí v pojistných produktech. Charakter majetkových škod se musí od sebe odlišovat. Jeho členění je uvedeno následovně:

- Zničení majetku – jedná se o škodu, kde byl movitý nebo nemovitý majetek kompletně zničený důsledkem nepředvídatelných událostí.
- Poškození majetku – oproti zničení se škoda na movitém nebo nemovitém majetku zohledňuje pouze jako snížení hodnoty v důsledku nepředvídatelných událostí, nikoliv kompletní zničení.
- Ztráta nebo odcizení majetku – se posuzuje ve vztahu k absenci vlastnického práva majetku. Nejedná se tedy v tomto případě doslova o snížení hodnoty majetku. (Ondruška et al., 2022)

Ducháčková (2015) popisuje majetkové pojištění jako krytí rizik, které dělí do pěti následujících skupin:

- Živelní rizika jsou první skupinou rizik spojených s majetkovým pojištěním. Jedná se o rizika zapříčiněná přírodní katastrofou jako je požár, výbuch, blesk, vichřice, povodeň, záplava, krupobití, zemětřesení, pád stromu atd.,
- vodovodní rizika jsou vyčleněna pouze na rizika ve vztahu vodovodní škody zapříčiněné vodou vytékající například z topení nebo kanalizace,
- havarijní rizika se týkají škody na motorovém vozidle, která spočívá buď s nárazem nebo střetem překážky vozidla. Riziko taky zahrnuje přepravovaný majetek (zboží), které se nachází ve vozidle,
- odcizení a vandalství je riziko, které není zapříčiněno přírodní katastrofou, nýbrž lidským faktorem, který zároveň musí vystupovat jako třetí osoba z hlediska pojištění majetku,

- strojní rizika vyčleňují riziko havárie nebo poruchy pouze na majetek stroje, které mohou nastat například neodborným zacházením nebo vadným materiálem.

Obrázek 7 Možnosti krytí rizik u pojištění majetku (vlastní zpracování dle Ducháčkové 2015)

Důležitým znakem pojištění majetku je rozsah krytí rizik. Jednotlivé pojistné produkty mohou nabízet odlišné krytí. U majetkového pojištění je možné stanovit rozsah pojištění dle obrázku č. 9, kdy pojištění kryjící jednotlivé riziko se v rámci pojistné smlouvy vztahuje pouze na konkrétní druh pojistného nebezpečí. Jedná se o speciální riziko dohodnuté mezi pojistníkem a pojistitelem. Pojištění kryjící několik rizik, někdy se taky setkáme s pojmem FLEXA pojištění, se sjednává pro krytí konkrétních skupin rizik v omezeném počtu. Většinou se jedná o rizika, která jsou vzájemně sdružená. V případě FLEXI pojištění se jedná o rizika požáru, úderu blesku, výbuchu, nárazu nebo pádu různých předmětů. Na závěr lze stanovit rozsah krytí v komplexním balíčku ochrany rizik. Balíček komplexní ochrany se nazývá All risk pojištění, tento rozsah kryje veškerá rizika stanovená pojistitelem s výjimkou rizik vyloučených z pojištění. (Ondruška et al., 2022)

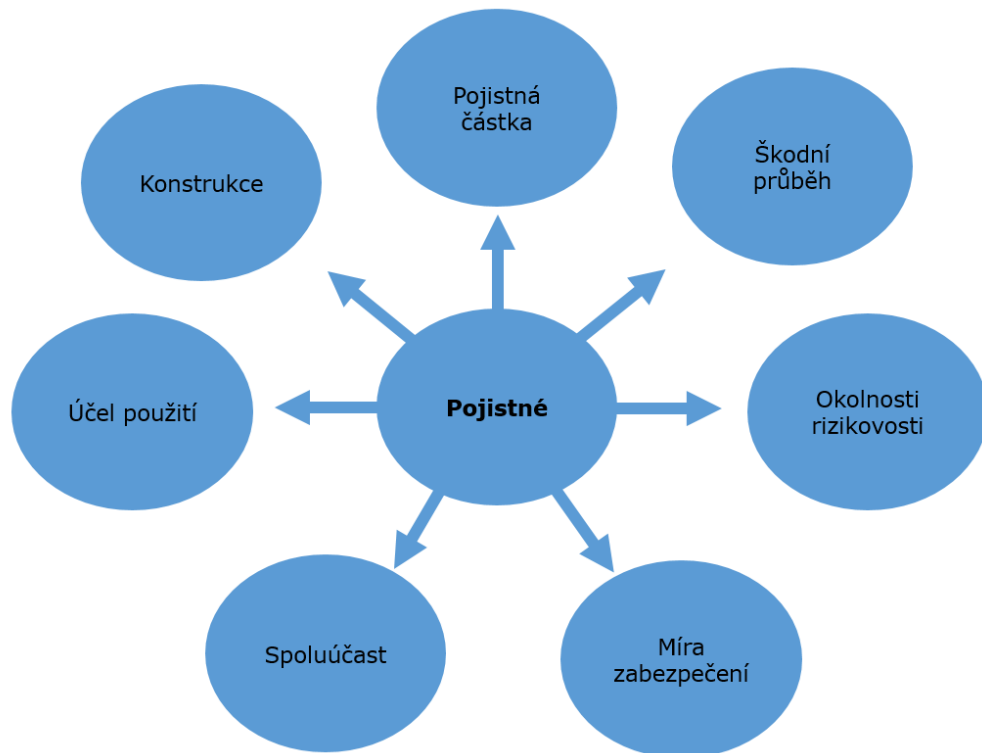
V rámci pojištění majetku je klíčové stanovit hodnotu majetku pojištění. Při následném pojistném plnění se vychází z ocenění dle stanovení v pojistné smlouvě. Tato ocenění se mohou lišit a taky ovlivňovat výši pojistného. Mezi ocenění majetku v rámci pojištění řadíme:

- Pojištění časové ceny představuje hodnotu obdobného majetku, kterou pojištěný majetek měl těsně před poškozením.

- Pojištění nové ceny se odvíjí od ceny, za kterou lze pořídit stejný nebo obdobný majetek v aktuální době. Může být vyšší i menší než původní pořizovací cena.
- Pojištění obvyklé ceny je aktuálně velmi časté. Má úzký vztah s cenou časovou. Jde o cenu majetku, kterou by bylo možno dosáhnout prodejem na trhu. Jinými slovy tuhle hodnotu můžeme získat například porovnáním cen majetku na bazaru. (Ducháčková, 2009)

V případě stanovení pojistné částky, která se nerovná pojistné hodnotě, může dojít ke dvěma extrémům, a to konkrétně podpojištění a nadpojištění. U podpojištění nastává situace, kdy pojistná částka uvedená v pojistné smlouvě je nižší než skutečná hodnota majetku. Tato situace může mít zásadní dopad v případném pojistném plnění u pojistné události, jelikož by došlo ke krácení plnění ze strany pojistitele v přímém poměru podpojištění. Nadpojištění představuje druhý extrém, kdy naopak dochází ke stanovení pojistné částky vyšší, než je jeho skutečná hodnota. Tady nicméně pojistitel v případném pojistném plnění bude hradit ve výši pojistné hodnoty, dochází tak k přeplacení pojistného, které pojistník nemůže nárokovat. (Ondruška et al., 2022)

Cena za pojištění majetku neboli pojistné je podle Ducháčkové (2015) ovlivněno několika faktory. Mezi obecné faktory ovlivňující tuto cenu řadíme pojistnou částku, pojistný limit plnění a můžeme sem zařadit i pojistnou hodnotu majetku. Dále závisí na konstrukci či provedení majetku (pojišťovny posuzují především z důvodu výše cen materiálu u odlišných konstrukcích), účel použití je obdobně součástí cenotvorby, kdy je nutno zohlednit využití majetku například na výrobu či administrativu. Faktor spoluúčasti obecně zdražuje pojistné při volbě nižší možnosti spoluúčasti pojistníkem. Míra a podoba zabezpečení je důležitým faktorem ovlivňujícím nejen výši pojistného plnění, ale především cenu pojistného. Pojišťovna ohodnocuje jednotlivé stupně zabezpečení, které slouží jako prvotní ochrana majetku. Pojišťovny při kalkulaci pojistného vycházejí z dosavadního škodního průběhu pojistníka i vlastníka. Tento škodní průběh se projevuje jako sleva či přírážka na pojistném tzv. bonus/malus. V neposlední řadě se vychází z ohodnocení konkrétních rizikových okolností. Obrázek níže sumarizuje obecné faktory ovlivňující pojistné v pojištění majetku.

Obrázek 8 Obecné faktory ovlivňující pojistné v pojištění majetku (vlastní zpracování dle Ducháčkové 2015)

Jeden z nejdůležitějších faktorů ovlivňujících cenu pojištění majetku je zahrnut pod titulem okolnosti rizikivosti. Jedná se o povodňové mapy. Pojišťovny pečlivě dbají na riziko povodně a záplavy na území ČR. Jako nástroj pro posouzení těchto rizik využívají pojišťovny povodňové mapy, které posuzují riziko v jednotlivých oblastech. (POVODŇOVÉ MAPY, © 2024)

Povodňové oblasti se aktualizují třikrát až čtyřikrát ročně a slouží pojišťovnám i veřejnosti. Občan si tedy před možným nákupem nové nemovitosti může zkontrolovat do jaké rizikivosti konkrétní nemovitost spadá, a tím i posoudit případnou pojistnou ochranu. Povodňové oblasti dělíme do následujících zón:

- První povodňová zóna se týká aktivních zón záplavových území. Tahle zóna nese velmi nízké riziko povodně či záplavy. Z pravidla v této zóně nedochází k problému pojistitelnosti.
- Druhá povodňová zóna nese nízké riziko výskytu (zóna staleté vody). Nazývá se taky jako zóna staleté vody.
- Třetí povodňová zóna již spadá do středního až vyššího rizika (zóna padesátileté vody). Tady pojistník může počítat s přírůzkou k pojistnému.

- Čtvrtá povodňová zóna představuje nejvyšší riziko výskytu povodně či záplavy. Pokud nemovitost spadá do této kategorie s velkou pravděpodobností ji žádná pojišťovna nepojistí. (Podlešák, 2023)

Pro účely pojištění majetku jak už domácnosti, tak nemovitosti je potřeba rozlišovat mezi pojmy povodeň a záplava. V praxi se setkáváme často se záměnou těchto dvou pojmů, jedná se však o rozdílné události, které představují pojistné nebezpečí. (Němcová, 2022)

Záplava je situace, kdy dochází k poškození nemovitosti nedostatečným odtokem vody pomocí atmosférických srážek. Jako příklad lze uvést škodu v důsledku průtrže mračen, nebo škoda způsobena táním sněhu v zimě. Podstatné je, že riziko záplavy se může vyskytovat v jakékoliv oblasti bez ohledu na výskyt vodních toků. (Podlešák, 2023)

Povodeň se ovšem týká škod, které vyplývají z vodních toků. Jinými slovy jejich vznik je zapříčiněn vodními plochami. Může ale dojít k situaci, kdy škodu na majetku vzniklou vystoupením vody z vodního toku zapříčinily atmosférické srážky. I v tomto případě by se jednalo o povodeň. (Němcová, 2022)

Detekování povodňové aktivity se provádí přes tzv. stupně povodňové aktivity. Jedná se o třístupňový stav, který je uváděn veřejně přes orgány samosprávy obce nebo státní složky.

Členění stupňů je následovné:

1. Stupeň povodňové aktivity – jedná se o stav potenciálního rizika povodně. Obec v tomto stupni postupuje obezřetně. Sleduje vývoj živelní události pomocí hlídkové služby.
2. Stupeň povodňové aktivity – představuje stupeň pohotovosti. V tomto stupni dochází k zasedání povodňové komise, která pojednává o snížení škod v průběhu povodně.
3. Stupeň povodňové aktivity – představuje nejvyšší stupeň nebezpečí. Je vyhlášen příslušným povodňovým orgánem. Dochází zde k záchranným a vyprošťovacím akcím. (Povodně, © 2024)

V rámci pojištění majetku je nutno dále rozlišovat pojem vinkulace. Vinkulace se zohledňuje převážně u pojištění majetku a zakládá právo na pojistné plnění třetí osobě. V pozici třetí osoby vystupuje nejčastěji banka nebo jiná úvěrová společnost. Proces vinkulace pojistného je zaměřen na pojistnou smlouvu. Banka v případě poskytnutí úvěru může požadovat krytí určitých rizik majetku. Pojistník je tedy oprávněn sjednat takový pojistný produkt, který zahrnuje požadované krytí rizik. Jakmile je uzavřena pojistná smlouva je potřeba zaslat kopii

pojistné smlouvy bance, která zašle zpět potvrzení o vinkulaci případného pojistného plnění. Vinkulace se stává platnou následnými podpisy smlouvy o vinkulaci mezi pojistníkem a pojistitelem. (Bureš, 2021)

2.1.1 Pojištění nemovitosti

Pojištění nemovitosti neboli pojištění stavby se v rámci pojištění majetku vyskytují velice často. Do předmětu pojištění staveb patří především rodinné domy včetně vedlejších staveb, byty, bytové domy, budovy ve výstavbě, rekreační objekty. (Ducháčková a Daňhel, 2012)

Pojištění staveb lze sjednat v možnostech rozsahu krytí, které byly uvedeny v podkapitole 2.1., je ovšem nutné sledovat konkrétní podmínky pojišťoven, jelikož výluky z pojištění se mohou lišit. Příkladem výluky z pojištění stavby může být chybná stavební konstrukce, nedostatečná údržba budovy nebo škody vyvolané válečnými událostmi. Při sjednání pojistné smlouvy u pojištění staveb je klíčové stanovení pojistné částky. Nesprávné stanovení pojistné částky může výrazně ovlivnit případné pojistné plnění. Stanovení pojistné částky lze udělat následujícími způsoby:

- Pomocí výpočtu pojišťovny. Výpočet pojistné částky pojišťovnou se odvozuje podle hodnoty za jeden m² plochy stavby, která je závislá na lokalitě dané nemovitosti a technickém stavu stavby. Kromě plochy stavby se taky výpočet odvozuje na stanovení pojistné částky na novou cenu a cenu časovou.
- Stanovení pojistné částky pojistníkem.
- Kombinací výpočtem pojišťovnou a stanovením pojistníkem.
- Stanovení pomocí posudku znalcem. (Ducháčková 2015)

Výše pojistného v rámci pojištění nemovitosti ovlivňuje například výše pojistné částky (patří sem i stanovení nové nebo časové ceny), typ stavby, lokalita, rozsah krytí aj. (Ondruška et al., 2022)

2.1.2 Pojištění domácnosti

V návaznosti na pojištění staveb se tato kapitola zabývá pojištěním domácnosti, které figuruje velice často jako součást v pojistné smlouvě s pojištěním staveb. Rozdíl mezi pojištěním domácnosti a nemovitosti je především v předmětu pojištění. Pojištění domácnosti se vztahuje na krytí škod movitých věcí, kterými konkrétní domácnost disponuje. Rozsah krytí pojistných rizik domácnosti může být stejný jako rozsah pojištění

nemovitosti. Opět záleží na zvoleném produktu. Některé pojišťovny nabízejí komplexní pojistný produkt, který se týká rozsahu pojištění pro obě pojištění. Nicméně stanovení pojistné částky u pojištění domácnosti vychází z individuálního ocenění jednotlivých složek majetku, které jsou předmětem pojištění. (Ondruška et al., 2022)

Osoba zodpovědná za pojištění v případě pojištění domácnosti může být buď vlastník nebo nájemce. Podstatné je určit, zda je domácnost vybavena majitelem nebo nájemcem. Pokud se jedná o nájemce, je v jeho zájmu, aby si sjednal pojištění domácnosti. Jinak je to u pojištění nemovitosti, kdy osoba zodpovědná za pojištění je vždy majitel. (Zámečnicková, 2015)

Ondruška et al., (2022) uvádí dva postupy pro stanovení pojistné částky domácnosti:

- První vychází ze seznamu veškerého majetku domácnosti, který je předmětem pojištění. Jedná se především o evidenci věcí jednotlivých místností jako je vybavení bytu (skříně, postele, koberce atd.), elektronika (veškeré spotřebiče včetně notebooků, PC, TV atd.), dekorace, věci osobní potřeby (obuv, oblečení), cennosti. Jakmile je seznam kompletní, je potřeba ohodnotit jednotlivé složky. Nejlepší způsob ohodnocení vychází přímo z účtenek za zboží, může ovšem docházet k situaci, že účtenku již nemáme nebo jde o starší nákup. Ohodnocení v tomto případě se stanovuje pomocí vyhledání dnešních cen za konkrétní položky.
- Druhý způsob stanovení pojistné částky domácnosti je pomocí odhadu. Metoda odhadu vychází z kalkulace přibližné hodnoty domácnosti podle velikosti domácnosti. Prvním krokem je zjištění podlahové plochy podle m². Druhý krok je volba koeficientu. Koeficient v této metodě představuje cenové ohodnocení na m² domácnosti. Tento způsob ohodnocení je rychlý a nenáročný, pojistník se ale může vystavit riziku podpojištění. Je potřeba toto riziko zohlednit při výběru metody pro stanovení pojistné částky.

Ducháčková (2015) popisuje problematiku při stanovení ocenění některých nadstandardních vybavení. Pojištění domácnosti pro určité majetkové složky stanovuje dílčí pojistné částky (sublimity), které se obvykle týkají starožitností, předmětů sběratelského zájmu apod. Dílčí pojistné částky se můžou u každé pojišťovny lišit.

Výši pojistného v rámci pojištění domácnosti ovlivňují faktory jako je pojistná částka, rozsah krytí, bonus/malus, zabezpečení domácnosti, lokalita domácnosti, výše spoluúčasti aj. (Ondruška et al., 2022)

2.1.3 Havarijní pojištění

Mezi majetkové pojištění se řadí taky havarijní pojištění sloužící jako ochrana před rizikem škody na motorovém vozidle. Tohle pojištění má benevolentní možnost plnění ve smyslu zapříčinění nehody. Jinými slovy pojistník může škodu sám ovlivnit nebo může být škoda způsobena jiným subjektem. Pojišťovny v rámci havarijního pojištění nabízejí ochranu především proti havárii (rozbití nárazem). Součástí balíčku havarijního pojištění kromě zmíněné havárie je riziko střetu se zvěří, živelní riziko, odcizení, vandalismus a pojištění asistenčních služeb v ČR i zahraničí (tyto služby obsahují např. pomoc při odtahu vozidla, asistence při poruše vozidla aj.). (Ondruška et al., 2022)

Rozsah krytí produktů v havarijním pojištění se člení na:

- All risks princip,
- stavebnicový princip, který je typický tím, že si pojistník sám vybírá krytí jednotlivých rizik. (Ducháčková a Daňhel, 2012)

V rámci havarijního pojištění se používá termín totální škoda. Jedná se o situaci, ve které dochází k úplnému zničení vozidla. Vozidlo v důsledku pojistné události nelze opravit (navrátit do stavu před událostí), nebo jeho oprava je vyšší než reálná hodnota. Rozhodnutí o totální škodě je na straně pojistitele, který po vydání rozhodnutí a souhlasu vlastníka zasílá vozidlo na dražbu. Výpočet totální škody je závislý na přibližné hodnotě vozidla (obvyklá cena) a na skutečnosti, zda jde o rámec povinného ručení nebo havarijního pojištění. (Ondruška et al., 2022)

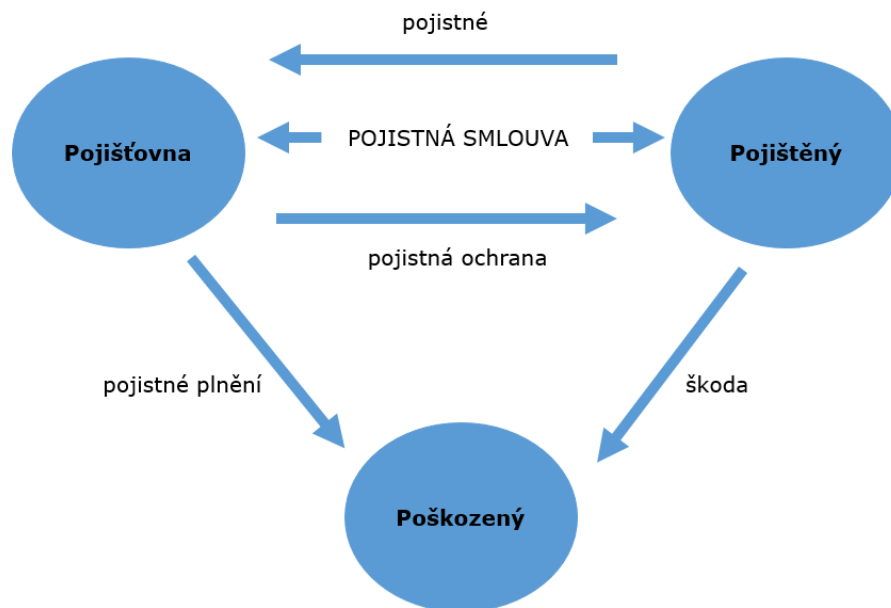
Sjednání havarijního pojištění často obsahuje pojištění nové hodnoty. V tomto případě pojistitel při vzniku pojistné události vyplácí pojistné plnění v hodnotě nákladů na opravu do výše ceny vozidla před pojistnou událostí (časová cena). Pro havarijní pojištění je typické ujednání procentuální nebo pevné spoluúčasti, která snižuje plnění. (Ducháčková, 2015)

2.2 Pojištění odpovědnosti za škodu

Jedná se o druh neživotního pojištění sloužící ke krytí rizik, kterým čelí pojištěný svými činnostmi vůči jinému subjektu. Může se jednat o škody plynoucí z majetku nebo újmě na zdraví či finanční škody. (Rejnuš, 2016)

Pojištění odpovědnosti je rozdílné tím, že případné pojistné plnění inkasuje poškozený nikoliv pojištěný. V rámci sjednání pojistné smlouvy se pojistník zavazuje platit pojistné a

pojistitel naopak poskytovat pojistnou ochranu vůči následkům jeho činů. Tento vztah je popsán v obrázku níže. (Ondruška et al., 2022)

Obrázek 9 Vztah mezi subjekty pojištění odpovědnosti (vlastní zpracování dle Ondrušky et al., 2022)

Ducháčková (2015) vymezuje pojistné produkty podle odpovědnostních rizik na profesní pojištění odpovědnosti, obecné odpovědnostní pojištění, odpovědnostní pojištění vozidel a odpovědnostní pojištění při pracovních úrazech a nemocech z povolání.

2.3 Neživotní pojištění osob

Pojištění osob slouží především k riziku z přechodné nebo trvalé újmy na zdraví při volnočasových aktivitách. Mezi produkty tohoto pojištění patří například úrazové pojištění a cestovní pojištění. (Ondruška et al., 2022)

Úrazové pojištění se vztahuje na krytí trvalých následků a smrti. Jelikož definice úrazu není přesně právně stanovena, je potřeba sledovat vymezení tohoto pojmu v pojistných podmínkách pojišťoven. Pojišťovny mohou stanovit výluky z pojištění pro případ úrazu. Mezi nejčastější výluky patří úraz v souvislosti s válkou, úraz s úmyslným poškozením.

- Pojištění smrti je produkt úrazového pojištění, kde dochází k výplatě pojistného plnění jednorázově nebo opakovaně formou důchodu obmyšlené osobě. Výše plnění je závislá na sjednané pojistné částce v pojistné smlouvě.

- Pojištění trvalých následků je další možnost úrazového pojištění. Pojistné plnění je vypláceno na základě pojistné částky, a především taky tabulkové míry ocenění trvalých následků. (Ducháčková a Daňhel, 2012)

3 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část diplomové práce se zaměřuje na prozkoumání literárních pramenů v oblasti pojišťovnictví. Pojišťovnictví je nedílnou součástí světa moderní ekonomiky. Zajišťuje ekonomickou stabilitu, která pomáhá k řízení rizik. Předmětem práce je skupina neživotního pojištění, konkrétně pojištění majetku, které je představeno v poslední kapitole teoretické části.

Úvod k teoretické části stručně představuje odvětví pojišťovnictví v České republice. Představení prezentuje veškeré právní rámce týkající se pojišťovnictví. Dále se popisuje fungování systému komerčních pojišťoven a subjekty, které figurují na pojistném trhu.

Teoretická část je psána systematicky, čtenář postupně nabírá povědomí o daném tématu. Samozřejmé místo v teorii zaujímá historie, v tomto případě sahá záměrně až do let 3000 před naším letopočtem, neboť právě původní zmínky o pojišťovnictví prezentují pojištění majetku coby první skupinu pojištění.

Na historii pojišťovnictví navazuje práce kapitolou riziko. Riziko figuruje v úzkém vztahu k pojištění. Pro aplikaci pojistné ochrany je potřeba definovat a zhodnotit případná rizika. V práci jsou odlišně členěna rizika a následně řazena způsobem s ohledem na pojištění.

K pochopení fungování pojištění je rovněž nutná znalost jejího strukturování. Proto je též další teoretickou částí oddíl věnovaný znázornění jednotlivých složek pojištění s důrazem na rozdíly mezi těmito skupinami z hlediska členění podle způsobu financování, právního hlediska a pojistného plnění.

V návaznosti na členění pojištění se postupuje k obeznámení s pojistnými pojmy. Tyto pojmy je potřeba znát k pochopení dílčích částí praktické části. Kapitola základní pojmy se zaměřuje především na pojmy užívané v neživotním pojištění. Představuje terminologii v okruhu účastníků pojistného vztahu, pojistných produktů a pojistné smlouvy.

Poslední kapitola podrobně seznamuje s předmětnou kategorií pojištění, konkrétně neživotní pojištění. V kapitole se rozebírá kategorie neživotního pojištění cíleného na složku pojištění majetku a dodávají se podklady pro zpracování praktické části.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA NEŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ V ČR

V první kapitole praktické části této diplomové práce bude provedena analýza pojistného trhu s cílem na detekování nejčastěji vyskytovaných pojistných nebezpečí v ČR, které budou podstatné pro stanovení ochrany majetku. Pro analytickou studii bude rovněž rozhodující volba pojišťoven a jejich představení. Zpracována budou aktuální data prezentující četnost pojistných nebezpečí a předepsaného pojistného. Tato data sehrají klíčovou roli pro aplikaci efektivní pojistné ochrany.

4.1 Vývoj neživotního pojištění na trhu ČR

Vývoj neživotního pojištění má v ČR dlouhodobě rostoucí trend viz tabulka č. 3. Na trhu neživotního pojištění v ČR aktuálně figuruje celkem 23 pojišťoven. Česká asociace pojišťoven každý rok sleduje rozbor předepsaného pojistného jednotlivých pojišťoven za dané období, které figuruje jako hlavní srovnávací ukazatel.

Pro účely této diplomové práce je analýza pojistného trhu provedena pomocí vývoje přepraného pojistného neživotního pojištění, vývoje pojištěnosti a vývoje škodovosti. Veškeré výpočty ukazatelů se vztahují na skupinu neživotního pojištění.

4.1.1 Vývoj předepsaného pojistného

Předepsané pojistné slouží jako srovnávací ukazatel pro vyhodnocení tržního podílu. Jde o platbu pojistného od klienta pojišťovně. Předepsané pojistné dále zahrnuje přírážky a slevy na pojistce. Jedná se tedy o konečnou cenu, která může mít jednorázový nebo běžný charakter. Výše tržního podílu odráží důvěru klientů, kvalitu pojistek i cenu pojistného. V průběhu let se tržní podíly mění, nicméně předních příček dosahují pojišťovny, které jsou historicky na trhu dlouho. Tyto pojišťovny zaručují kvalitu rozsahu pojistného krytí a dosahují velkého kapitálu. To znamená, že v případné krizi nebo volatilitě trhu si udržují stabilitu a schopnost plnění.

Tabulka č. 3 znázorňuje vývoj předepsaného pojistného v tis. Kč za průběhu let 2017 až 2023, které je diferencováno do skupin životního a neživotního pojištění. Tabulka dále sleduje především podíl složky neživotního pojištění na celkovém pojistném, jež je předmětné pro tuto diplomovou práci.

Na základě dat zveřejněných Českou asociací pojišťoven a výpočtu podílu pojištění lze konstatovat, že předepsané pojistné neživotního pojištění tvoří za sledované období

většinou část ve všech letech. Za sledované období 2017-2023 vzrostlo předepsané pojistné na neživotním pojištění z 79 248 522 tis. Kč na 117 123 095 tis. Kč. Pojistné za neživotní pojištění v roce 2017 tvoří přes 64 % celkového pojistného. V průběhu let se tento podíl v každém ročním období zvyšoval až do současných výsledků roku 2023, kde předepsané pojistné neživotního pojištění má podíl přes 69 %. Tento procentní nárůst podílu je zapříčiněn nejen vlivem pomalejšího růstu pojistného na životním pojištění, ale především vzestupu objemu pojistného neživotního pojištění, jehož trend v posledních letech pravidelně stoupá. Na pojistném trhu v ČR neživotní pojištění tvoří klíčovou roli a v současné době atraktivita tohoto pojištění efektivně působí jako ochrana před nepříznivými riziky, které toto pojištění kryje. Na základě vývoje uvedeného v tabulce č. 3 můžeme i do budoucích let očekávat růst vlivu neživotního pojištění na pojistném trhu.

Tabulka 3 Podíl neživotního pojištění za sledované období (vlastní zpracování dle ČAP)

Roky	Neživotní pojištění	Životní pojištění	Pojistné celkem	Podíl neživotního poj.
2017	79 248 522	43 692 789	122 941 311	64,46%
2018	85 389 731	43 967 931	129 357 662	66,01%
2019	91 601 309	45 121 521	136 722 830	67,00%
2020	94 672 711	47 548 317	142 221 028	66,57%
2021	98 807 105	48 239 679	147 046 784	67,19%
2022	107 598 103	49 767 567	157 365 670	68,37%
2023	117 123 095	51 369 987	168 493 082	69,51%

Tato diplomová práce je zaměřena především na určitou složku neživotního pojištění, kterým je majetkové pojištění, proto pro účely této práce je potřeba analyzovat vývoj předepsaného pojistného skupiny neživotního pojištění.

Tabulka č. 4 znázorňuje vývoj neživotního pojištění a pojištění majetku v letech 2017 až 2023 pomocí předepsaného pojistného, které je uváděno v tis. Kč. Na základě dat lze potvrdit, že pojištění majetku je dlouhodobě rostoucí pojistný produkt, který zároveň podporuje skupinu neživotního pojištění. Tato skupina, jak již bylo zmíněno, je v posledních letech atraktivním pojištěním s pozitivním výhledem.

Tabulka dále odkazuje na podíl majetkového pojištění v neživotním pojištění. Za sledované období podíl dosahuje mírné volatility, obecně lze tvrdit, že se pohybuje v pásmu mezi 13 % a 15 %. V roce 2018 došlo k propadu podílu majetkového pojištění pod 14 %. Této hranice

majtkové pojištění znovu dosáhlo až v roce 2021, přesto ale od roku 2019 dosahuje postupně meziročního zvýšení až do roku 2023.

Tabulka 4 Srovnání neživotního pojištění a pojištění majetku (vlastní zpracování dle České asociace pojišťoven)

Roky	Neživotní pojištění	Pojištění majetku	Podíl %
2017	79 248 522	11 114 028	14,02%
2018	85 389 731	11 704 558	13,71%
2019	91 601 309	12 433 890	13,57%
2020	94 672 711	12 911 361	13,64%
2021	98 807 105	14 129 490	14,30%
2022	107 598 103	15 743 391	14,63%
2023	117 123 095	17 775 076	15,18%

Je nutno zdůraznit, že neživotní pojištění se neskládá pouze z pojištění majetku. Česká asociace pojišťoven sleduje vývoj předepsaného pojistného ještě u složek pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, havarijního pojištění a podnikatelského pojištění. Vývoj těchto složek pojištění zapříčinil volatilitu podílu pojištění majetku i přesto, že v absolutní hodnotě toto pojištění má dlouhodobý meziroční růst.

Dle obrázku č. 12 lze již rozčlenit jednotlivé složky neživotního pojištění pomocí předepsaného pojistného za sledované období. Česká asociace pojišťoven pro účely datové prezentace odděluje majtkové pojištění na tři části:

- Pojištění odpovědnosti z provozu vozidel
- Havarijní pojištění
- Majtkové pojištění

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidel známé taky pod názvem povinné ručení společně s havarijním pojištěním představují majtkové pojištění vozidel, které není předmětem této diplomové práce. Předmětem této práce je zaměření na majtkové pojištění složek nemovitostí a domácností. Tato složka představuje v obrázku č. 12 pojištění majetku.

Pojištění vozidel ve všech letech dominují podílem na neživotním pojištění. Tyto výsledky především u pojištění odpovědnosti z provozu se dají očekávat, jelikož sjednání tohoto pojištění je povinné pro vozidla, která slouží k provozu na pozemních komunikacích. Oproti tomu havarijní pojištění stejně jako pojištění majetku (nemovitostí) je založeno na

dobrovolné bázi. Havarijní pojištění v roce 2023 poprvé za sledované období dosáhlo vyšší hodnoty než povinné ručení a stalo se složkou neživotního pojištění s největším předepsaným pojistným za sledované období. Konkrétně dosáhlo absolutní částky v součtu od všech pojišťoven 31 252 064 tis. Kč. Naopak majetkové pojištění i přes svůj rostoucí trend zůstává nejméně pojišťovanou složkou neživotního pojištění viz obrázek níže.

Obrázek 10 Rozbor vývoje složek neživotního pojištění (vlastní zpracování dle České asociace pojišťoven)

4.1.2 Vývoj pojištěnosti

Jedním z dalších ukazatelů pro hodnocení vývoje neživotního pojištění je pojištěnost, někdy nazývána taky jako propojištěnost. Jedná se o ukazatel výkonnosti pojistného trhu, který kromě předepsaného pojistného zahrnuje vztah k výši HDP. Vzorec výpočtu je následující.

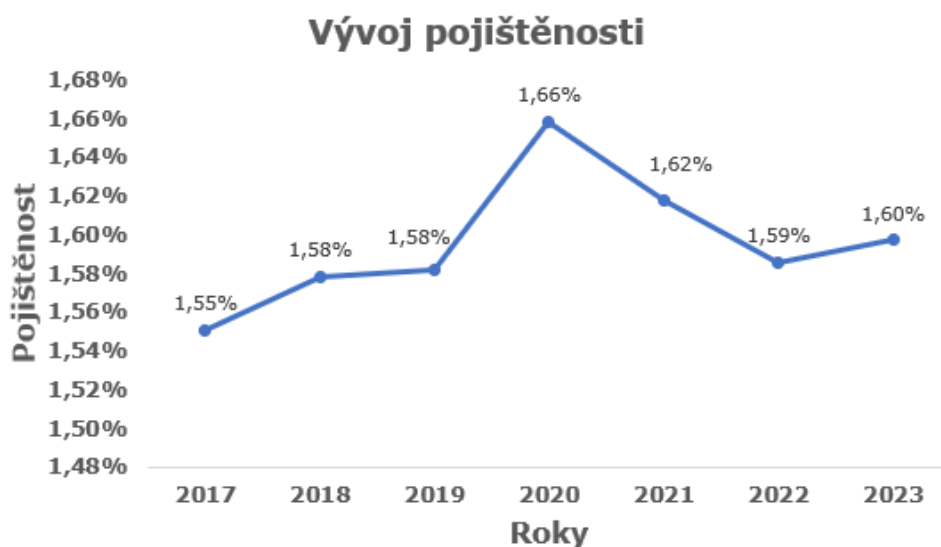
$$\text{Pojištěnost} = \frac{\text{Předepsané pojistné}}{\text{HDP}}$$

Pro znázornění vývoje pojištěnosti ve sledovaném období je potřeba vycházet z historických dat HDP dostupných na stránkách Českého statistického úřadu. Pro účely výpočtu je ukazatel HDP stanoven z dat výdajové metody. Z uvedeného vzorce výše lze vidět, že se jedná o podíl předepsaného pojistného a hrubého domácího produktu za jednotlivé období.

Tabulka 5 Pojištěnost pojistného trhu neživotního pojištění (vlastní zpracování dle ČAP a Českého statistického úřadu)

Roky	Předepsané pojistné v tis. Kč	HDP v tis. Kč	Pojištěnost
2017	79 248 522	5 110 743 000	1,55%
2018	85 389 731	5 410 761 000	1,58%
2019	91 601 309	5 791 498 000	1,58%
2020	94 672 711	5 709 131 000	1,66%
2021	98 807 105	6 108 717 000	1,62%
2022	107 598 103	6 786 742 000	1,59%
2023	117 123 095	7 332 987 000	1,60%

Tabulka č. 5 názorně popisuje jednotlivá data ukazatelů předepsaného pojistného, hrubého domácího produktu a pojištěnosti, která je vypočtena pomocí vzorce uvedeného výše. Je nutno zdůraznit, že předepsané pojistné se týká pouze neživotního pojištění, jelikož životní pojištění není předmětem této práce. Vypočtená data se týkají období let 2017 až 2023. Hrubý domácí produkt v absolutní hodnotě ve sledovaných letech dosahuje téměř ve všech letech rostoucího charakteru. Výjimkou je rok 2020, kdy došlo k poklesu z 5 791 498 000 tis. Kč na 5 709 131 000 tis. Kč. Tento propad je zapříčiněn především vznikem pandemie COVIDU-19. Od roku 2020 se HDP v ČR vrací opět k rostoucímu charakteru i přes trvání pandemie a dalších globálních událostí jako je Ruská invaze na Ukrajinu.

Obrázek 11 Vývoj pojištěnosti v období let 2017 až 2023 (vlastní zpracování)

Ukazatel pojištěnosti neživotního pojištění za sledované období již nekopíruje rostoucí trend vývoje předepsaného pojistného a HDP. Vývoj ukazatele pojištěnosti ve sledovaném období

začíná v roce 2017 v nejnižším procentuálním bodě 1,55. V následujícím období došlo k nepatrnému nárůstu na 1,58 %, kde došlo ke stagnaci vývoje až do roku 2020. Rok 2020 zaznamenal za sledované období nejvyšší hodnoty pojištěnosti v neživotním pojištění, a to konkrétně 1,66 % viz grafické znázornění obrázku č. 13. V tomto roce, jak již bylo zmíněno v tabulce č. 5, došlo především k poklesu HDP, nicméně růst předepsaného neživotního pojištění byl zachován. Dle uvedených dat lze potvrdit, že negativní zásah COVID pandemie do České ekonomiky měl naopak pozitivní vliv na pojistný trh v okruhu neživotního pojištění. V následujících letech dochází opět ke volatilitě ukazatele, který vlivem růstu hrubého domácího produktu dosahoval poklesu v letech 2021 i 2022. Poslední sledovaný rok 2023 nicméně naznačuje opět rostoucí charakter, kdy růst ročního předepsaného pojistného znovu začíná držet krok s vývojem HDP a dosahuje hodnoty 1,6 %.

4.1.3 Vývoj škodovosti

Škodovost je dalším ukazatelem pro analýzu vývoje neživotního pojištění na pojistném trhu ČR. Jedná se o ukazatel, který představuje závislost mezi předepsaným pojistným a náklady v rámci pojistného plnění. Jinými slovy se jedná o poměr mezi náklady a výnosy pojišťovny za určitý rok. Vzorec výpočtu škodovosti je uveden níže.

$$\text{Škodovost} = \frac{\text{Náklady na plnění}}{\text{Předepsané pojistné}}$$

U předepsaného pojistného se vychází ze statistických dat České asociace pojišťoven. Náklady na pojistné plnění zveřejňuje Česká národní banka. Pro účely této diplomové práce se pracuje pouze s daty neživotního pojištění. Tabulka č. 6 popisuje vývoj škodovosti, který se pohybuje za sledované období v pásmu 57 % až 68 %. V roce 2017 za sledované období dosahuje škodovost nejvyšší hodnoty, a to 68 %. To znamená, že v tomto roce ziskovost pojišťoven z neživotního pojištění byla nejmenší za posledních 7 let. Je to zapříčiněno především výskytem obrovské živelní katastrofy, konkrétně se jedná o škody orkámem Herwart. Tyto škody vyvolaly značné pojistné plnění u pojištění majetku, tím i zvýšily ukazatel škodovosti. Naopak rok 2020 představuje nejziskovější rok pro skupinu neživotního pojištění, kdy dosahuje nejnižší škodovosti 57 %. Škodovost v tomto roce potvrzuje výsledky ukazatele pojištěnosti, nárůst předepsaného pojistného byl markantnější oproti nákladům na pojistné plnění i HDP sledovaných let. V letech 2021 a 2022 výše nákladů opět zvyšovala ukazatel škodovosti postupně na 63 % a dále 65 %. Poslední sledovaný rok 2023 nepatrně zvyšuje ziskovost pojišťoven. Tento výsledek opět kooperuje

s vývojem pojištěnosti, kdy nárůst předepsaného pojistného ku růstu HDP roku 2022 dosahuje lepších výsledků z pohledu vývoje pojistného trhu majetku.

Vývoj škodovosti v budoucích letech bude výrazně ovlivněn případnými náklady na pojistné plnění, nicméně je nutno podotknout, že při zachování dynamického růstu předepsaného pojistného tento ukazatel má tendenci dosahovat nižší procentuální hodnoty. Klíčové je, zda vývoj pojistných plnění bude přímo nebo nepřímo úměrný tomuto růstu.

Tabulka 6 Škodovost neživotního pojištění (vlastní zpracování dle ČAP a ČNB)

Roky	Předepsané pojistné v tis. Kč	Pojistné plnění v tis. Kč	Škodovost
2017	79 248 522	53 871 793	68%
2018	85 389 731	49 232 568	58%
2019	91 601 309	57 924 426	63%
2020	94 672 711	54 335 598	57%
2021	98 807 105	62 456 176	63%
2022	107 598 103	69 831 951	65%
2023	117 123 095	75 256 741	64%

4.2 Vývoj pojistných událostí

Tato podkapitola se zaměřuje na detekci nejčastěji vyskytovaných pojistných událostí neživotního pojištění majetku v ČR. Cílem této diplomové práce je stanovení pojistné ochrany majetku. Prvním krokem ke stanovení pojistné ochrany je podstatné detekovat nebezpečí (rizika), která se nejčastěji vyskytují na pojistném trhu ČR.

Tabulka č. 7 znázorňuje počet pojistných událostí majetku za sledované období let 2022 až 2023. Pro detekci pojistných nebezpečí je potřeba sledovat co nejaktuálnější období, jelikož pojistná nebezpečí se historicky vyvíjí a tato práce se zabývá ochranou majetku proti aktuálním rizikům.

Tabulka prezentuje výčet nejaktuálnějších pojistných událostí dle dat České asociace pojišťoven. Mezi evidovaná data asociace řadí i výčet ostatních pojistných událostí. Jedná se o součet veškerých menších pojistných událostí, které nespádají do skupin hlavních rizik. Tato data nejsou zahrnována do tabulky pojistných událostí, jelikož předmětné je detekovat výskyt nejčastějších rizik, které zároveň tvoří skupinu nebezpečí. Právě těmto skupinám škod je potřeba předejít s pomocí pojistné ochrany. Na tyto evidované pojistné události se lze dívat z následujících pohledů příčiny. Jde o škody způsobené živelní událostí,

poškozením nebo zničením předmětu důsledkem jiným než živelní událostí a škody způsobené odcizením loupeží či krádeží. Zde se naráží na problém definice konkrétního pojistného rizika. Pojišťovny při sestavování pojistných produktů konkretizují rizika dle pojistných podmínek, a tím i subjektivně zařazují rizika do balíčků, které se mohou lišit. Například škody z povodní jsou některými pojišťovnami definovány jako živelní riziko a jiné pojišťovny toto riziko naopak vyčleňují ze živelních rizik a posuzují ho jednotlivě.

Tabulka 7 Vývoj pojistných událostí v ČR za období 2022–2023 (vlastní zpracování dle ČAP)

Pojistné události majetku	2022	2023	Změna v %	Změna v ks
škody z tíhy sněhu	2 904	5 167	77,9	2 263
škody z povodní	7 713	6 481	-16	-1 232
škody z vichřice	49 628	24 618	-50,4	-25 010
škody z krupobití	14 874	8 066	-45,8	-6 808
škody z požáru	5 911	4 944	-16,4	-967
škody z úderu bleskem	4 708	4 064	-13,7	-644
škody z výbuchu	325	311	-4,3	-14
škody ze sesuvu půdy	343	266	-22,4	-77
vodovodní škody	48 181	48 719	0	538
škody z atmosférických srážek	12 807	13 501	5,4	694
poškození nebo zničení skla	13 888	13 595	-2,1	-293
poškození nebo zničení stroje	7 522	7 584	0,8	62
škody z pádu letadel nebo jiných předmětů	4 729	4 847	2,5	118
škody z nárazu dopravních prostředků	3 651	3 154	-13,6	-497
škody z přepětí v elektrické síti	16 540	17 859	8	1 319
škody ze zkratu elektromotoru	2 640	2 930	11	290
ostatní poškození elektroniky	16 464	22 567	37,1	6 103
škody z vandalismu	11 547	9 649	-16,4	-1 898
škody z krádeží	15 217	11 514	-24,3	-3 703

Dle tabulky výše lze sledovat jednotlivý vývoj počtu nejčastějších škod majetku mezi lety 2022 a 2023. Ve sloupci změna v % je znázorněn procentuální přírůstek nebo pokles oproti minulému roku. Mezi největší nárůst z roku 2022 spadá škoda z tíhy sněhu, jejíž výskyt stoupl z 2904 na 5167 událostí v roce 2023, což představuje nárůst o 77,9 %. Rok 2023 dále dosahuje spíše poklesu počtu pojistných událostí. Mezi největší procentuální pokles se řadí škody z vichřice, které klesly z 49 628 na 24 618 událostí, konkrétně o 50,4 %.

Poslední sloupec představuje absolutní změnu v počtu pojistných událostí. V tomto srovnání dosahují největšího meziročního nárůstu ostatní škody z poškození elektroniky, konkrétně o 6 103 událostí, dále škody z tíhy sněhu o 2 263 událostí a škody z přepětí v elektrické síti o 1 319 událostí. U dalších škod nedošlo k nijak razantnímu navýšení oproti minulému roku. Naopak absolutní pokles pojistných událostí převažuje ve sledovaném období. Mezi největší

poklesy patří počet škodných událostí vichřice. Počet se snížil o 25 010 událostí, dále zde patří škody z krupobití v meziročním poklesu o 6 808 událostí, škody z krádeže o 3 703 událostí a další viz tabulka č. 7.

Je důležité zdůraznit, že výčet počtu pojistných událostí nezahrnuje veškeré škody, které vznikly za určité období, nicméně obsahuje výčet pojistných událostí tzn., že jde o škody pojištěného majetku, nikoliv škody na majetku, který nebyl pojištěný.

Pro analýzu vývoje pojistných událostí je potřeba sledovat nejen kvantitativní nárůst škod, rovněž je nutno zhodnotit, jakou výši plnění představuje konkrétní nárůst/pokles pojistných událostí. Každá vzniklá škoda je individuálně oceněna tzn., že vývoj vyčíslených škod z pojistných událostí není přímo závislý na počtu událostí. Tabulka č. 8 sleduje kvalitativní výčet pojistných událostí v tis. Kč u vybraných škod z majetku z hlediska procentuální změny a absolutní změny v tis. Kč.

Tabulka 8 Vývoj pojistných událostí u pojištění majetku v ČR za období 2022–2023
(vlastní zpracování dle ČAP)

Pojistné události majetku	2022	2023	Změna v %	Změna v tis. Kč
škody z tíhy sněhu	78 717	163 191	107,3	84 474
škody z povodní	458 620	479 417	4,5	20 797
škody z vichřice	1 592 290	948 995	-40,4	-643 295
škody z krupobití	1 692 083	928 858	-45,1	-763 225
škody z požáru	3 718 852	3 350 879	-9,9	-367 973
škody z úderu bleskem	120 931	127 958	5,8	7 027
škody z výbuchu	88 733	28 560	-67,8	-60 173
škody ze sesuvu půdy	8 540	9 041	5,9	501
vodovodní škody	1 646 447	1 823 319	10,7	176 872
škody z atmosférických srážek	234 721	338 162	44,1	103 441
poškození nebo zničení skla	130 606	148 606	13,8	18 000
poškození nebo zničení stroje	785 575	1 063 143	35,3	277 568
škody z pádu letadel nebo jiných předmětů	146 990	145 498	-1	-1 492
škody z nárazu dopravních prostředků	87 412	118 733	35,8	31 321
škody z přepětí v elektrické síti	311 087	368 894	18,6	57 807
škody ze zkratu elektromotoru	47 793	69 387	45,2	21 594
ostatní poškození elektroniky	161 225	209 419	29,9	48 194
škody z vandalismu	182 620	190 666	4,4	8 046
škody z krádeží	456 280	353 957	-22,4	-102 323

Na základě dat v tabulce č. 8 lze vidět, že největšího procentuálního nárůstu v letech 2022 až 2023 dosáhla škoda z tíhy sněhu. Tento nárůst představuje 107,3 % oproti předchozímu roku. Dále došlo k markantnějším procentuálním nárůstům u škod z atmosférických srážek o 44,1 % a u škod ze zkratu elektromotoru o 45,2 %. Naopak procentuálně nejsilnější

kvalitativní pokles lze zaznamenat u škod z výbuchu, které oproti minulému roku klesly o 67,8 %. Dále lze sledovat značný pokles škod z krupobití, došlo k záporné změně o 45,1 %, u škod z vichřice o 40,4 %.

Tabulka č. 8 dále popisuje absolutní kvalitativní změnu u pojistných událostí v období 2022 až 2023 v posledním sloupci tabulky, kde bezkonkurenčně nejvyšší částky dosáhly škody z poškození stroje v hodnotě 277 568 tis. Kč. K dalším z výrazných růstů patří vodovodní škody s navýšením 176 872 tis. Kč, škody z atmosférických srážek s 103 441 tis. Kč viz tabulka č. 8. Naopak největšího absolutního poklesu dosáhly škody z krupobití s poklesem 763 225 tis. Kč oproti roku 2022, dále škody z vichřice v hodnotě 643 295 tis. Kč a škody z požáru o 367 976 tis. Kč.

Absolutní vývoj pojistných událostí v kvantitativním a kvalitativním měřítku dle tabulek č. 7 a 8 není přímo úměrný. Pro přehlednější ukázkou absolutního vývoje je potřeba zjistit průměrnou hodnotu škod na jednu pojistnou událost viz tabulka níže.

Tabulka 9 Znárodnění absolutních změn škod za sledované období 2022–2023 (vlastní zpracování dle ČAP)

Pojistné události majetku	Změna v tis. Kč	Změna v ks
škody z tíhy sněhu	84 474	2 263
škody z povodní	20 797	-1 232
škody z vichřice	-643 295	-25 010
škody z krupobití	-763 225	-6 808
škody z požáru	-367 973	-967
škody z úderu bleskem	7 027	-644
škody z výbuchu	-60 173	-14
škody ze sesuvu půdy	501	-77
vodovodní škody	176 872	538
škody z atmosférických srážek	103 441	694
poškození nebo zničení skla	18 000	-293
poškození nebo zničení stroje	277 568	62
škody z pádu letadel nebo jiných předmětů	-1 492	118
škody z nárazu dopravních prostředků	31 321	-497
škody z přepětí v elektrické síti	57 807	1 319
škody ze zkratu elektromotoru	21 594	290
ostatní poškození elektroniky	48 194	6 103
škody z vandalismu	8 046	-1 898
škody z krádeží	-102 323	-3 703

Na základě vypočtených z tabulek 7, 8 a 9 lze vývoj pojistných událostí popsat následovně. Pojistné události za sledované aktuální období 2022 až 2023 dosahují rozlišných výsledků při srovnání absolutních hodnot z hlediska kvantitativního a kvalitativního.

Dochází zde k následujícím situacím:

1. Kvalitativní nárůst, kvantitativní nárůst.
2. Kvalitativní nárůst, kvantitativní pokles.
3. Kvalitativní pokles, kvantitativní pokles.
4. Kvalitativní pokles kvantitativní nárůst.

První situace se týká škod s kladným nárůstem u obou změn. Konkrétně tahle situace za sledované období nastala u škod z tíhy sněhu, vodovodních škod, škod z atmosférických srážek, škod poškozením nebo zničením stroje, škod z přepětí v elektrické síti, škod ze zkratu elektromotoru a ostatních škod při poškození elektroniky.

Druhá situace vyčleňuje škody, u kterých došlo k meziročnímu nárůstu z hlediska peněžního ocenění škody a zároveň poklesu počtu pojistných událostí. Jedná se o škody z povodní, škody z úderu blesku, škody ze sesuvu půdy, poškození nebo zničení skla, škody z nárazu dopravních prostředků a škody z vandalismu.

Třetí situace zaznamenává pokles u obou změn, jak u počtu pojistných událostí, tak u ocenění pojistných událostí. Za sledované období sem patří škody z vichřice, škody z krupobití, škody z požáru a krádeží.

Čtvrtá situace představuje meziroční snížení pouze u ohodnocení pojistných událostí, naopak počet pojistných vzrostl. Dle tabulky č. 9 se jedná pouze o jeden případ, a to u škod z pádu letadel nebo jiných předmětů.

4.2.1 Pojistné nebezpečí krádež a loupež

Mezi jedny z nejproblematictějších rizik z hlediska pojištění patří rizika krádež a loupež majetku, jejichž následky způsobují obyvatelstvu značné ztráty na majetku. Toto riziko slouží v mnoha případech jako největší motivační klíč k sjednání pojistné smlouvy na ochranu majetku a je předmětné pro projektovou část této diplomové práce.

Riziko krádeže je ve světě pojištění hodně specifické nebezpečí, jelikož pro jeho ochranu a případné pojistné plnění musí být splněno hodně podmínek, které se mohou výrazně lišit u odlišných pojistitelů. Těmto podmínkám bude věnována další kapitola praktické části.

V podkapitole 3.2 byl analyzován vývoj pojistných událostí za poslední dva roky, který popisoval taky vývoj pojistných událostí v důsledku krádeže. Je důležité zdůraznit, že z pojistného hlediska se do krádeže řadí i loupež. Aktuální vývoj pojistné události krádeže

z roku 2022 na 2023 klesl, jak v kvantitativním, tak kvalitativním měřítku viz tabulka č. 9, nicméně je potřeba toto riziko posoudit z širšího měřítka.

Vývoj pojistných událostí nezahrnuje data krádeží na majetku, který nebyl pojištěný. Tato podkapitola se zabývá analýzou dat všech krádeží a loupeží za sledované období, které byly nahlášený na policii ČR, ať už majetek byl pojištěn nebo ne.

Policie ČR každoročně eviduje seznam trestných činů, které člení do takticky statistické klasifikace. Seznam zahrnuje podrobnou sestavu o počtu skutků dle sledovaného období na území jednotlivých krajů ČR. Takticko statistická klasifikace neboli TSK zahrnuje 1 000 řádků, které klasifikují skupiny trestných činů. Pro účely analýzy krádeže a vloupání se bude vycházet z dat řádků 300-399, které představují celkový počet registrovaných krádeží vloupáním a řádků 400-499 týkajících se prosté krádeže. Analýza dále taky zahrnuje stav událostí v důsledku loupeže, který je zaznamenán na řádku 131.

Klasifikace prosté krádeže a krádeže vloupáním je tvořena dle ustanovení trestního zákoníku. Konkrétně se jedná o § 205 zákona č. 40/2009 Sb. Jedná se o události spadající do skupiny trestných činů proti majetku. Zákon v těchto ustanoveních dělí krádež následovně:

- Krádež prostá, kde dochází ke zmocnění cizího majetku § 205 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb.
- Krádež vloupáním § 205 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb. Definice vloupání je dále specifikována v daném zákoně v § 121 jako vniknutí do uzavřeného prostoru pomocí využití lsti, nedovoleným překročením uzamčení nebo využití síly na překonání jiné překážky.

Loupež z hlediska trestního zákoníku nespadá do skupiny trestných činů proti majetku, ačkoliv dochází k neoprávněnému odcizení majetku. Důvodem je především závažnost situace. Definice loupeže se nachází v § 173 zákona č. 40/2009 Sb. Na rozdíl od krádeže jde o využití násilí nebo výhrůžky bezprostředního násilí cíleného na zmocnění se cizí věci (majetku). Využití násilí proto tedy řadí loupež do skupiny trestných činů proti svobodě a právům na ochrany osobnosti, která má daleko přísnější postih než krádež.

Následující tabulka prezentuje výskyt registrovaných krádeží a loupeží v období roku 2022, které jsou členěny do jednotlivých krajů ČR.

Tabulka 10 Vývoj krádeže a loupeže v ČR za rok 2022 (vlastní zpracování dle statistických přehledů policie ČR)

Kraj	Loupež	Krádež prostá	Krádež vloupáním	Celkem za rok 2022
Praha	250	10 282	9 020	19 552
Středočeský	107	3 076	4 144	7 327
Jihočeský	57	1 365	1 200	2 622
Plzeňský	69	1 840	2 198	4 107
Ústecký	191	2 907	2 755	5 853
Královéhradecký	26	924	732	1 682
Jihomoravský	165	3 259	3 829	7 253
Moravskoslezský	261	4 775	4 475	9 511
Olomoucký	68	1 451	1095	2 614
Zlínský	42	803	625	1 470
Vysočina	29	665	628	1 322
Pardubický	34	766	603	1 403
Liberecký	67	1 538	1 500	3 105
Karlovarský	47	753	946	1 746
Celkem	1 413	34 404	33 750	69 567

Za rok 2022 dle výpočtů tabulky č. 10 došlo celkem k 69 567 událostem v ČR registrovaných jako krádež majetku společně s loupeží. Největší podílejší se složkou v roce 2022 byla prostá krádež s počtem 34 404 událostí na území České republiky. Krádež vloupáním dosáhla nepatrně menší hodnoty, a to 33 750 událostí. Krádeže ve sledovaném roce jsou markantnější událostí s porovnáním loupeží, jejichž výskyt byl evidován jako 1 413 událostí.

Při srovnání výsledků událostí jednotlivých krajů za rok 2022 lze vypořadovat, že kraj Praha oproti ostatním krajům dosahuje bezkonkurenčně nejvyššího počtu vyskytovaných událostí krádeže a loupeže. Konkrétně ve sledovaném roce Praha eviduje 19 552 událostí, což je o polovinu více ve srovnání s druhým krajem s nejvíce evidovanými událostmi (Moravskoslezský kraj 9 511 událostí). Naopak kraje s nejnižším počtem vyskytovaných událostí jsou Vysočina (1 322 událostí), Pardubický kraj (1 403 událostí) a Zlínský kraj se 1 470 událostmi krádeže a loupeže.

Při rozboru jednotlivých složek událostí pomocí tabulky č. 10 lze vypořadovat, že v roce 2022 Praha dosáhla největšího počtu krádeží jak prostých, tak vloupáním. Nicméně u loupeží Praha eviduje 250 událostí, což ji řadí na druhé místo s nejvyšším počtem loupeží v roce 2022. Kraj s největším výskytem loupeží (261) v roce 2022 byl Moravskoslezský. Jednalo se o jedinou skupinu, ve které jiný kraj, než Praha dosáhl vyššího počtu událostí ve

sledovaném roce. Nejmenšího počtu loupeží dosáhl opět kraj Vysočina s ročním výskytem 29 událostí.

Za poslední sledovaný rok 2023 jsou data výskytu trestných činů krádeže a loupeže dle statistické evidence policie ČR uvedeny v tabulce č. 11.

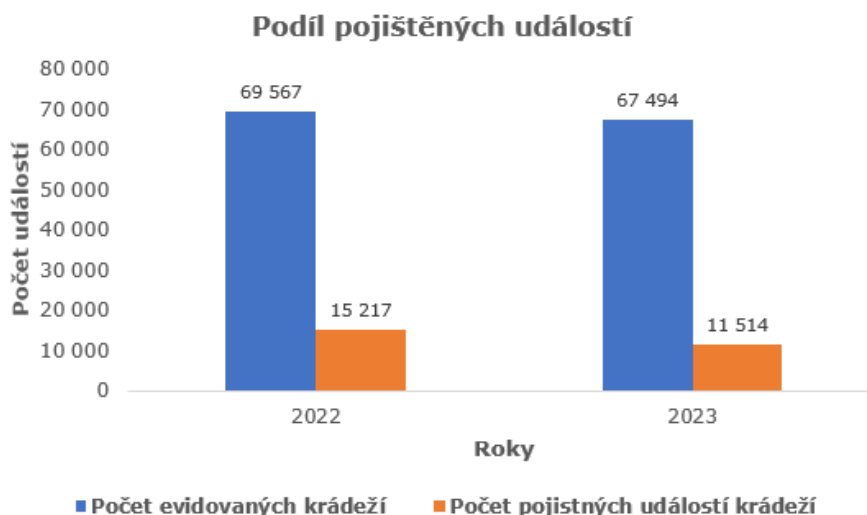
Tabulka 11 Vývoj krádeže a loupeže v ČR za rok 2023 (vlastní zpracování dle statistických přehledů policie ČR)

Kraj	Loupež	Krádež prostá	Krádež vloupáním	Celkem za rok 2023
Praha	188	10 570	9 455	20 213
Středočeský	104	3 006	4 073	7 183
Jihočeský	65	1 308	1 121	2 494
Plzeňský	79	1 604	1 647	3 330
Ústecký	225	2 800	2 389	5 414
Královéhradecký	38	1 181	735	1 954
Jihomoravský	186	3 587	2 781	6 554
Moravskoslezský	264	4 699	4 167	9 130
Olomoucký	78	1 569	954	2 601
Zlínský	43	995	581	1 619
Vysočina	21	739	498	1 258
Pardubický	34	759	438	1 231
Liberecký	68	1 298	1 255	2 621
Karlovarský	40	960	892	1 892
Celkem	1 433	35 075	30 986	67 494

V roce 2023 dochází k nepatrnému poklesu v souhrnném počtu registrovaných událostí krádeže a loupeže na území ČR. Konkrétně rok 2023 prezentuje 67 494 krádeží a loupeží, což je při srovnání celkového počtu událostí za rok 2022 v tabulce č. 10 o 2 073 trestných činů méně. Nepatrný pokles je zapříčiněn především menším výskytem krádeží vloupáním, které klesly z 33 750 v roce 2022 na 30 986 událostí evidovaných na konci roku 2023. Naopak krádež prostá meziročně vzrostla z 34 404 na 35 075 událostí. Počet vyskytnutých loupeží v roce 2023 se zvedl o 20 událostí oproti minulému roku.

Při zohlednění výsledků krajů obdobně jako u předchozího roku vede v počtu událostí kraj Praha s nejvyšším počtem 20 213 registrovaných krádeží a loupeží. Praha vede u výskytu obou krádeží. Zatímco u výskytu loupeží Praha obsadila až třetí pozici. Moravskoslezský kraj se obdobně jako v roce 2022 stal krajem s nejvyšším počtem loupeží (264). Ústecký kraj s výskytem 225 událostí v roce 2023 je druhým krajem s nejvyšším počtem loupeží. Na třetím místě, jak již bylo zmíněno, je kraj Praha se 188 událostmi.

V podkapitole 3.2 se diplomová práce zabývá vývojem nejčastěji vyskytovaných pojistných událostí u škod na majetku. Mezi tyto události patří i škody způsobené krádeží, které zahrnují oba typy krádeží i loupeže. Účelem této diplomové práce je pojistná ochrana majetku před pojistnými nebezpečími. Na základě doposud získaných a vypočtených dat je nutno apelovat na výskyt pojistného rizika krádeže/loupeže, kdy pojištěnost majetku je zdánlivě podceněna při zohlednění skutečného výskytu rizika a evidovaných pojistných událostí.

Obrázek 12 Podíl pojištěných událostí krádeže (vlastní zpracování)

Dle grafického znázornění výše lze vidět, že za sledované období se výskyt krádeží v ČR pohybuje v markantnější pozici oproti počtu pojistných událostí krádeže. V roce 2022 byl skutečný počet krádeží dle statistik policie ČR 69 567, viz tabulka č. 10. Oproti tomu dle dat České asociace pojišťoven zobrazených v tabulce č. 7 je počet událostí 15 217. Rok 2023 eviduje skutečný počet krádeží 67 494 (tabulka č. 11) a pojistných událostí krádeže 11 514 (tabulka č.7).

Pomocí dat z obrázku č. 12 je vypočten podíl pojištěných událostí krádeže na skutečných událostech z důsledku krádeže následovně:

- Podíl roku 2022 = 22 % (15 217/69 567)
- Podíl roku 2023 = 17 % (11 514/67 494)

Výpočet podílu potvrzuje tvrzení, že pojištění krádeže majetku je v ČR podceněno. V roce 2022 bylo ze všech evidovaných událostí krádeže pojištěno pouze 22 % událostí. To znamená, že 78 % krádeží/loupeží na majetku, které se uskutečnily v roce 2022 nebyly pod pojistnou ochranou. Podíl pojistných událostí dále v minulém roce klesl z 22 % na pouhých 17 %. I přes nepatrný pokles skutečně evidovaných krádeží dochází ke snížení tohoto podílu

v důsledku poklesu pojistných událostí. Jinými slovy pojištěnost rizika krádeže meziročně klesla ve větším poměru, než klesly skutečně evidované události. Za rok 2023 tedy 83 % registrovaných krádeží nebylo pojištěno nebo byla událost výlukou z pojištění.

4.2.2 Pojistné nebezpečí povodně

Mezi časté živelní nebezpečí patří povodně a záplavy, jejichž výskyt způsobuje značné škody na majetku. Z hlediska pojištění se tato rizika obdobně jako krádeže pohybují ve skupině, na kterou pojistitelé pohlížejí s odlišnými podmínkami. Je proto potřeba detailně projít pojistné podmínky před volbou vhodného pojistného produktu proti těmto nebezpečím.

Vývojem povodní se zabývá Český hydrometeorologický ústav, který vydává každoročně povodňové zprávy. Vývoj událostí má zásadní vliv na posouzení rizika dané oblasti v tzv. povodňových mapách. Výskyt povodní zvyšuje riziko škody z povodní. Nemovitosti ve vyšších povodňových zónách mohou být zahrnuty do výluk z pojištění, tudíž by se staly i nepojistitelnými.

Posuzovaný stav oblastí se neustále aktualizuje a reaguje na aktuální povodňové události. Za rok 2023 Český hydrometeorologický ústav eviduje v povodňové zprávě události povodní v měsíci prosinec, kdy došlo k nejvýznamnější odtokové situaci v posledních letech na území ČR. Zpráva dále zdůrazňuje, že prosincové události byly významné především z hlediska rozlohy zasažených událostí.

Povodňové aktivity ČHMÚ měří pomocí stupňů povodňové aktivity. V prosincové události byly stupně evidovány u všech hlavních povodích. Je důležité zdůraznit, že jednotlivé stupně se dělí do tří kategorií podle závažnosti v dané oblasti, proto ne ve všech povodích byla stejná intenzita povodně. Celkově bylo evidováno 257 hydrologických profilů, které zaznamenaly některý ze stupňů povodňové aktivity.

- 3. stupeň byl evidován na 62 profilech
- 2. stupeň byl evidován na 105 profilech
- 1. stupeň byl evidován na 243 profilech

Třetí a druhý stupeň byl zaznamenán ve všech hlavních povodích. Jediným povodím, kde se vyskytl pouze první stupeň povodňové aktivity bylo povodí Odry.

Výskyt aktuálních povodňových událostí je zapříčiněn především globálním oteplováním. U událostí v prosinci došlo k značnému tání sněhu, který následně zapříčinil zvednutí vodního toku.

4.3 Výběr pojišťoven

Tato podkapitola se zabývá výběrem pěti pojišťoven, které budou figurovat v projektové části této diplomové práce. Jedná se o komerční pojišťovny poskytující jak životní, tak neživotní pojištění. Výběr pojišťoven je založen na tržním podílu za sledované období let 2020 až 2023. Tržní podíl se určuje pomocí předepsaného neživotního pojištění, které je evidované každoročně Českou asociací pojišťoven. Dále v této podkapitole budou zvolené pojišťovny představeny.

Tabulka č. 12 popisuje částky předepsaného pojistného v tis. Kč za roky 2020 až 2023. Jedná se o částky představující pouze neživotní pojištění, které je předmětné pro tuto práci. Tabulka prezentuje veškeré pojišťovny působící na pojistném trhu v ČR a hodnotu jejich předepsaných pojistek v tis. Kč za jednotlivé roky. Poslední sloupec představuje souhrnnou výši předepsaných pojistných neživotního pojištění konkrétní pojišťovny za sledované období let 2020 až 2023.

Na základě těchto souhrnných výsledků je vybráno 5 pojišťoven, které dosahují nejvyšší hodnoty předepsaného pojistného za poslední 4 roky. Pořadí pojišťoven v tabulce č. 12 není sestaveno podle celkové výše podílu na trhu za sledované období, jelikož pořadí se v průběhu let měnilo.

Tabulka 12 Předepsané pojistné neživotního pojištění (vlastní zpracování dle Česká asociace pojišťoven)

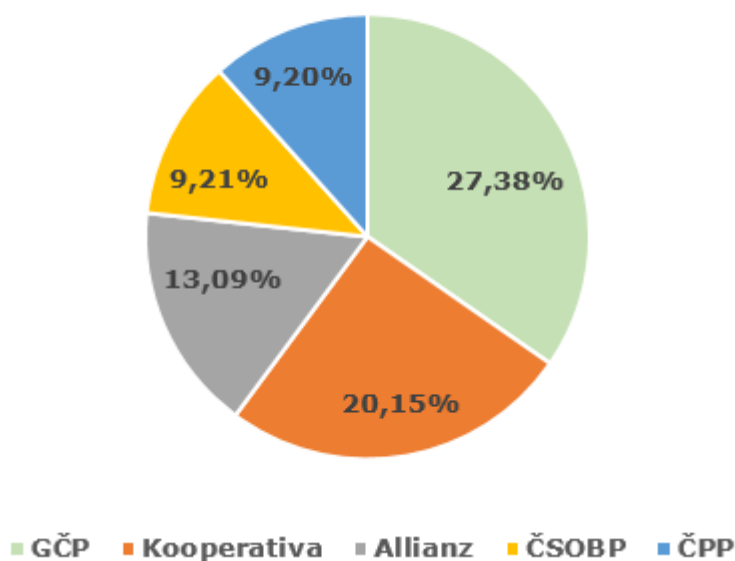
Pojišťovna	2020	2021	2022	2023	Celkem
GČP	27 357 458	27 941 988	28 844 997	30 361 531	114 505 974
Kooperativa	18 673 709	19 654 940	22 228 896	23 723 988	84 281 533
Allianz	12 129 415	13 065 218	13 943 609	15 584 402	54 722 644
ČSOBP	8 179 367	8 894 149	10 129 605	11 315 025	38 518 146
ČPP	8 312 965	9 224 299	9 947 990	10 981 768	38 467 022
UNIQA	8 821 608	8 221 311	8 598 501	9 290 285	34 931 705
DIRECT	2 245 657	2 563 307	2 920 530	3 440 823	11 170 317
CARDIF	2 545 999	2 716 105	3 002 633	3 347 291	11 612 028
SLAVIA	1 047 963	1 051 949	1 094 315	1 448 203	4 642 430
COLONNADE	1 013 108	1 108 185	1 370 021	1 438 236	4 929 550
ERV	357 639	682 577	1 326 245	1 337 243	3 703 704
HVP	753 423	732 728	882 342	1 033 364	3 401 857
KP	453 772	662 456	816 271	1 007 234	2 939 733
MAXIMA	432 730	621 524	711 535	1 001 044	2 766 833
HDI	378 649	470 837	522 524	591 871	1 963 881
SV	442 929	463 875	515 898	493 618	1 916 320
D.A.S.	400 809	428 376	447 723	455 438	1 732 346
METLIFE	244 738	262 568	251 727	226 406	985 439
HALALI	29 067	30 686	33 651	36 905	130 309
YOUPLUS	10 943	9 936	8 939	8 201	38 019
ČKP	46	91	151	219	507
CELKEM	94 672 711	98 807 105	107 598 103	117 123 095	418 201 014

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že největší podíl na trhu za sledované období má Generali Česká pojišťovna a.s., Kooperativa, pojišťovna, a.s., Allianz pojišťovna, a.s., ČSOB Pojišťovna, a.s. a Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.

Jednotlivé pojišťovny ve sledovaném období meziročně dosahují vyšších hodnot, tím se potvrzuje rostoucí trend v oblasti neživotního pojištění. Při srovnání výsledků v jednotlivých letech dochází k volatilitě pořadí pojišťoven ČSOBP a ČPP, v letech 2020 a 2021 pojišťovna Česká podnikatelská dosáhla vyšších hodnot předepsaného pojistného než ČSOB Pojišťovna, v konečné sumarizaci rozdíl těchto let nepřevyšuje celkovou výši předepsaných pojistných ČSOB Pojišťovny, viz tabulka výše.

Pořadí vybraných pojišťoven není měřítkem výkonnosti jednotlivých pojistných produktů. Rozsah krytí majetkového pojištění jednotlivých pojišťoven bude předmětem následující kapitoly.

Podíly pojišťoven na trhu neživotního pojištění

Obrázek 13 Podíly pojišťoven na trhu neživotního pojištění za sledované období (vlastní zpracování)

Na základě hodnot v tabulce č. 12 jsou graficky představeny podíly vybraných pojišťoven na celkovém předepsaném pojistném neživotního pojištění za období let 2020 až 2023 viz obrázek č. 13.

Za sledované období dosahují více jak 20 % podílu na trhu pouze pojišťovny Generali (27,38 %) a Kooperativa (20,15 %). Na třetím místě se nachází pojišťovna Allianz s podílem 13,09 % na celkových předepsaných pojistných. Pojišťovny ČSOB a ČPP jsou vysoce konkurenční, dosahují téměř stejného podílu za sledované období, pojišťovna ČSOB zaujímá čtvrté místo s podílem 9,21 % a pojišťovna ČPP páté místo s podílem lišící se pouze o jednu procentuální setinu tj. 9,2 %.

Při sumarizaci jednotlivých podílů vybraných pojišťoven na celkový trh získáme souhrnný podíl vybraných pojišťoven. Vybrané pojišťovny za sledované období 2020 až 2023 představují přes 79 % (9,21 % + 9,20 % + 13,09 % + 20,15 % + 27,38 %) veškerého předepsaného pojistného na neživotním pojištění.

4.3.1 Představení pojišťoven

Na základě tržního podílu neživotního pojištění v podkapitole 3.3 je zvoleno 5 pojišťoven s nejvíce předepsaným pojistným. Veškeré informace o pojišťovnách jsou čerpány z oficiálních webových zdrojů příslušné pojišťovny a aktuálních ročních výročních zpráv.

Generali Česká pojišťovna a.s.

Pojišťovnou s největším podílem na trhu je Generali Česká pojišťovna a.s., jejíž vznik se datuje k roku 1827. Jedná se o univerzální pojišťovnu, která poskytuje jak životní, tak neživotní pojištění.

Historicky pojišťovna nesla mnoho názvů. V 19. století se původně vedla jako pojišťující ústav a později nesla jméno První česká vzájemná pojišťovna.

V 19. století došlo taky ke vzniku pojišťovací skupiny Generali. Jedná se o pojišťovací skupinu s italskými kořeny, která dosahuje nejvyšší pozice na pojistném trhu v Evropě.

Počátek majetkového pojištění vznikl u První české vzájemné pojišťovny v 80. letech 19. století. Mezi významnou událost z hlediska pojištění majetku nese tato pojišťovna výplatu pojistného plnění v hodnotě 300 000 zlatých v důsledku požáru Národního divadla. Dále v tomto období dochází k prvnímu pojištění jízdních strojů.

Průběh 20. století zaznamenal změnu názvu pojišťovny z První české vzájemné pojišťovny na Českou státní pojišťovnu, která se následně stala akciovou společností Česká pojišťovna.

Významnou událostí v 21. století bylo právě spojení pojišťovací skupiny Generali a České pojišťovny a.s. Toto spojení vedlo k aktuálnímu názvu Generali Česká pojišťovna a.s. Počátek nastal v roce 2008, kdy Česká pojišťovna zaujmula část Generali holdingu PFF a v roce 2015 se holding stal plným vlastníkem pojišťovny. Souběh obou společností byl stvrzen odkupem pojistného kmene Generali.

- Sídlo pojišťovny – Spálená 75/16, Nové Město, 110 00 Praha 1
- Počet poboček – 550
- Orgán dohledu – Česká národní banka
- Vlastní kapitál – 19 055 mil. Kč
- Podíl na trhu neživotního pojištění – 27,38 % (období 2020 až 2023)

Kooperativa, pojišťovna, a.s.

Za sledované období druhý největší podíl dosáhla Kooperativa, pojišťovna, a.s. Kooperativa představuje univerzální pojišťovnu poskytující pojistné produkty pro veřejnost i podnikatele.

Pojišťovna vznikla v roce 1991 a je součástí skupiny Vienna Insurance Group (VIG). VIG je rakouská společnost, která patří mezi nejobchodovanější společnosti na indexu Vídeňské burzy. Skupinu tvoří přes 50 pojišťoven z více než 30 zemí. Vienna Insurance Group dominuje především ve střední a východní Evropě. Právě z těchto oblastí generuje většinu svého zisku a předepsaného pojistného.

- Sídlo pojišťovny – Pobřežní 665/21, Praha 8 – Karlín
- Počet poboček – 256
- Orgán dohledu – Česká národní banka
- Vlastní kapitál – 14 395 mil. Kč
- Podíl na trhu neživotního pojištění – 20,15 % (období 2020 až 2023)

Allianz pojišťovna, a.s.

Další vybranou pojišťovnou je Allianz pojišťovna. Allianz pojišťovna je součástí skupiny Allianz Group. Vznik této skupiny se datuje k roku 1890. Allianz Group nabízí své služby ve více než 70 zemích a zaměstnává přes 140 000 zaměstnanců.

V České republice pojišťovna figuruje od roku 1993 a nabízí produkty životního i neživotního pojištění. Od roku 1995 pojišťovna začala prezentovat produkty havarijního pojištění vozidel spolu s cestovním pojištěním. Klíčový rok pro pojišťovnu Allianz z hlediska pojištění majetku byl rok 1999, kdy začala nabízet produkt pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Právě pojištění vozidel řadí pojišťovnu mezi špičku na pojistném trhu v ČR.

- Sídlo – Ke Štvanici 656/3, Praha 8
- Počet poboček – 1 631
- Orgán dohledu – Česká národní banka
- Vlastní kapitál – 7 342 mil. Kč
- Podíl na trhu neživotního pojištění – 13,09 % (období 2020 až 2023)

ČSOB Pojišťovna, a.s.

Čtvrtou pojišťovnou s největším podílem na trhu neživotního pojištění za sledované období je pojišťovna ČSOB. Jde o univerzální pojišťovnu, která nabízí pojistné produkty pro fyzické i právnické osoby. Pojišťovna patří do holdingu ČSOB, a kromě pojistných produktů nabízí i zajištění finančních potřeb.

Historicky pojišťovna působí od roku 1992, kdy nesla původní název IPB Pojišťovna, a.s. V roce 2003 došlo k odkupu této obchodní společnosti a přejmenování na současný název ČSOB Pojišťovna, a.s.

Pojišťovna ČSOB těží z podpory svého majoritního akcionáře KBC Verzekeringen NV. Jedná se o belgického akcionáře ze skupiny KBC, který zajišťuje podporu a vedení této pojišťovny.

- Sídlo pojišťovny – Pardubice, Zelené předměstí, Masarykovo náměstí čp. 1458
- Počet poboček – více než 200
- Orgán dohledu – Česká národní banka
- Vlastní kapitál – 7 649 mil. Kč
- Podíl na trhu neživotního pojištění – 9,21 % (období 2020 až 2023)

Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.

Poslední vybranou pojišťovnou je Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Tato pojišťovna za sledované období dosahuje 5. největšího podílu na trhu neživotního pojištění. Obdobně jako předchozí 4 pojišťovny se jedná o univerzální pojišťovnu, která nabízí životní i neživotní pojištění jak podnikatelům, tak nepodnikatelům.

Pojišťovna vznikla v roce 1995. Stejně jako pojišťovna Kooperativa je součástí skupiny Vienna Insurance Group. VIENNA INSURANCE GROUP AG Wiener Versicherung Gruppe je taky veden jako jediný akcionář České podnikatelské pojišťovny.

- Sídlo pojišťovny – Pobřežní 665/23, Praha 8 – Karlín
- Počet poboček – 100
- Orgán dohledu – Česká národní banka
- Vlastní kapitál – 2 606 mil. Kč
- Podíl na trhu neživotního pojištění – 9,2 % (období 2020 až 2023)

5 ROZSAH POJISTNÉHO KRYTÍ A IDENTIFIKACE LIMITŮ

Cílem kapitoly je vyčlenit nástroje pro aplikování efektivní pojistné ochrany pro případové studie u jednotlivých vybraných pojišťoven. Mezi nástroje efektivní pojistné ochrany patří především pojistné částky pro vybrané rizika a předmětné podmínky pojištění majetku. Autor práce při vyhledávání a sestavování nástrojů pojistné ochrany vychází především z aktuálních pojistných podmínek příslušné pojišťovny.

V předchozí kapitole byl proveden výběr klíčových pojišťoven s ohledem na vývoj pojistného trhu v sekci neživotního pojištění. Tahle část se bude zabývat konkrétním rozбором a přístupem vybraných pojišťoven k problematickým pojistným rizikům. Je potřeba vyčlenit přístup pojišťoven, aby byl zobrazen skutečný náhled pojišťoven v případových studiích. Aktuální seřazení nejlepších pěti pojišťoven dle podílu na trhu totiž nemusí vyjadřovat efektivitu v případech pojistného krytí.

Při rozboru pojistných produktů je aplikován následující postup. Pojišťovny u nabízených produktů pojištění majetku většinou propagují tři rozsahové nabídky. V praxi se jedná o cestu s „minimálním rozsahem“, která zabezpečuje pouze základní pojistná rizika. Cestu se zabezpečením základních rizik s navýšením o některá další rizika tzv. „střední cesta“. Poslední balíček nabízí klientovi nejvyšší rozsah krytí rizik, které daná pojišťovna nabízí. Jednotlivé balíčky jsou omezeny souhrnnou pojistnou částkou pro jmenovaná rizika, kterou si pojistník sám stanovuje v pojistné smlouvě. Nicméně pro určitá problematická rizika pojišťovny v rámci balíčku samy stanovují dílčí pojistné částky (tzv. sublimity) uvedené v pojistných podmínkách. Pro účely diplomové práce se bude u pojišťoven vycházet vždy z nejvyššího balíčku konkrétní pojišťovny.

V rámci souhrnné pojistné částky nese břemeno volby pojistník. U dílčích pojistných částek je volba předem omezena pojistitelem. Tomuto omezení se ale pojistník může vyhnout volbou konkurenčního balíčku s navýšenými pojistnými částkami, tudíž volba zůstává na straně pojistníka. V mnoha případech ale pouhá volba vyššího limitu u konkurenční pojišťovny není dostačující, jelikož je potřeba znát podmínky, které jsou závislé k dílčí pojistné částce. Jinými slovy pojistník musí splňovat a popřípadě dokázat předem stanovené přísné podmínky, které se vážou na zvolený balíček, aby mohl nárokovat plnění ze zvolené dílčí pojistné částky.

Definice a podmínky v rámci jednotlivých pojišťoven se posuzují samostatně pro konkrétní pojišťovnu, pokud není v práci uvedeno jinak.

5.1 Pojišťovna GČP

Generali Česká pojišťovna a.s. nabízí pojištění majetku ve variantách Start, Standard a Exclusive. Diplomová práce bude vycházet z nejvyšší varianty Exclusive. Jako první bude představen rozsah krytí u pojištění nemovitosti a domácnosti, dále budou rozebrány problematické podmínky konkrétního nebezpečí krádeže, poruch technických a strojních zařízení a zachraňovacích nákladů.

5.1.1 Rozsah pojistného krytí majetku GČP

Varianta Exclusive představuje nejvyšší možný balíček, který pojišťovna GČP nabízí. Tento balíček lze sjednat jak u pojištění nemovitosti, tak u pojištění domácnosti. Přehledný výčet pojistných nebezpečí je prezentován v tabulkách č. 13 a 14. Tabulky sledují rozsah balíčku Exclusive a limity jeho pojistného plnění, které se objevují v podobě pojistné částky souhrnné (PČ) a dílčí pojistné částky (DPČ). Mimo základní rámec balíčku lze sjednat konkrétní připojištění s příslušnými limity. Pojistné částky představují horní hranici plnění.

Pojištění nemovitosti GČP

Tabulka 13 Rozsah pojistného krytí nemovitosti u GČP (vlastní zpracování dle pojistných podmínek pojišťovny)

Pojistná nebezpečí - nemovitost	PČ	DPČ
Základní živel	X	
Vodovodní škody	X	200 000 Kč
Odcizení krádeží vloupáním a loupežným přepadením		Dle zabezpečení
Odcizení vnějších stavebních součástí	X	
Povodeň a záplava	X	
Přepětí, podpětí, zkrat a neoprávněný odběr energie	X	
Havárie rozvodů	X	
Skla a sanitární zařízení	X	
Vandalismus	X	
Sprejerství	X	
Náhrada výdajů za ztrátu vody	X	
Atmosférické srážky	X	
Poškození zateplení a oplocení zvířaty	X	

Předmětem pojištění nemovitosti u GČP dle pojistných podmínek je dům, byt, chata a chalupa. Tabulka č. 13 sleduje výčet základních pojistných nebezpečí, která jsou kryta

balíčkem Exclusive. Pojištění se sjednává na novou cenu. Časová cena se sjednává v případě, že pojistná hodnota je nižší než 70 % její nové ceny.

Mezi základní živly dle pojistných podmínek patří požár, kouř, výbuch, přímý úder blesku, pád letadla, aerodynamický třesk, náraz vozidla, vichřice (vítr v rychlosti 75 km/h), krupobití, pád stromu, stožárů, tíha sněhu, námrazy, pád sněhu, sesuv půdy, sesuv sněhových lavin, zřícení skal a zemětřesení. Základní živly jsou limitovány souhrnnou pojistnou částkou uvedenou v pojistné smlouvě.

Vodovodní škody dle pojistných podmínek je nutno rozdělit na škody z důsledku vodovodního potrubí, které jsou zapříčiněny lomem trubky nebo mrazem trubky. Tato škoda je omezena dílčí pojistnou částkou 200 000 Kč. Ostatní vodovodní škody mají limit souhrnné pojistné částky.

Odcizení krádeží a vloupáním bude rozebráno v kapitole 4.1.2.

Povodeň a záplava je vymezena v článku B04 pojistných podmínek pojištění majetku. Povodeň je definována jako přechodné zvýšení hladiny vodních toků v místě pojištění. GČP dále uvádí, že škody z povodně mohou být nejen z živelního důsledku, ale i v důsledku poruchy vodního díla. Škody ze záplav jsou zapříčiněny nedostatečným odtokem vody nebo v důsledku soustředěného toku srážkových vod, a to včetně průsekem vod. Mezi výluky z pojištění povodně a záplavy jsou uvedeny průsaky v důsledku kolísání hladiny podzemní vody (terminologicky se jedná o spodní vodu) a škody z důsledku zatečení atmosférických srážek, které vznikly prosáknutím pomocí souvislé vodní plochy vyskytující se na území pojištěné stavby. V rámci pojištění povodně a záplavy GČP stanovuje čekací dobu na 10 dní od uzavření pojistné smlouvy. Pojišťovna Generali zahrnuje do výluk z pojištění nemovitosti nacházející se v povodňové zóně 4 s výjimkou pojištění domácnosti, která je pojistitelná v této zóně, pokud se domácnost nachází v patře vyšším než přízemí. Limit pojistného plnění je stanoven souhrnnou pojistnou částkou. Pojistné podmínky stanovují spoluúčasti pro případ škody z povodně či záplavy. Nejmenší spoluúčast lze stanovit pevnou částkou 1 000 Kč.

Ostatní pojistná nebezpečí uvedená v tabulce č. 13 jsou stanovena nejvýše na souhrnnou pojistnou částku.

Kromě základních nebezpečí uvedených v tabulce č. 13 dále pojišťovna Generali nabízí připojištění mimo rámec Exclusive uvedené v článku C07 pojistných podmínek GČP. Konkrétně se jedná o náhradu výdajů za ztrátu nájmu, technickou poruchu strojních a

elektronických zařízení, poškození stavebních součástí a porosty na pozemku se zahradní architekturou. Připojištěné nebezpečí, které je vyčleněno v článku C07, ovšem sebou nese odlišné členění rozsahu podmínek i limitu.

Článek C12 poj. podmínek dále upozorňuje na možnost podpojištění. Pojišťovna krátí pojistné plnění, pokud souhrnná poj. částka klesne o více jak 20 % než pojistná hodnota před poj. událostí.

Pojištění domácnosti GČP

Jak již bylo zmíněno v teoretické části pojištění domácnosti zahrnuje veškeré vybavení nemovitosti. Pro pojištění domácnosti platí odlišné stanovení souhrnné pojistné částky, než je tomu u pojištění nemovitosti. Předmětné jsou movité věci sloužící provozu domácnosti nebo osobním potřebám.

Tabulka 14 Rozsah pojistného krytí domácnosti balíček Exclusive (vlastní zpracování dle pojistných podmínek pojišťovny)

Pojistná nebezpečí - domácnost	PČ	DPČ
Základní živel	X	
Vodovodní škody	X	200 000 Kč
Odcizení krádeží vloupáním a loupežným přepadením		Dle zabezpečení
Odcizení vnějších stavebních součástí	X	
Povodeň a záplava	X	
Přepětí, podpětí, zkrat a neoprávněný odběr energie	X	
Havárie rozvodů	X	
Skla a sanitární zařízení	X	
Náhrada výdajů za ztrátu vody	X	
Atmosférické srážky	X	
Věci v zav. prostoru auta v Evropě	X	
Znehodnocení věcí v chladícím zařízení	X	
Věci mimo místo pojištění		Dle zabezpečení
Věci na pozemku		Dle zabezpečení

V případě zničení, odcizení a ztráty se škody předmětu hradí v nové ceně (nebylo-li ujednáno jinak). Pokud se jedná o poškození, pojišťovna kryje přiměřené náklady na opravu snížené o časovou cenu nahrazovaných zbytků. Jde-li o připojištění Aktiv (sportovní

výbavu), provádí se do výše nové ceny. V případě krádeže je hodnota plnění stanovena dle stupně zabezpečení maximálně ve výši nové ceny.

Výklady pojistných nebezpečí u domácnosti, které jsou uvedené v článku E05 pojistných podmínek, se shodují s výkladem nebezpečí u pojištění nemovitosti. Platí pro ně taky stejné limity.

Na rozdíl od nemovitostí zde dochází k přidání nebezpečí znehodnocení věci v chladicím zařízení a věci v zavazadlovém prostoru auta (kufr zakrytý roletou nebo střešní box) na území Evropy, u kterých se dá stanovit limit maximálně do hodnoty souhrnné pojistné částky.

Věci v zavazadlovém prostoru dle článku E01 odst. 2 jsou kryty na poj. nebezpečí poškození, zničení a ztráty v důsledku živelní události, povodně a záplavy, odcizení krádeže vloupáním (pachatel musí překonat překážku) a loupeží.

Nicméně pojistné podmínky zde stanovují výlukou u krádeže věci v zavazadlovém prostoru v informačním dokumentu o pojistném produktu GČP, který říká, že pojišťovna poskytne v tomto případě plnění u krádeže na nepřetržitě hlídaném parkovišti. Pokud by se jednalo o krádež vloupáním na parkovišti, které není nepřetržitě hlídáno v době od 22:00 do 6:00, pojišťovna plnění neposkytne.

Věci mimo místo pojištění a věci na pozemku se v případném odcizení plní maximálně z dílčí pojistné částky dle stupně zabezpečení. Více v kapitole 4.1.2.

Připojištění u domácnosti zahrnuje ovšem odlišné nebezpečí, než je tomu u pojištění nemovitosti. Jedná se o pojištění přenosné elektroniky na území Evropy, které je omezeno dílčí pojistnou částkou 15 000 Kč, pojištění zahradní techniky s územním rozsahem v místě pojištění na dílčí pojistnou částku 100 000 Kč, a především připojištění aktiv, mezi něž se řadí sportovní vybavení pro amatérské účely.

Sportovní vybavení je definováno v článku E07 pojistných podmínek GČP. Jedná se o různé typy vybavení sloužící k pohybovým aktivitám a je pojištěno formou připojištění. Patří sem dále i chytré hodinky, GPS lokátory, oděvy, elektrokola, elektrokoloběžky aj. Toto pojištění se rozsahem zaměřuje na náhodné odcizení, poškození a ztrátu. Pojistné podmínky dále odkazují na článek A17 odst. 25, který blíže specifikuje ztrátu. Ztráta z hlediska pojistných podmínek GČP znamená absenci pojištěného předmětu v souvislosti s působením pojistného nebezpečí základní živelní, povodeň a záplava nebo vodovodní škody. Místo pojištění je ve smyslu tohoto připojištění územní rozsah Evropy. Pojistný limit, který je stanoven nad

100 000 Kč musí jednotlivě označit typ pojištěného vybavení (jedná se o pojištění ATYP, který je součástí připojištění Aktiv).

5.1.2 Krádež a podmínky zabezpečení

Pojistné nebezpečí krádeže je nejvíce specifikováno v pojistných podmínkách. Pro účely diplomové práce je potřeba vyhodnotit náročnost podmínek zabezpečení při stanovení dílčí pojistné částky.

Pojistné podmínky GČP rozlišují krádež vloupáním, loupežné přepadení a odcizení.

- Krádež vloupáním je dle GČP situace, kdy se pachatel použitím lsti dostane do uzamčeného prostoru. Jedná s taky o situaci, kdy nedovoleně překoná určité zabezpečení. Překonání překážky musí být prokázáno.
- Loupežné přepadení nastává, když pachatel získá pojištěnou věc pomocí násilí nebo vyhrožuje násilím proti pojištěnému.
- Odcizení souvisí s krádeží, jelikož se jedná o nedovolené vniknutí za pomoci překonání zabezpečení, které vede k odcizení pojištěné věci.

V podmínkách je dále uvedena hlavní výluka v případě odcizení krádeží vloupáním. Pojistné plnění je závislé na prokazatelném vniknutím pomocí stop násilí. Jinými slovy – pokud by pachatel vnikl do uzamčeného prostoru bez známek překonání zabezpečení (překážky), pojišťovna by nevyplácela pojistné plnění. Dle poj. podmínek článku D03 odst. 2 je pojistník povinen u případné krádeže oznámit tuto událost na policii a vyžádat si protokol, který slouží jako důkazní břemeno pro pojišťovnu.

Stanovení dílčí pojistné částky u pojistného nebezpečí odcizení krádeží vloupáním je vázáno na stupně zabezpečení dveří. GČP předem určuje dílčí pojistné částky podle toho jakou překážku pachatel překonal. Celkem jde o 19 stupňů zabezpečení s rozdílnými limity. Diplomová práce se zabývá pouze výkladem stupňů Z0-Z1, dále Z4 až Z7, Z14 až Z15 a Z17 až Z18. Ostatní stupně nejsou předmětné pro případové studie. Tabulka č. 15 představuje dílčí pojistné částky uvedené v Kč pro jednotlivé stupně zabezpečení. Je potřeba zmínit, že pojišťovna dle jednotlivých stupňů zabezpečení stanovuje odlišnou pojistnou částku, ale výše spoluúčasti zůstává stejná pro všechny stupně. Spoluúčast si pojistník stanoví v poj. smlouvě.

Tabulka 15 Stupně zabezpečení Generali (vlastní zpracování dle pojistných podmínek GČP)

Kód stupně zabezpečení	DPČ
Z0	30 000
Z1	300 000
Z4	500 000
Z5	750 000
Z6	1 000 000
Z7	1 250 000
Z14	1,3 x Z1-Z10
Z15	3 x Z1-Z10
Z17	30 000
Z18	100 000

Stupeň Z0 se týká překonání uzamčených dveří, které nesplňují podmínky stupně Z1.

Stupeň Z1 představuje překonání uzamčených dveří, jejichž zámek obsahuje cylindrickou vložku nebo dozický zámek nebo visací zámek. Vstupní dveře samy o sobě musí splňovat určitý stupeň odolnosti vůči překonání pachatelem (například palubkové dveře nesplňují podmínky vstupních dveří). Pro zjednodušení bude tento typ zabezpečení označován v diplomové práci jako „běžný zámek“.

Stupeň Z4 musí obsahovat již podmínky běžného zámku (Z1) a zároveň zahrnuje přídavný zámek. Limitu plnění ve výši stupně Z4 lze dosáhnout i při překonání elektricky ovladatelných vrat v uzavřené poloze.

Stupeň Z5 zahrnuje již uzamčení pomocí bezpečnostního uzamykacího systému. Jedná se o typ zámků s odolností proti vyhmatání planžetou. Tyto zámkové představy již odolnost vůči odvrtní a řadí se do bezpečnostní třídy 3 dle technických norem ČSN ENV 1627. Dále v této práci budeme používat pojem „bezpečnostní zámek“ pro obdobné zabezpečení.

Stupeň Z6 musí splňovat podmínky stupně Z5 a k tomu zahrnovat uzamčení třibodovým rozvorovým zámkem a bezpečnostním kováním (jedná se o ochranu cylindrické vložky) nebo bezpečnostní dveřní dvoustrannou závorou.

Stupeň Z7 představuje uzamčení vstupních bezpečnostních dveří. Pojistné podmínky GČP specifikují pojem vstupní bezpečnostní dveře jako ochranu s vícebodovým uzamykacím systémem, zajištěným závorováním do obou stran, silnějším dveřním křídlem, závěsy a zárubněmi.

Stupeň Z14 navyšuje pojistný limit zmíněných zabezpečení koeficientem 1,3, pokud prostory mají zavedený funkční poplachový systém (PZTS), který je napojený na mobilní telefon nebo jiné přenosné zařízení

Stupeň Z15 obdobně jako předchozí stupeň zahrnuje zabezpečení PZTS, nicméně zachycení poplašného signálu je spojeno s pultem centralizované ochrany, který je provozován policií či soukromou bezpečnostní firmou nesoucí oprávnění k výkonu této činnosti. Při splnění podmínek je dílčí pojistná částka navýšena koeficientem 3.

Stupeň Z17 je specifický pro pojištění jízdního kola, elektrokola, koloběžky a elektrokoloběžky. Odcizení se tady dělí podle místa na dvě skupiny:

- nebytový prostor nebo balkón – splňující podmínku umístění kola 2,5 m nad terénem a zároveň musí být vzdálené 2,5 m od přístupové trasy
- v místě určeném nebo obvyklém

U obojího musí být opět prokázáno překonání zabezpečení. Počítá se sem taky překonání řetězového zámku na kolo, které bylo připoutáno k pevně zabudované části nebo stojánku. Pojistná částka je stanovena v úhrnu na 30 000 Kč. Jedná se pojistnou částku majetku, pokud není sjednáno připojištění Aktiv. Výluky dále zdůrazňují, že pojišťovna hradí odcizení celého kola, nikoliv pouze konkrétní části.

Stupeň Z18 se zaměřuje na pojištění věcí na pozemku v případném odcizení. Zabezpečení je zde definováno jako funkční oplocení, které musí být pachatelem překonáno. Pojistné podmínky vymezují oplocení jako kompletní uzavření prostoru, které neumožňuje volný vstup a dosahuje výšky alespoň 140 cm. Pojistný limit je zde 100 000 Kč.

Součástí pojištění domácnosti u GČP je taky pojištění hmotných movitých věcí (poj. podmínky člení hmotné movité věci v článku E01) v zavazadlovém prostoru na území Evropy. Kromě výluky uvedené v části pojištění domácnosti GČP musí být pro výplatu pojistného plnění splněny ještě následující podmínky. Musí se jednat o uzamčené zavazadlové prostory auta (počítá se i obytný přívěs do 3,5 t), nesmí být zvenčí viditelné a musí být dokázáno překonání zabezpečení. Článek A17 pojistných podmínek majetku definuje v odst. 24 zavazadlový prostor i jako uzamčený box. Pojistné podmínky dále nespécifikují stupeň zabezpečení vozidla.

5.1.3 Zachraňovací náklady

Dle pojistných podmínek u veškerého pojištění majetku (nemovitost i domácnost) je možnost využít pojištění tzv. zachraňovacích nákladů. Toto pojištění se neřadí mezi základní pojistná nebezpečí, ale nachází se v pojistných podmínkách v článku A16.

GČP nabízí plnění za náklady účelně a přiměřeně využití pro odvrácení bezprostředně hrozící pojistné události (jde o stav, kdy pojistné události nejde zabránit). V praxi se jedná například o situaci, kdy pojistník v případě události nebo těsně před událostí využije stěhovacích služeb pro přepravu pojištěného majetku.

Pojistné plnění je omezeno dílčí pojistnou částkou. Jedná se o 10 % (maximálně 500 000 Kč) z konkrétní pojistné částky pro daný předmět a nebezpečí uvedené ve vybraném balíčku.

5.2 Pojišťovna Kooperativa

V rámci pojistných produktů pojišťovny Kooperativy se nabízejí pouze dva balíčky. Jedná se o balíček PRIMA (nižší rozsah) a balíček KOMFORT (nejvyšší rozsah). Pro účely případových studií se bude pracovat pouze s balíčkem PRIMA. Tato podkapitola se bude zabývat rozsahem pojistných produktů pojištění nemovitosti a domácnosti spolu s vybranými problematickými nebezpečími.

5.2.1 Rozsah pojistného krytí majetku Kooperativa

Jak již bylo zmíněno, práce se zaměřuje na nejvyšší rozsahy pojistného krytí u vybraných pojišťoven. U Kooperativy se bude jednat o balíček PRIMA, který se nabízí u obou druhů pojištění majetku. Veškeré informace jsou čerpány z pojistných podmínky a produktových karet pojišťovny Kooperativa, a.s.

Pojištění nemovitosti

Předmětem pojištění nemovitosti jsou rodinné domy, bytové i nebytové jednotky, rekreační budovy aj. Pojištění se u budov sjednává na cenu novou s výjimkou bytových jednotek, které se ve většině případů sjednávají na cenu obvyklou.

Tabulka č. 16 prezentuje výčet pojistných nebezpečí u pojištění nemovitosti a nabízený limit pojistného plnění pro dané nebezpečí v podobě souhrnné pojistné částky (PČ) a dílčí pojistné částky (DPČ), který se týká pouze balíčku KOMFORT. Tabulka pracuje pouze s nabízenými balíčky, tudíž nezahrnuje případné připojištění.

Pojistné plnění v rámci pojištění nemovitosti u pojišťovny Kooperativa se provádí v nové ceně. Pojistné podmínky stanovují výjimku pro věci, jejichž hodnota dosahuje před pojistnou událostí 70 % nové ceny na cenu časovou.

Tabulka 16 Rozsah pojistného krytí nemovitosti u Kooperativy balíček KOMFORT
(vlastní zpracování dle pojistných podmínek pojišťovny)

Pojistná nebezpečí - nemovitost	PČ	DPČ
Základní živěl	X	
Krádež, loupež		Dle stupně zab.
Vandalismus	X	
Přepětí, podpětí, zkrat	X	
Atmosférické srážky	X	
Mechanické poškození zateplení a oplocení zvěří	X	
Únik vody	X	
Havárie rozvodů	X	
Škoda při stavebních pracích	X	
Skla a sanita	X	
Náhradní ubytování		150 000 Kč
Úklid a úprava pozemku po živ. Události		30 000 Kč
Benefit OBNOVA		30 000 Kč

Pojišťovna definuje základní živly v čl. 23, 24 a 44 pojistných podmínek majetku jako požár, výbuch, přímý úder blesku, vichřice (síla větru 75 km/h), krupobití, tíha sněhu, sesuv půdy, zřícení skal, působení kouře aj. Pojišťovna se odlišuje především zahrnutím do základních živlů i kompletní vodovodní nebezpečí (včetně vystoupení kapaliny z odpadního potrubí) a povodně, záplavy. Veškeré jmenované škody jsou limitovány souhrnnou pojistnou částkou uvedenou v pojistné smlouvě.

Vodovodní škody pojišťovna neomezuje dílčí pojistnou částkou. Platí pro ni souhrnná poj. částka, pokud dojde ke škodě v důsledku poškození trubky přetlakem nebo zamrznutím kapaliny.

Povodeň a záplava je definována v článku 44 odst. 31 a 62. Definice povodně i záplavy se shoduje s definicí uvedenou pojišťovnou GČP v kapitole 4.1.1. Nicméně pojišťovna nestanovuje žádné další výluky z pojištění. Dle pojistných podmínek pojišťovny Kooperativy článku 8 odst. 3 se u povodní stanovuje pouze výlučka ve formě čekací doby 10 dnů od uzavření smlouvy. Tato čekací doba ale platí pouze pro škody z povodně (nebo v přímé souvislosti s povodní), nikoliv pro případ záplavy nesouvisející s povodní. Po konzultaci s oddělením pojišťovny Kooperativy je nutno dále zmínit, že pojišťovna

nepojišťuje majetek nacházející se ve 4. povodňové zóně a nestanovuje žádnou speciální spoluúčást pro případ škod z povodní či záplavy.

Krádež a loupež bude rozebrána v kapitole 4.2.2. dílčí pojistná částka se odvíjí od stupně zabezpečení.

Kooperativa v rámci pojištění nemovitosti nabízí pojištění přiměřených nákladů na náhradní ubytování pro případ, kdy pojištěná nemovitost se stane neobyvatelnou, na dílčí pojistnou částku 150 000 Kč, dále přiměřené náklady na úklid po živelné události na DPČ 30 000 Kč. Jako benefit poj. Kooperativa nabízí v rámci balíčku KOMFORT tzv. benefit OBNOVA, u kterého platí kompenzace nákladů ve výši 30 000 Kč nad rámec pojistného plnění v případě, že dojde ke poj. plnění přesahující 75 % souhrnné poj. částky.

Mimo rámec balíčku KOMFORT poj. nabízí dále vícero připojištění jako jsou pojištění nájemného, rostliny a porosty na pozemku, hřbitovní stavby, odpovědnosti, elektronická a strojní zařízení aj. Pro elektronická a strojní zařízení jsou vyčleněny dodatkové poj. podmínky.

Dle článku č. 27 pojistných podmínek pojistitel má právo na krácení pojistného plnění v případě podpojištění, kdy pojistná částka klesne alespoň o 20 % poj. hodnoty majetku před poj. událostí.

Pojištění domácnosti

Rozsah předmětu pojištění domácnosti u Kooperativy je shodný s pojišťovnou GČP (uvedeno v kapitole 4.1.1) ve zkratce se jedná o movité předměty vybavení domácnosti.

Jednotlivý výčet pojistných nebezpečí popisuje tabulka č. 17. Pojistná nebezpečí ve většině případů kopírují nebezpečí u pojištění nemovitosti. Výhodou balíčku KOMFORT je zahrnutí pojištění věcí s územním rozsahem Evropy, čímž se odlišuje od pojišťovny GČP. Je potřeba zdůraznit tvrzení článku 8 poj. podmínek majetku pojišťovny Kooperativa, který popisuje limit plnění.

Dle uvedeného článku musí pojistník příslušnými dokumenty dokázat hodnotu pojištěné věci (znal. posudek, doklad o zakoupení), pokud není prokázána hodnota, je stanovena dílčí pojistná částka na jakoukoliv pojištěnou věc 75 000 Kč.

Pojistné plnění je prováděno v nové ceně. Pokud by se jednalo o zvířata, použije se cena obvyklá.

V případě pojištění sportovní výbavy je pojistné plnění pro škody odcizením, totálního poškození nebo ztráty plněno v ceně časové. Pro případ poškození sportovní výbavy se plnění provádí v ceně obvyklé.

Tabulka 17 Rozsah pojistného krytí domácnosti u Kooperativy balíček KOMFORT (vlastní zpracování dle pojistných podmínek pojišťovny)

Pojistná nebezpečí - domácnost	PČ	DPČ
Základní živel	X	
Krádež a loupež		Dle zabezpečení
Vandalismus	X	
Skla a sanita	X	
Přepětí, podpětí, zkrat	X	
Havárie rozvodů	X	
Atmosférické srážky	X	
Únik vody vodovodním nebezpečím	X	
Porucha chladicího zařízení	X	
Věci u sebe mimo místo pojištění v Evropě		15 % PČ max do zab.
Pojištěné věci v zavazadlovém prostoru v Evropě		100 000 Kč
Věci v nebytových prostorech živel + loupež		30 % PČ
Věci v nebytových prostorech krádež		30 %, 10 % PČ max do zab.

Pojistná nebezpečí u pojištění domácnosti produktu KOMFORT jsou uvedena v článku 4 a 5 příslušných poj. podmínek.

Pojištění věcí poj. Kooperativa dělí na věci v místě pojištění, věci v nebytovém prostoru a na věci mimo místo pojištění. Podle místa umístění věcí se rozlišuje i dílčí pojistná částka.

Věci v nebytovém prostoru jsou uloženy v uzamykatelné vedlejší místnosti, na území oploceného pozemku (kompletně oplocený pozemek s výškou oplocení alespoň 140 cm) nebo ve společném nebytovém prostoru.

Pro pojištěné věci mimo místo pojištění jsou stanoveny 4 podmínky úschovy:

- 1) věc je uchována přímo u pojištěného
- 2) věc je uchována na krátkou dobu v bezprostřední blízkosti pojištěného
- 3) věc je uchována v ubytovacím zařízení
- 4) věc je uchována u poskytovatele služby a došlo k nebezpečí základní živel
- 5) věc je uchována v motorovém vozidle nebo přípojném vozidle

Je potřeba zmínit výluky z pojištění přímo související s úschovou věcí (článek 4), u 2. a 3. podmínky se za věc nepovažují věci zvláštní hodnoty. Další výlukou je situace krádeže věci v zavazadlovém prostoru (včetně střešního boxu viz článek 2 zvláštních pojistných podmínek pro pojištění sportovní výbavy) ze zaparkovaného vozidla v období mezi časy 22:00 až 6:00 na parkovišti, které není nepřetržitě hlídáno (toto platí i pro pojištění sportovní výbavy dle článku 5 zvláštních poj. podmínek pro sportovní výbavu). Tato výluka je obdobná jako u pojišťovny GČP, nicméně Kooperativa je shovívavější a doplňuje, že výluka neplatí, pokud bylo vozidlo zaparkováno na hlídaném parkovišti, oploceném uzamčeném pozemku nebo pokud pojištěný prokáže nutnost úschovy věci ve vozidle po výlučnou dobu. Důkazní břemeno je tedy na něm.

Dílčí pojistná částka pro věci v nebytových prostorech je 30 % ze souhrnné pojistné částky v případě základní živelní události a loupeže. Dále 30 % pro věci v nebytovém prostoru odcizené v důsledku krádeže, pokud bylo splněno zabezpečení N2 a 10 % při splnění zabezpečení N1 (více o zabezpečení v další kapitole č. 4.2.2). Věci mimo místo pojištění s výjimkou věcí v zavazadlovém prostoru jsou stanoveny na 15 % ze souhrnné pojistné částky maximálně však do limitu DPČ podle stupně zabezpečení (viz tabulka č. 20). U věcí v zavazadlovém prostoru se jedná o dílčí poj. částku ve výši 100 000 Kč. Pojistné plnění s výjimkou věcí zvláštní hodnoty se stanovuje podle nové ceny.

Kromě poj. nebezpečí uvedených v tabulce č. 17 pojišťovna dále nabízí k balíčkům připojištění prodloužené záruky, odpovědnosti v běžném životě, stavebních součástí aj.

Kooperativa mimo rámec balíčků pojištění majetku specifikuje vymezené pojištění sportovní výbavy. Pojištění se typologicky podobá podmínkám pojištění věcí, platí zde ovšem jiné podmínky zabezpečení, pojistné plnění. Proto pojišťovna Kooperativa vydala tzv. zvláštní pojistné podmínky týkající se pouze sportovní výbavy.

Vybavení se pojišťuje proti odcizení, zničení a poškození v důsledku jmenovaných nebezpečí krádeže, loupeže, vandalismu, živelních událostí, dopravní nehody a pádu pojištěné věci.

5.2.2 Krádež a loupež

Pojistné podmínky definují rizika krádeže a loupeže následovně.

- Krádež – je popsána jako cílený úkon při němž pachatel prokazatelně překonal překážku. Prokázání překážky musí být doloženo policií.

- Loupež – je situace, kdy pachatel nabyl cizí předmět za použití násilí nebo výhrůžky násilí.

Pojišťovna Kooperativa se staví k stanovení dílčí pojistné částky v případě krádeže dle stupňů zabezpečení majetku. Práce se zabývá zabezpečením věcí i sportovní výbavou, jelikož pojišťovna Kooperativa stanovuje odlišné podmínky pro skupinu spor. vybavení. Stupně zabezpečení dále rozlišuje pro specifická pojistná nebezpečí. Konkrétně se tato práce bude zabývat následujícími zabezpečeními:

- zabezpečení bytových prostor
- zabezpečení věcí mimo místo pojištění
- zabezpečení nebytového prostoru pro případ krádeže

Tabulka 18 Stupně zabezpečení bytu a sportovní výbavy v místě pojištění Kooperativa (vlastní zpracování dle PPK a ZPPK)

Kód stupně zabezpečení	DPČ bytu (Kč)	DPČ sportovní výb. (Kč)
B1	300 000	50 000
B2	1 000 000	150 000
B3	3 000 000	nad 150 000
B4	nad 3 000 000	X

Jako první se práce zaměří na zabezpečení bytu. Tabulka č. 18 popisuje dílčí pojistné částky pro jednotlivé stupně zabezpečení vstupních dveří. V případě krádeže v bytových prostorech bude pojistné plnění vycházet maximálně z výše uvedených částek. Specifika jednotlivých stupňů zabezpečení jsou uvedena v poj. podmínkách Kooperativy v příloze č. 1. Kód stupně zabezpečení B je shodný pro podmínky zabezpečení sportovní výbavy dle prozkoumání přílohy zvláštních pojistných podmínek. Pro sportovní vybavení platí zabezpečení v tabulce č. 18 pouze v případě uložení vybavení v bytovém prostoru a nebytovém prostoru.

Stupeň B1 se shoduje s definicí běžného zámku jako v kapitole 4.1.

Stupeň B2 zahrnuje již specifika běžného zámku a k tomu musí obsahovat buď přídavný zámek nebo dveřní závoru nebo základní EZS (pojistné podmínky definují jako poplachový zabezpečovací systém napojený na dva mobilní telefony, systém musí být funkční a musí být ve stavu střežení). Stupeň dále platí i pro zabezpečení pouze bezpečnostním zámkem, jehož specifika jsou shodná se stupněm Z5 v podkapitole 4.1.

Stupeň B3 musí zahrnovat „bezpečnostní zámek“ spolu dveřní závorou nebo EZS základní. Limit B3 dále platí pro bezpečnostní dveře, které musí splňovat podmínky bezpečnostního

zámku s alespoň třemi uzamykacími body. Body musí být ochráněny mříží nebo plechem. Pro sportovní výbavu do tohoto stupně patří i zabezpečení B2 + uzamčení výbavy ke statické překážce visacím zámkem.

Stupeň B4 představuje nejvyšší stupeň zabezpečení pro vstupní dveře. Zahrnuje již stupeň B3 a k tomu profesionální poplachový zabezpečovací systém, který opět musí být ve stavu střežení a zároveň být napojený na ústav policie nebo koncesované bezpečnostní agentury.

Jednotlivé stupně zabezpečení představují maximální dílčí pojistnou částku, je však potřeba vzít v ohledu ustanovení článku 6 odst. 1 pojistných podmínek Kooperativy (PPK), které upozorňuje na povinnost pojištěného při opuštění bytového prostoru zkontrolovat zabezpečení, aby splňovalo podmínky příslušného stupně. Pokud dojde k situaci, kdy zabezpečení není v souladu s podmínkami stupně, aplikuje se ustanovení článku 6 odst. 2 PPK, tudíž případné plnění bude kráceno procentní spoluúčastí dle skutečného zabezpečení v době poj. události krádeže. Tabulka č. 19 prezentuje výši spoluúčasti dle skutečného zabezpečení. Jmenované spoluúčasti se aplikují pouze pro krádež v bytových prostorech. Případné krácené plnění bude dále kráceno ještě smluvní spoluúčastí. Spoluúčast krádeže se neaplikuje na sportovní výbavu, jelikož dle PPK se jedná o rozdílné pojištění z hlediska věcí.

Tabulka 19 Výše spoluúčasti při krádeži (vlastní zpracování dle PPK)

Skutečný stupeň	do 300 tis. Kč	do 1 mil. Kč	do 3 mil. Kč	nad 3 mil. Kč
B1	0%	30%	50%	60%
B2		0%	30%	40%
B3			0%	20%
B4				0%

Kooperativa dále specifikuje stupně zabezpečení pro věci odložené mimo místo pojištění. Na tyto věci se neaplikuje spoluúčast krádeže. Stejně podmínky platí i pro věci uložené ve společných prostorech např. kolárna. Stupně zabezpečení se zde dělí do kódů S1 až S3.

S1 představuje zabezpečení vchodovými dveřmi s běžným zámkem.

S2 zahrnuje již S1 a dále musí věc být buď zamčena běžným zámkem ke statické překážce nebo uzamčena v boxu, nosiči aj.

S3 musí zahrnovat S1 a dále obsahovat uzamčení věci pomocí bezpečnostního visacího zámku.

U věcí mimo místo pojištění je ještě potřeba diferencovat, zda byla věc v uzavřeném nebo uzamčeném prostoru. V případě věcí uložených v neuzavřených prostorech nelze aplikovat kód stupně S1. Jinými slovy S2 a S3 již obsahují běžný zámek v případě uzavřeného prostoru a v případě neuzavřeného prostoru dosahují alespoň jmenovaného zabezpečení pro svůj stupeň. Dílčí pojistné částky mají přednost před souhrnnou smluvní pojistnou částkou.

Tabulka 20 Stupně zabezpečení věcí mimo prostory pojištění a společné prostory (vlastní zpracování dle PPK)

Kód	DPČ	Umístění v uzavřeném prostoru
S1	do 10 000 Kč	ANO
S2	do 50 000 Kč	ANO
S3	nad 50 000 Kč	ANO
S2	do 50 000 Kč	NE
S3	nad 50 000 Kč	NE

Poslední sledované stupně zabezpečení věcí se zaměřují na riziko krádeže v nebytových prostorech. Jednotlivé stupně zabezpečení nejsou limitovány dílčí pojistnou částkou, ale procentem ze souhrnné pojistné částky. Stupně pro věci jsou značeny kódem N.

Tabulka č. 21 dále sleduje podmínky zabezpečení sportovní výbavy, pro které platí společný nebytový prostor i prostor mimo místo pojištění. Kód zabezpečení je značen písmenem M. Charakteristické znaky se shodují se stupněm S v tabulce č. 20, kód M pouze doplňuje S2 uložením spor. výbavy do zavazadlového prostoru, tak aby bylo z venku neviditelné a S3 přidává možnost uložení výbavy na i ve vozidle pod podmínkou, že uložení výbavy bude pevně spojeno s konstrukcí vozidla a zamčeno visacím zámkem s vysokou odolností.

Tabulka 21 Stupně zabezpečení věcí pro nebytové prostory a sportovní vybavení pro spol. nebytové prostory a místo mimo bytové prostory (vlastní zpracování dle PPK a ZPPK)

Kód zabezpečení pro věci	Limit SPČ	Způsob zabezpečení
N1	10%	Vchodové dveře s běžným zámkem
N2	30%	Stupeň B2 nebo visací zámek
Kód zabezpečení pro spor. vyb.	Limit DPČ	Způsob zabezpečení
M1	do 10 tis. Kč	S1
M2	do 50 tis. Kč	S2 + ve vozidle musí být ukryto
M3	nad 50 tis. Kč	S3 + ve i na vozidle musí být zamčeno

ZPPK dále uvádějí v článku č. 10, že při případném plnění škody na sportovní výbavě, která nebyla konkrétně specifikována v poj. smlouvě (označení značky, modelu atd.), bude plnění

omezeno na dílčí pojistnou částku 50 000 bez ohledu na stupeň zabezpečení. Pokud pojištěný nebude schopen poskytnout doklady o zakoupení výbavy DPČ se sníží na 20 000 Kč.

Výluky z pojištění sportovního vybavení jsou uvedeny v článku č. 4 ZPPK. Plný výčet je uveden v článku 1 a 2. Tato práce se zabývá pouze následujícími výluky. Pojišťovna neuhradí plnění pokud:

- nebylo prokázáno překonání překážky
- věc byla ponechána v prostoru pro cestující, nikoliv v zavazadlovém prostoru nebo boxu

5.2.3 Zachraňovací náklady

Plnění zachraňovacích nákladů je definováno ve společných ustanoveních pojistných podmínek článku č. 13. Definice zachraňovacích nákladů je účelné vynaložení nákladů na odvrácení bezprostředně hrozící poj. události nebo zmírnění již nastalé poj. události. Každopádně při dočtení článku č. 13 odst. 2) PPK se definice tohoto nebezpečí rozšiřuje pro případ, že k bezprostřední události nakonec nedošlo.

Zachraňovací náklady mají dílčí pojistnou částku ve výši 10 % dle pojistné částky příslušného nebezpečí, ze kterého hrozil vznik poj. události nebo událost vznikla (maximálně do 10 % pojistné hodnoty majetku pojištěného majetku).

5.3 Pojišťovna Allianz

Allianz pojišťovna, a.s. nabízí tři balíčky pojištění majetku. Konkrétně se jedná o balíček KOMFORT, balíček EXTRA a nejvyšší balíček MAX. Pojišťovna stejně jako ostatní vybrané pojišťovny vykládá svůj balíček krytí nebezpečí odlišně. Jmenované balíčky platí jak u pojištění nemovitosti, tak u domácnosti. Allianz taky sjednocuje většinu pojistných nebezpečí pro obě skupiny pojištění majetku.

Nemovitost

U pojištění nemovitosti je plnění v nových cenách pouze pokud není opotřeben stavby víc jak 70 %.

Tabulka 22 Rozsah pojistného krytí nemovitosti u Allianz balíček MAX (vlastní zpracování dle pojistných podmínek pojišťovny)

Pojistná nebezpečí - nemovitost	PČ	DPČ
Základní poj. nebezpečí	X	
Přírodní události	X	
Asistence		20 000 Kč/rok
Odpovědnost		5 mil. Kč/20 mil. Kč
Další náklady	X	
Vodovodní škody	X	30 000 Kč
Skla	X	
Krádež		Dle zabezpečení
Vandalismus	X	
Elektro	X	
Strojní pojištění		X

Pojišťovna Allianz rozlišuje základní poj. nebezpečí na požár, výbuch, pád předmětu na majetek, úder blesku, sesuv půdy, náraz vozidla do majetku. Mezi přírodní události řadí vichřici, krupobití, povodně a záplavy, tíhu a tlak sněhu. Dle poj. podmínek pojišťovna neřadí do základního balíčku zemětřesení, které je možno pouze připojistit. U obou je horní hranice plnění souhrnná pojistná částka.

Do výše souhrnné poj. částky pojišťovna hradí dále nebezpečí dalších nákladů, které vznikly souvisle s poj. událostí, skel, vandalismu.

Rozsah poj. krytí vodovodních škod pojišťovna dělí na dvě části:

- Vodovodní škody vzniklé v důsledku poruchy vodovodního zařízení. Tyto škody jsou limitovány dílčí poj. částkou 30 000 Kč.
- Ostatní vodovodní škody jsou limitovány souhrnnou poj. částkou včetně poruchy z mrazu (s výlukou škod následujících s tímto poj. nebezpečím)

Povodeň má dle poj. podmínek stejnou definici jako ostatní vybrané pojišťovny s tím, že doplňuje do definice příval vody z důvodu poruchy vodního díla (protržená hráz přehrady). Ve výlukách pojišťovna zmiňuje čekací dobu pro povodeň i záplavu 10 dní od uzavření pojistné smlouvy. Pojišťovna dále stanovuje pevnou spoluúčast ve výši 15 000 Kč (pro případ škody z povodně a záplavy na nemovitosti) a 5 000 Kč (pro případ škody domácnosti). Dle konzultace s pojišťovnou Allianz jsou nemovitosti i domácnosti vyloučeny z pojištění, pokud se nachází v povodňové zóně 4.

Dále nabízí asistenční služby formou pomoci při havarijní situaci, zabouchnutí klíčků, při deratizaci a poruše elektrospotřebičů. Dílčí pojistná částka je 5 000/zásah a může se využít až 4krát za poj. rok.

V základním balíčku je taky pojištěna odpovědnost z běžné činnosti a z vlastnictví nemovitosti, kterou lze sjednat na poj. částku 5 mil. Kč nebo 20 mil. Kč.

Podmínky a limity pro krádež budou rozebrány v samostatné kapitole.

Dílčí poj. částka pro technické poruchy strojních zařízení je stanovena na 100 000 Kč.

Pojišťovna Allianz dále upozorňuje na možnost podpojištění, kdy v případě nižší pojistné částky, než je poj. hodnota před poj. událostí, pojišťovna poměrně snižuje pojistné plnění. Pojišťovna dále nezmiňuje konkrétní rozhraní pro uplatnění podpojištění. Je tedy na posouzení likvidátorem, od kdy se podpojištění aplikuje.

Domácnost

V rámci pojištění domácnosti Allianz poskytuje nejvyšší balíček pojištění MAX, který zahrnuje veškeré poj. nebezpečí jako u nemovitosti a k tomu rozšiřuje místo pojištění pro pojištěné věci.

Místo pojištění dle poj. podmínek Allianz je

- trvale obývaný byt,
- vedlejší uzamykatelné prostory pojištěného bytu, pokud se nacházejí ve stejné budově,
- nebytové prostory nacházející se maximálně 500 metrů od pojištěného bytu,
- motorové vozidlo,
- oplocený pozemek.

V rámci pojištění majetku domácnosti pojišťovna hradí poškození, odcizení nebo zničení v nových cenách. V časových cenách hradí pouze sportovní potřeby a elektrospotřebiče starší pěti let.

Přehled pojistných nebezpečí, které jsou nad rámec výkladu u nemovitosti, je popsán v tabulce níže.

Tabulka 23 Rozsah pojistného krytí domácnosti u Allianz balíček MAX (vlastní zpracování dle pojistných podmínek pojišťovny)

Pojistná nebezpečí - domácnost	PČ	DPČ
Věci na zahradě		100 000 Kč
Věci na odloženém místě tomu určeném v Evropě		75 000 Kč
Věci v autě v Evropě		100 000 Kč
Věci v hotelích a penzionech v Evropě		50 000 Kč
Vedlejší prostory		150 000 Kč

Pojištění domácnosti v rámci připojištění rozlišuje plnění podle toho, kde se pojištěné věci nachází viz tabulka č. 23.

Pojištění na věci na zahradě dle poj. podmínek se vztahuje na škody vzniklé nahodilými událostmi včetně krádeže (pod podmínkou oplocené zahrady). Výlukou zde je škoda z důsledku tíhy sněhu nebo atmosférických srážek.

Věci na odloženém místě tomu určeném platí pro škody na pojištěných věcech mimo místo pojištění, pokud se jedná o místa typu restaurace, obchod, sportovní zařízení. Podmínkou je uložení věcí do prostorů určených provozovatelem (šatny). Poj. podmínky dále specifikují, že v případě nemožnosti uložit věc do určených prostorů (zařízení nemá šatnu), pojišťovna bude plnit odcizení věci i bez překonání překážky zabezpečení. Toto ustanovení je specifické pouze pro věci na odloženém místě tomu určeném.

Pojištění věcí v autě se vztahuje na předměty domácnosti (sportovní výbava, el. zařízení, osobní věci). Podmínky blíže specifikují uložení věcí v autě. Plnění poskytne jen v případě, že věci byly uloženy v uzamčené kabině, zavazadlovém prostoru, zadním a střešním boxu.

Věci v hotelích a penzionech nejsou blíže v podmínkách specifikovány. Dle poj. podmínek musí být prostor alespoň uzamčený.

Vedlejší prostory jsou definovány poj. podmínkami jako garáž, sklep, komora ve výlučném vlastnictví pojištěného. Dále společné nebytové prostory jako kolárny, lyžárny atd. Jejich dílčí pojistná částka je stanovena 150 000 Kč, může se ale zvýšit koeficientem, pokud splní stupně zabezpečení viz kapitola 4.3.1.

Územní rozsah Evropy se týká pouze věcí v autě, odložených na místě určeném a ubytovacích zařízeních, pokud se jedná o pobyt kratší než 3 měsíce. U ostatních zmíněných věcí je územní rozsah ČR.

5.3.1 Odcizení krádeží vloupáním a loupež

Pojišťovna Allianz se zabývá zabezpečením proti krádeži vloupáním a loupeží, jejíž definice se shoduje s ostatními vybranými pojišťovnami. Mimo jiné stanovuje výjimku plnění pro prostou krádež bez překonání překážky věcí na místě tomu určeném v územním rozsahu Evropy s dílčí poj. částkou 75 000 Kč, viz předchozí kapitola 4.3.

V rámci pojištění nemovitosti a domácnosti musí být pojištěné věci uzamčeny dle stupně zabezpečení, pokud bude prokázána nefunkčnost stupně v době krádeže, snižuje se dílčí pojistná částka na skutečný stupeň zabezpečení v době poj. události.

Poj. podmínky přibližují obezřetnost v případě stanovení poj. částky domácnosti nad 1 000 000 Kč. Vstupní dveře v tomto případě musí zajišťovat neotvírané křídlo u vstupních dvoukřídlových dveří proti vyháčkování pomocí uzamčení zástrček nebo zajištění šroubovým spojem. Pokud tyto dveře nejsou zabezpečeny, pojišťovna neuzná příslušící stupeň zabezpečení, současně s ním ani pojistné plnění při škodě nad 1 000 000 Kč.

Článek 2.4 časové ceny v případě podpojištění u elektrospotřebičů, sportovních vybavení aj.

Dílčí pojistné částky se dělí na čtyři stupně zabezpečení vstupních dveří u pojištění trvale obytného domu. Pojišťovna jednotlivé stupně neoznačuje názvem, proto pro účely této práce budou pojmenovány A1, A2, A3 a A4. Maximální výše plnění dle stupně zabezpečení je uvedena v tabulce č. 24.

Při splnění určitého zabezpečení se navyšují dílčí pojistné částky u vedlejšího nebytového prostoru. Stupně zabezpečení jsou značeny A5 a A6. Navýšené dílčí pojistné částky jsou prezentovány v tabulce č. 25.

A1 představuje zabezpečení dveří jakýmkoli zámkem.

A2 zahrnuje A1 spolu s PZTS (Allianz nerozlišuje, zda je PZTS napojeno na mobil nebo plášť) nebo A1 s „bezpečnostním zámkem“, nebo A1 s bezpečnostními dveřmi (dle poj. podmínek Allianz se jedná o dveře se zvýšenou odolností a jsou již opatřeny „bezpečnostním zámkem“).

A3 stupeň dosahuje „bezpečnostní zámek“ s PZTS na DPPC (napojení na policii nebo bezpečnostní službu) nebo bezpečnostní dveře a PZTS.

A4 stupeň zabezpečení dveří kombinuje bezpečnostní dveře a PZTS na DPPC.

Tabulka 24 Stupně zabezpečení v místě pojištění (vlastní zpracování dle poj. podmínek pojišťovny Allianz)

Kód stupně zabezpečení	DPČ
A1	300 000 Kč
A2	1 000 000 Kč
A3	2 000 000 Kč
A4	nad 2 000 000 Kč

A5 stupeň kombinuje „bezpečnostní zámek“ s „běžným zámek“. V případě splnění se limit zvyšuje na dvojnásobek.

A6 stupeň dosahuje „bezpečnostní zámek“ s bezpečnostními dveřmi nebo „běžným zámek“ s PZTS. Při splnění zabezpečení se dílčí pojistná částka zvyšuje na šestinásobek.

Tabulka 25 Stupně zabezpečení a DPČ ve vedlejších nebytových prostorech (vlastní zpracování dle poj. podmínek pojišťovny Allianz)

Kód stupně zabezpečení	DPČ
A5	300 000 Kč
A6	900 000 Kč

5.3.2 Zachraňovací náklady

Pojistné podmínky Allianz definují zachraňovací náklady jako účelně vynaložené náklady na odvrácení bezprostředně hrozící poj. události nebo zmírnění již vzniklé události. Zachraňovací náklady na ochranu majetku jsou omezeny dílčí pojistnou částkou 5 % ze souhrnné pojistné částky nebo limitu pro poj. nebezpečí. Poj. podmínky dále připouští situaci neomezeného vyplacení nákladů, pokud pojištěný vynaložil náklady se souhlasem pojišťovny Allianz.

5.4 Pojišťovna ČSOBP

Tato podkapitola se zabývá pojistným rozsahem pojištění majetku vybrané pojišťovny ČSOB. Pojišťovna v rámci pojištění majetku nabízí tři produkty, tj. Standard, Dominant a Premiant, u domácnosti se jedná o Dominant, Premiant a Premiant Plus.

V rámci účelu diplomové práce se bude vycházet z balíčku Premiant u nemovitosti a Premiant Plus u domácnosti, jelikož nabízí nejvyšší pojistné krytí. Přehled rozsahu krytí

balíčku Premiant se člení na pojištění nemovitosti a domácnosti. Veškeré informace jsou čerpány z aktuálních pojistných podmínek majetku ČSOBP.

Nemovitost

Pojistnou hodnotou staveb je dle pojistných podmínek nová cena. Časová cena bude aplikována pouze v případě, že hodnota opotřebení v době pojistné události byla na úrovni 75 % její nové ceny.

Pojištění majetku se od předešlých vybraných pojišťoven výrazně liší. Nabízí v základním balíčku odlišné benefity, které zvedají atraktivitu produktu. Naopak základní balíček po prozkoumání podmínek nezahrnuje některá zásadní pojistná nebezpečí. Členění pojistných nebezpečí a limitů balíčku Premiant je prezentováno v tabulce níže.

Tabulka 26 Rozsah pojistného krytí nemovitosti u ČSOB balíček Premiant (vlastní zpracování dle pojistných podmínek pojišťovny)

Pojistná nebezpečí - nemovitost	PČ	DPČ
Základní poj. Nebezpečí	X	
Asistence		14 000 Kč/rok
Skla All risk		100 000 Kč
Odcizení a vandalismus		Dle zabezpečení
Zkrat a přepětí		100 000 Kč
Ekologické zvýhodnění		200 000 Kč
Poškození fasády živočichy		100 000 Kč
Atmosférické srážky		100 000 Kč
Technická porucha		100 000 Kč
Ztráta vody		100 000 Kč

Na první pohled lze tvrdit, že v tabulce č. 26 je většina pojistných nebezpečí omezena na dílčí pojistnou částku, nikoliv na souhrnnou pojistnou částku. Premiant tedy do výše souhrnné pojistné částky hradí pouze škody ze základních pojistných nebezpečí.

Základní poj. nebezpečí dle poj. podmínek ČSOBP jsou požár, výbuch, úder blesku, krupobití, pád letadla, vichřice (vítr o rychlosti 75 km/h), zemětřesení, tíha sněhu, vodovodní škoda, mráz nebo přetlak na vodovodních potrubích, kouř aj.

ČSOBP nabízí v základním balíčku taky asistenční služby. Jedná se o tři typy služeb, každá služba je v limitu 7 000 Kč a lze ji využít maximálně dvakrát za rok. Jde o služby typu servis

elektrospotřebičů, zabouchnutí dveří a instalatérské práce. Dílčí pojistná částka se týká jednotlivě každého typu služby.

Zajímavým benefitem balíčku je ekologické zvýhodnění, kdy pojišťovna vyplácí plnění vynaložených nákladů na modernizaci budovy, která snižuje energetickou náročnost (patří sem např. fotovoltaická elektrárna) do výše 10 % z PČ maximálně však 200 000 Kč.

Pojišťovna dále stanovuje sublimity na poškození fasády živočichy, skla, atmosférické srážky, technickou poruchu elektronických a strojních zařízení a ztrátu vody. Jednotlivá nebezpečí jsou omezena na 100 000 Kč.

Podmínky odcizení a vandalismu se práce zabývá v kapitole 4.4.1.

Technické poruchy elektrických a strojních zařízení jsou omezeny dílčí poj. částkou 100 000 Kč.

V rámci základního balíčku ale chybí důležité nebezpečí povodně a záplavy, které se dá sjednat pouze jako připojištění. Dle pojistných podmínek je stanovena čekací doba 10 dní od uzavření pojistné smlouvy. Pojišťovna ČSOB je benevolentní a pojišťuje majetek v povodňové zóně číslo 4 pod podmínkou, že místo nebylo v posledních 20 letech postiženo povodní. Škody proniknutím spodní vody jsou obecně vyloučeny, ale pojistné podmínky zde stanovují výjimku pro škody v závislosti na povodni nebo záplavě. Pojišťovna dále nestanovuje žádnou spoluúčast pro případ škody z povodni nebo záplavy.

Článek 18 pojistných podmínek upravuje definici podpojištění jako poměrové snížení pojistného plnění v případě, že je pojistná částka nižší než pojistná hodnota před pojistnou událostí. Podmínky dále nespecifikují rozhraní podpojištění.

Domácnost

Domácnost u ČSOB nabízí tři produkty Dominant, Premiant a Premiant Plus. Premiant plus nabízí nejširší škálu pojistného krytí a je vybrán pro tuto diplomovou práci. Jednotlivý výčet poj. nebezpečí je popsán v tabulce níže.

Pojišťovna případné plnění z majetku plní v nové ceně s výjimkou vozidla, které je plněno v ceně obvyklé. Elektrospotřebiče a sportovní vybavení starší pěti let je plněno z ceny časové.

Tabulka 27 Rozsah pojistného krytí domácnosti u ČSOB balíček Premiant Plus (vlastní zpracování dle pojistných podmínek pojišťovny)

Pojistná nebezpečí - nemovitost	PČ	DPČ
Základní poj. Nebezpečí	X	
Asistence		14 000 Kč/rok
Odcizení a vandalismus		Dle zabezpečení
Zkrat a přepětí	X	
Atmosférické srážky	X	
Pojištění vozidla v garáži		5 % z PČ max 200 000 Kč
Technická porucha		200 000 Kč
Ztráta vody	X	
Věci v zavazadlovém prostoru v ČR		30 000 Kč

Pojistná nebezpečí, která nejvyšší balíček pojišťovny ČSOB hradí maximálně do výše souhrnné poj. částky domácnosti, jsou základní pojistná nebezpečí (výčet se shoduje s nemovitostí), zkrat a přepětí, atmosférické srážky a ztráta vody.

V souvislosti se základními živly pojišťovna nabízí lukrativní nabídku v balíčku. Jedná se o pojištění vozidla v garáži (auto, motocykl, motokolo). Pokud došlo ke škodě na vozidle v důsledku požáru, výbuchu, pádu letadla, vichřicí nebo povodni a záplavě, pojišťovna hradí škodu na tomto vozidle do výše 5 % souhrnné poj. částky, maximálně však ve výši 200 000 Kč, pokud škoda na vozidle nebyla hrazena z pojištění vozidla.

Místo pojištění pro vozidlo je stanoveno ve článku 38 odst. 1 písm. a) a b). Musí se jednat buď o adresu pojištěné domácnosti, nebo pozemek, nebytový prostor (garáž, sklep). Pojistné podmínky pro vozidla vylučují odst. c), tudíž nemůže se jednat o společné prostory bytu (kolárna, chodba).

Technická porucha elektrických a strojních zařízeních je omezena na dílčí poj. částku 200 000 Kč.

Pojišťovna ČSOB dále pojišťuje věci v zavazadlovém prostoru, které jsou limitovány dílčí pojistnou částkou 30 000 Kč. Pojistné podmínky specifikují územní rozsah pro toto pojištění pouze na ČR. ČSOB poskytne plnění jen v případě, že bylo vozidlo řádně uzavřeno (článek 43 odst. 8 PPČSOB). Ostatní výluky k pojištění věcí v zavazadlovém prostoru nejsou definovány. Podmínky dále nespecifikují zavazadlové prostory, tudíž pro tyto věci platí uchování pouze v zavazadlovém prostoru bez výjimek.

Věci z hlediska pojištění domácnosti jsou pojištěny, pokud byly uloženy na následujících místech:

- 1) v místě bytového prostoru
- 2) v nebytovém prostoru (sklep a komora ve společných prostorech a pozemek)
- 3) nebytové společné prostory (chodba, kolárna)
- 4) v místě určeném obvyklém po krátkou dobu na území ČR
- 5) nebytový prostor ve stejné obci místa pojištění a je využíván pouze pojištěným
- 6) území ČR v případě loupeže

5.4.1 Odcizení krádeží vloupáním a loupežné přepadení

Definice krádeže vloupáním a loupežné přepadení se dle pojistných podmínek ČSOB shoduje s definicemi ostatních vybraných pojišťoven.

Dílčí pojistná částka pro případ odcizení věcí se stanovuje dle stupně zabezpečení, které pachatel překonal. V rámci pojištění odcizení bytových i nebytových prostor pojišťovna dělí stupně zabezpečení dveří do čtyř kategorií (Z1, Z2, Z3 a Z4). Jednotlivé stupně mají dílčí pojistné částky ještě navýšeny podle toho, zda byly prostory zabezpečeny systémem PZTS a popřípadě jakou kategorií.

Stupeň Z1 zahrnuje zabezpečení uzamčenými dveřmi. Dveřní rám musí být vyroben z pevného materiálu o min. tloušťce 40 mm odolného vůči vloupání.

Stupeň Z2 kromě uzamčených dveří obsahuje „běžný zámek“ anebo „bezpečnostní zámek“.

Stupeň Z3 musí již zahrnovat „bezpečnostní zámek a k tomu buď další zámek v jiném místě, nebo tříbodový rozvorový zámek, nebo závoru, nebo elektrické ovládání.

Stupeň Z4 je nejvyšší stupeň zabezpečení a je zajištěn bezpečnostními dveřmi. Dle pojistných podmínek ČSOB se jedná o dveře opatřené bezpečnostním zámkem s min. pětibodovým rozvorovým zámkem.

PZTS na plášť nebo mobil je poplachový zabezpečovací systém, který hlásí stav tísně pomocí sirény či majáku umístěného na plášti budovy nebo přes telekomunikační síť na mobilní zařízení.

PZTS na DPPC je poplachový systém napojený přímo na policii nebo na soukromou bezpečnostní společnost, která má oprávnění pro tuto činnost.

Tabulka níže popisuje jednotlivé dílčí pojistné částky pro představené stupně zabezpečení dle pojistných podmínek ČSOBP. DPČ jsou již navýšené koeficientem. Článek 45 odst. 3

pojistných podmínek totiž povoluje zvýšení dílčích pojistných částek v případě zvolení balíčku Premiant Plus.

Tabulka 28 Dílčí pojistné částky dle stupně zabezpečení dveří ČSOB (vlastní zpracování dle poj. podmínek ČSOBP)

Kód zabezpečení pro věci	Bez PZTS	PZTS na plášť nebo mobil	PZTS na DPPC
Z1	100 000 Kč		
Z2	600 000 Kč	900 000 Kč	3 000 000 Kč
Z3	1 400 000 Kč	2 000 000 Kč	7 000 000 Kč
Z4	2 000 000 Kč	3 000 000 Kč	10 000 000 Kč

5.4.2 Zachraňovací náklady

Zachraňovací náklady jsou definovány v článku 10 pojistných podmínek pojišťovny ČSOB. Jedná se o prokazatelně vynaložené náklady pojištěným na ochranu majetku před pojistnou událostí.

Musí se jednat o bezprostředně hrozící pojistnou událost nebo zmírnění následků již nastalé poj. události.

Pojistné podmínky jsou ve smyslu nastání pojistné události striktní. To znamená, že tady není žádná výjimka typu událost bezprostředně hrozila, ale nenastala. Výše pojistného plnění je omezeno dílčí pojistnou částkou 10 % pro konkrétní limit poj. nebezpečí, nebo limit souhrnné pojistné částky maximálně však do 5 000 000 Kč.

5.5 Pojišťovna ČPP

Pojištění majetku u pojišťovny ČPP je nabízeno třemi produkty MINI, OPTI a MAXI. Jednotlivé produkty se rozsahem liší podle výše limitů plnění (dílčích poj. částek). Produkt MAXI dosahuje nejvyšších poj. limitů z výše uvedených balíčků u poj. nemovitosti i domácnosti, proto bude zvolen pro účely této práce.

Nemovitost

Pojistné plnění u škod z nemovitostí je stanoveno na novou cenu.

Pro rozbor nabídky pojištění nemovitosti u ČPP, je vybrán nejvyšší nabízený produkt MAXI. Tento produkt kromě uvedených poj. nebezpečí v tabulce č. 29 nabízí i možné připojištění povodně a záplavy, které nejsou součástí základních poj. nebezpečí produktu.

Tabulka 29 Rozsah poj. krytí nemovitosti u ČPP (vlastní zpracování dle poj., podmínek pojišťovny)

Pojistná nebezpečí - nemovitost	PČ	DPČ
Základní poj. nebezpečí	X	
Odcizení věci krádeží nebo loupeží, vandalismus		Dle zabezpečení
Výrobky k opravám, výstavbě či rekonstrukci		350 000 Kč
Stavební materiál, dočasné stavby		30 % PČ
Elektrické a strojní zařízení		150 000 Kč
Skla	X	
Okrasná zahrada		150 000 Kč
Ztráta vody		100 000 Kč
Poškození nebo zničení živočišnými škůdci		80 000 Kč
Atmosférické srážky	X	
Havárie rozvodů		80 000 Kč
Ztráta nájemného		150 000 Kč

Mezi zákl. poj. nebezpečí ČPP řadí požár, výbuch, kouř, přímý úder blesku, pád letadla, vichřici (síla o 75 km/h), tíhu sněhu, sesuv půdy, zemětřesení, pád stromů, mráz na vodovodním a topném systému aj. Tato poj. nebezpečí jsou limitována souhrnnou poj. částkou uvedenou v pojistné smlouvě.

Do limitu souhrnné poj. částky jsou dále kryta poj. nebezpečí poškození nebo zničení skel a atmosférické srážky.

Podle poj. podmínek pojišťovny ČPP jsou v balíčku MAXI limitována dílčí pojistnou částkou následující nebezpečí. Výrobky k opravám nebo rekonstrukci, stavební materiál, okrasná zahrada, ztráta vody, poškození nebo zničení živočišnými škůdci, havárie rozvodů a ztráta nájemného. Dílčí poj. částky k příslušným nebezpečím jsou uvedeny v tabulce č. 29.

Odcizení věci krádeží a loupeží je rozebráno v samostatné kapitole 4.5.1.

Poruchy elektrických a strojních zabezpečení jsou omezeny dílčí pojistnou částkou 150 000 Kč.

Povodně a záplavy jsou definovány v poj. podmínkách v článku 6 odst. 2. Definice se shoduje s ostatními vybranými pojišťovnami. Limit poj. nebezpečí je stanoven na souhrnnou poj. částku. Pojišťovna ČPP dále stanovuje spoluúcast pro případ povodně a záplavy na 1 % z poj. plnění minimálně 10 000 Kč. Ve výluce z pojištění je stanovena čekací doba pro povodeň i záplavu na 10 dní od sjednání pojistné smlouvy a pojištění nemovitosti nacházející se v 4. povodňové zóně.

Článek 7 pojistných podmínek dále upřesňuje podmínky krácení pojistného plnění v případě, že pojistná částka klesne o více jak 20 % než byla pojistná hodnota před poj. událostí (podpojištění). Pojistitel má právo pak v poměru krátit případné plnění.

Domácnost

Produkt MAXI nabízený pojišťovnou ČPP zahrnuje ve svém balíčku širokou škálu pojistných nebezpečí, která mají svá omezení a dílčí pojistné částky. Největším rozdílem této pojišťovny je územní rozsah, který pojišťovna pro určité pojistné nebezpečí rozšiřuje na GÚE (geografické území Evropy). Jedná se konkrétně o poj. nebezpečí v případě jízdního kola na místě jiném a věci uzamčené ve vozidle.

Výčet pojistných nebezpečí a jejich rozsah v rámci konkrétních limitů je uveden v tabulce č. 30. ČPP v rámci pojištění domácnosti nastavuje limity do tří skupin v případě produktu MAXI. První skupina je omezena souhrnnou poj. částku, která kryje základní poj. nebezpečí a případné připojištění povodně a záplavy. Druhá skupina je omezena dílčí pojistnou částkou stanovenou limitem za poj. rok a poslední skupina kryje pojistná nebezpečí bez omezení limitem. Jde o poj. nebezpečí, u kterých pojišťovna v případě plnění nestanovuje horní hranici v podobě dílčí pojistné částky.

Výčet poj. nebezpečí je sestaven v návaznosti na případové studie. Autor pro rozbor rozsahu sestavuje tabulku srovnatelných poj. nebezpečí s ostatními vybranými pojišťovnami. Veškeré údaje jsou čerpány z poj. podmínek DOMEX pojišťovny ČPP.

V rámci pojištění domácnosti se případné pojistné plnění u pojišťovny ČPP stanovuje v nových cenách. Výjimku tvoří věci cizí oprávněné k užívání, které se plní v časových cenách. Pojistné podmínky dále nespecifikují, jaké další věci plní v časových cenách, proto po konzultaci s pracovníkem pojišťovny se blíže upřesňují podmínky.

Časová cena bude aplikována u majetku elektroniky starší pěti let, dále u ostatního majetku např. strojní zařízení a sportovní vybavy, jejichž hodnota před pojistnou událostí byla 30 % z její nové ceny.

Tabulka 30 Rozsah poj. krytí domácnosti u ČPP (vlastní zpracování dle poj., podmínek pojišťovny)

Pojistná nebezpečí - domácnost	PČ	DPČ	Bez limitu
Základní poj. nebezpečí	X		
Odcizení věci krádeží nebo loupeží, vandalismus		Dle zabezpečení	
Elektrospotřebiče			X
Jízdní kola v místě pojištění		100 000 Kč	
Jízdní kola na místě jiném v geografickém území Evropy		100 000 Kč	
Majetek zvláštní hodnoty		30 % z PČ	
Zahradní technika		150 000 Kč	
Skla			X
Přepětí, zkrat a podpětí			X
Loupež věcí u sebe v ČR		50 000 Kč	
Náklady na náhradní ubytování		120 000 Kč/12 měsíců	
Ztráta vody		100 000 Kč	
Atmosférické srážky			X
Havárie rozvodů		50 000 Kč	
Věci v nebyt. prostorech a ve společných částí domu		30 % z PČ	
Věci umístěné v uzamčeném vozidle v GÚE		50 000 Kč	

Pojistná nebezpečí a jejich limity pojištění u produktu MAXI jsou uvedeny v tabulce č. 30.

Odcizení věci krádeží představuje dílčí poj. částku dle stupně zabezpečení. Stupně zabezpečení jsou rozebrány v kapitole 4.5.1.

Z hlediska pojištění věcí pojišťovna ČPP dělí věci na věci umístěné v domácnosti na uvedené adrese, věci umístěné v uzamčených nebytových prostorech a společných prostorech domu, věci určené k venkovnímu použití, věci u sebe na místě jiném, věci v uzamčeném os. automobilu a jízdní kola na místě jiném viz článek 10 poj. podmínek ČPP.

1) Věcmi umístěnými v domácnosti na uvedené adrese je myšleno i věci v nebytových prostorech, které jsou umístěny v jeho půdorysu.

2) Věcmi uzamčenými v nebytových prostorech je myšleno umístění nebytového prostoru jinde než v půdorysu místa pojištění. Dále sem patří společné prostory nacházející se ve společných částech domu (kolárna). Článek č. 11 dále rozšiřuje možnost místa obvyklého nebo určeného (ubytovací a sportovní zařízení) pouze v územním rozsahu ČR. Výjimkou je jízdní kolo, pro které dle článku 11 odst. 3 bod a) platí územní rozsah GÚE. Jízdním kolem je myšleno kolo, elektrokoloběžky, koloběžky a elektrokolo viz ustanovení článku 17 odst. 21 poj. podmínek ČPP.

- 3) Věcmi, které jsou určeny k venkovnímu použití je myšleno například zahradní nábytek nebo jiná obtížně přemístitelná věc.
- 4) Věci u sebe na místě jiném, než je místo pojištění jsou pojištěny pouze v případě poj. nebezpečí odcizení loupeží, a to na území ČR.
- 5) Věci umístěné v uzamčeném os. automobilu v územním rozsahu GÚE. Za místo uzamčené v os. automobilu se dle článku 17 poj. podmínek myslí celý automobil včetně střešního boxu, pokud jsou veškeré přístupy řádně uzamčeny.
- 6) Jízdní kola na místě jiném s územním rozsahem GÚE.

Pojišťovna mimo rámec pojištění majetku MAXI nabízí dále dílčí pojištění majetku pro zimní sportovní výbavu. Vyhrazuje zvláštní poj. podmínky DPPZP 1/23. Pojištění se týká především poj. nebezpečí v územním rozsahu Evropy s dílčí poj. částku v hodnotě 35 000 Kč.

5.5.1 Stupně zabezpečení a limity pojištění pro případ krádeže

Krádež je dle poj. podmínek definována obdobně jako u ostatních vybraných pojišťoven.

V případě odcizení věcí pojišťovna ČPP dělí pojistné plnění dle překonaného stupně zabezpečení. Pojistné podmínky majetku u ČPP rozlišují 5 stupňů zabezpečení vstupních dveří (0-IV).

Stupeň „0“ je zabezpečení uzamčených dveří pouze „běžným zámkem“, který se shoduje s definicí předchozích pojišťoven.

Stupeň „I.“ zahrnuje zabezpečení stupně 0 a k tomu přidává přídavný zámek.

Stupeň „II.“ dosahuje zabezpečení dveří pomocí „bezpečnostního zámku“ nebo „běžným zámkem“ a dveřní závorou nebo bezpečnostními dveřmi (bezpečnostní dveře dle poj. podmínek článek 17 odst. 5 jsou dveře s vícebodovým uzamykacím systémem odolné proti vysazení nebo dveře opatřeny minimálně třibodovým rozvorovým zámkem).

Stupeň „III.“ představuje zabezpečení pomocí „bezpečnostního zámku“ a dveřní závorou nebo „bezpečnostní zámek“ a systémem PZTS napojený na min. dva mobily ve stavu střežení a mít záložní zdroj.

Stupeň „IV.“ je zabezpečení pomocí PZTS se svodem na dohledové a poplachové centrum s bezpečnostními dveřmi nebo „bezpečnostním zámkem“.

Pro uložení kol na místě jiném musí být prokázáno překonání překážky uzamčení kola. Dále poj. podmínky nespecifikují zabezpečení.

Dílčí pojistné částky pro jednotlivé stupně zabezpečení jsou uvedeny v tabulce níže.

Tabulka 31 Stupně zabezpečení a dílčí poj. částky ČPP (vlastní zpracování dle poj. podmínek pojišťovny)

Kód stupně zabezpečení	DPČ
0	200 000 Kč
I.	500 000 Kč
II.	1 000 000 Kč
III.	3 000 000 Kč
IV.	3 000 001 Kč až 6 000 000 Kč

5.5.2 Zachraňovací náklady

Zachraňovací náklady a jejich úprava jsou prezentovány v článku č. 2. Stejně jak u ostatních vybraných pojišťoven se jedná o kompenzaci od pojišťovny nad rámec poj. plnění.

V případě jakékoliv pojistné události budou pojištěnému proplaceny náklady, které vynaložil na odvrácení vzniku této bezprostředně hrozící poj. události nebo zmírnění již nastalé poj. události.

Dílčí poj. částky jsou stanoveny ve výši 15 % ze souhrnné poj. částky pro obě situace zvlášť.

6 SHRNU TÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI

Analytická část práce je rozvržena na dva okruhy, z nichž první se zabývá analýzou pojistného trhu, která slouží k výběru pojišťoven, jež jsou předmětné pro další část práce a případové studie. Druhý má za cíl představit rozsah krytí pojistných nebezpečí a identifikovat sublimity neboli dílčí pojistné částky, které omezují plnění konkrétních pojistných nebezpečí.

Analýza neživotního pojištění na pojistném trhu v České republice sleduje období let 2017 až 2023 dle aktuálních statistik vedených Českou asociací pojišťoven. Srovnávacím faktorem pro analýzu je především výše předepsaného pojistného za sledované období. Pomocí ekonomického ukazatele HDP a evidovaných nákladů na plnění zveřejňovaných Českou národní bankou je vykalkulován vývoj ukazatelů pojištěnosti a škodovosti. Pojištění majetku dle analýzy se ukázalo být dynamicky se rozvíjejícím pojištěním a jeho podíl na neživotním pojištění v posledních letech vykazuje zvýšení.

Součástí analýzy pojistného trhu je taky vývoj pojistných událostí v ČR. Je zde popsán aktuální stav nejčastěji vyskytovaných pojistných událostí majetku. Zvláštní pozornost je věnována rozboru vývoji krádeží v ČR a povodní, které jsou předmětné pro případové studie. Obě rizika patří k častým problematickým pojistným událostem, které již dlouhodobě způsobují značné škody.

První okruh analytické části uzavírá výběr pojišťoven pro projektovou část diplomové práce. Výběr nabízí pět pojišťoven na základě vývoje ukazatele předepsaného pojistného, který prezentuje tržní podíl pojišťovny. Sleduje se vývoj pojistného neživotního pojištění za období let 2020 až 2023. Pomocí vývoje jsou zvoleny pojišťovny Generali Česká pojišťovna a.s., Kooperativa, pojišťovna a.s., Allianz pojišťovna a.s., ČSOB Pojišťovna, a.s. a Česká podnikatelská pojišťovna a.s. Jednotlivé pojišťovny jsou krátce představeny.

Druhý okruh analytické části je zaměřen na přípravu podkladů pro vypracování případových studií. Jsou rozebrány nejvyšší pojistné produkty pojištění majetku jednotlivých vybraných pojišťoven v návaznosti na identifikaci sublimitů. Veškeré údaje jsou čerpány z pojistných podmínek příslušných pojišťoven. Kapitola je dále zaměřena na zpracování podmínek zabezpečení majetku v případě krádeže a případné plnění mimo rámec pojistných produktů.

7 PŘÍPADOVÉ STUDIE

Poslední kapitola diplomové práce se zaměřuje na aplikaci případových studií v oblasti efektivního pojištění majetku, konkrétně nemovitosti a domácnosti. Autor nejprve vyhodnotí situaci z hlediska pojišťovaného majetku a identifikuje potenciální pojistná nebezpečí, která mohou klienty ohrozit.

Dalším krokem v metodickém postupu stanovení efektivního pojištění je srovnání nabízených pojistných produktů od vybraných pojišťoven. Autor bude systematicky postupovat následujícím způsobem: u každé vybrané pojišťovny zjistí, zda dané pojistné nebezpečí je předmětem pojistného produktu, zda není vyloučeno z pojištění pro konkrétní situaci a do jaké pojistné částky mohou vybrané pojišťovny maximálně vyplatit pojistné plnění.

Případové studie se zabývají problematickými pojistnými nebezpečími, které se v praxi objevují na pojistném trhu ČR. Autor celkem řeší 2 situace dle dílčích pojistných nebezpečí. Případové studie se sebou vzájemně nespojují, jedná se o odlišné situace s rozdílným typem majetku. První případová studie se zabývá živelním pojistným nebezpečím, konkrétně povodní a záplavou. Druhá případová studie se zaměřuje na pojistné nebezpečí krádeže majetku, a to v různých místech pojištění. Autor při řešení případových studií vychází z rozboru pojistných produktů uvedených v kapitole 4.

Cílem této kapitoly je identifikovat pojistné produkty, které pro danou situaci nabízejí dostačující pojistnou částku v případě pojistného plnění. Je nutno zohlednit nejen pojistný rozsah, který splňuje efektivní pojistné krytí, ale především podmínky pojištění, protože problematika tohoto tématu je diference pojistných podmínek komerčních pojišťoven na pojistném trhu v ČR. Důsledkem toho je vyvarování se situaci, kdy nedostačující znalost pojistných podmínek může způsobit neproplacení škod z pojistných událostí i přesto, že pojistný produkt na první pohled měl vysoký pojistný limit.

Prostřednictvím případových studií a systematického srovnání nabízených produktů tato kapitola poskytuje ucelený pohled na současný stav a možnosti v oblasti pojištění nemovitostí a domácností pro konkrétní pojistná nebezpečí. Metodika postupu pro zohlednění efektivního pojištění může být využita v praxi jak samotnými klienty (zájemci o pojištění) při výběru vhodného pojištění, tak i pojišťovnami při tvorbě a optimalizaci svých nabídek.

7.1 Případová studie č. 1

První případová studie se zabývá živelním nebezpečím, konkrétně se jedná o pojistné nebezpečí povodně/záplavy a s ní související zachraňovací náklady.

Předmětem případové studie č. 1 je majetek pana Koutného. Pan Koutný nedávno zdědil patrový rodinný dům po svých rodičích, který rodiče nedávno rekonstruovali. Jeho opotřebení je tedy velmi nízké. Dům se nachází ve městě Zruč nad Sázavou, pro zachování anonymity nebude sdělena přesná adresa ani jméno. Jelikož došlo ke změně vlastnictví nemovitosti stávající poj. smlouva rodičů byla zrušena. Pan Koutný v rámci stěhování přivezl veškeré své vybavení současného bytu, ve kterém byl v pronájmu. Vybavení pana Koutného je nadstandardní hodnoty, jelikož se rozhodl zděděné peníze od rodičů investovat do své domácnosti, veškeré elektrospotřebiče si nakoupil letos. V rámci dědického řízení byla vyčleněna současná hodnota rodinného domu na 8 000 000 Kč a hodnota současného vybavení domácnosti pana Koutného v místě pojištění je vyčíslena na 600 000 Kč. Mimo vybavení domácnosti pan Koutný vlastní osobní automobil s aktuální tržní hodnotou 800 000 Kč, který parkuje v garáži rodinného domu.

Pan Koutný má strach z případné škody z povodně nebo záplavy, jelikož na konci roku 2023 byly ve městě zaznamenány stupně 3 SPA a došlo k významnému poškození města povodní. Místo pojištění se nachází blízko řeky Sázava a vystavuje se riziku této škody. Dle meteorologické předpovědi má dojít během příštích 7 dnů ke značnému nárůstu atmosférických srážek v okolí Zruče nad Sázavou a meteorologové varují před zvýšením vodního toku a vysoce pravděpodobnou povodní v tomto místě.

7.1.1 Řešení případové studie č. 1

Řešení situace případové situace č. 1 bude vycházet ze zmíněné metodiky, tudíž autor musí nejdříve zhodnotit pojistné nebezpečí konkrétní situace. Dále se bude postupovat dle metodických otázek, které mají za cíl zajistit efektivní pojištění majetku. Metodika bude postupně vyřazovat pojišťovny, které nebudou schopny majetek pana Koutného pojistit. V neposlední řadě porovná maximální výši plnění a případnou nadstandardní kompenzaci, která může vzniknout při pojistné události povodně či záplavy v tomto vysoce rizikovém místě.

Dle zadání se rodinný dům nachází v oblasti s nedávnou historií povodní. Navíc lze předpokládat, že dojde v blízké době k dalšímu výskytu povodní. Pojistné nebezpečí

povodně či záplavy musí být předmětné a součástí rozsahu vybraného produktu pojišťovny. Údaje o rozsahu krytí pojistných produktů vybraných pojišťoven jsou prezentovány v kapitole č. 4.

Je pojistné nebezpečí povodeň/záplava předmětem produktu?

Generali = ANO

Kooperativa = ANO

Allianz = ANO

ČSOBP = NE

ČPP = NE

V rámci základního rozsahu nejvyšších pojistných produktů je poj. nebezpečí povodně/záplavy součástí produktu pojišťoven Generali, Kooperativa a Allianz. Každopádně pokud se poj. nebezpečí nenachází v základním balíčku ještě neznamená, že hodaná pojišťovna nepojistí. Musíme zkontrolovat nabízené připojištění mimo rámec základního rozsahu.

Je pojistné nebezpečí součástí volitelných připojištění k produktu?

ČSOBP = ANO

ČPP = ANO

Pojišťovny, které nezahrnují toto poj. nebezpečí v základním balíčku jsou ČSOBP a ČPP, nicméně u obou pojišťoven je možnost volitelného připojištění. Všechny pojišťovny tedy toto pojistné nebezpečí považují za předmětné a postupuje se na další otázku.

Je pojistné nebezpečí součástí výluk?

Jakmile se poj. nebezpečí identifikuje jako předmětné, je potřeba v poj. podmínkách vyhodnotit příslušné výluky k tomuto pojištění. Výluky z pojištění jsou vedeny buď jako souhrnné, nebo dílčí pro pojistná nebezpečí. Každá pojišťovna je vede v poj. podmínkách jinak. V rámci zohlednění situace pana Koutného se bude počítat s případem rizika povodně/záplavy z důsledku živelní události, nikoliv z důsledku poruchy vodního díla.

Generali eviduje výluku z pojištění pro pojištění nemovitosti nacházející se v povodňové zóně 4. Výjimku tvoří pojištění domácnosti, která se nachází v 2. nadzemním podlaží (1. patro). Dále ve výluce jsou škody z povodně, které vznikly s příčinnou souvislostí spodní vody.

Kooperativa stanovuje výluky pro pojištění nemovitosti i domácnosti v místě pojištěné povodňové zóny 4.

Allianz obdobně jako Kooperativa nepojistí majetek v povodňové zóně 4.

ČSOBP pojistí nemovitosti i domácnost ve všech povodňových zónách. Výluky tvoří pouze místo pojištění v zóně 4. Jedná se o podmíněnou výluky tzn., pokud v místě pojištění za posledních 20 let nedošlo ke škodě z povodně nebo záplavy, lze i tento majetek pojistit.

ČPP rovněž stanovuje výluky nemovitostem a domácnostem nacházejícím se ve 4. povodňové zóně.

Kromě výše uvedených výluk všechny vybrané pojišťovny stanovují společnou čekací dobu 10 dní od sjednání pojištění.

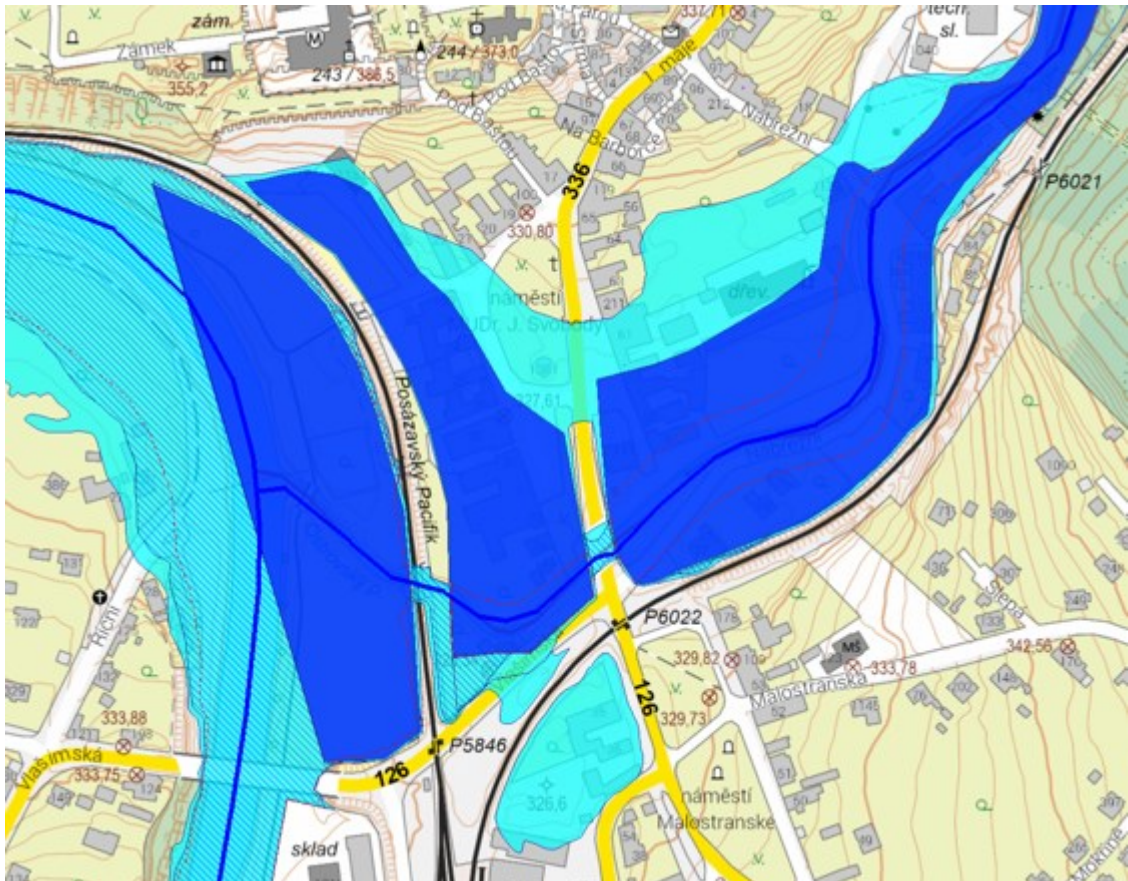
Po zjištění výluk se dochází k závěru, že pouze dvě pojišťovny při splnění uvedených podmínek budou schopny majetek pojistit. Generali v případě pana Koutného pojistí majetek pouze domácnosti, jež se nachází v 1. patře rodinného domu. Druhá pojišťovna je ČSOBP, ta pojistí jak nemovitost, tak domácnost pouze v případě, že v místě pojištění nedošlo v posledních 20 letech (počítá se od sjednání smlouvy) k povodni nebo záplavě.

Abychom mohli potvrdit, že se v případě ČSOBP výluka nebude aplikovat, je nutno zjistit historii pojištěného místa. Pan Koutný si sám není jistý, jestli došlo ke škodě na nemovitosti v průběhu 20 let, jelikož zde nebydlel a s rodiči se nestýkal.

V případě kontroly povodňové oblasti autor vychází z povodňového informačního systému (povis.cz). Tento systém je veřejně dostupný a může ho využít kdokoliv.

Systém povis je interaktivní a nabízí aktuální exportované databáze na celém území České republiky.

Povědomí o místě pojištění z hlediska povodňových oblastí je důležité i pro osoby, které například přemýšlejí o koupi nemovitosti, jelikož vyšší stupně povodňové zóny zvyšuje cenu pojistného. Systém dokáže vyfiltrovat území dle 100letého výskytu, 20letého výskytu a 5letého výskytu.

Obrázek 14 Povodňový plán města Zruč nad Sázavou (vlastní zpracování dle povis.cz)
Na obrázku č. 14 je zobrazena mapa povodňové oblasti města Zruč nad Sázavou. Oblasti ohraničené světle modrou barvou vyznačují rozsah 100leté vody a oblasti vyznačené tmavě modře prezentují rozsah 20leté vody. Území jsou zobrazena dle vyhlášky MŽP dle § 66 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb.

Pro zachování anonymity není uvedena přesná adresa domu pana Koutného. Jeho dům nezasahuje do záplavového území 20leté vody, ale pouze 100leté vody. Jelikož dle informačního systému se došlo k závěru, že v místě pojištění opravdu nedošlo k postižení povodně nebo záplavy, není proto produkt ČSOBP vyloučen z pojištění. Můžeme tedy potvrdit, že produkty pojišťovny Generali a ČSOBP v situaci pana Koutného jsou jedinými pojišťovnami z vybraných pojišťoven, které pojistí jeho majetek.

V jakých cenách je výše plnění?

Výše plnění se odvíjí podle vyčíslení škody na postiženém majetku a ujednání, v jakých cenách se případné pojistné plnění vyplácí.

Generali v rámci pojištění nemovitosti je sjednáno na novou cenu (v případě pana Koutného opotřebení nemovitosti není víc jak 30 %). U domácnosti se v případě zničení jedná o novou cenu a u parciálního poškození o časovou cenu.

ČSOBP u nemovitosti plní v nových cenách (opotřebení není víc jak 25 %) a u domácnosti bude v případě škody na osobním vozidle plnění v cenách obvyklých. Věci, které jsou součástí domácnosti budou pojištěny v nových cenách, jelikož elektrospotřebiče nejsou starší pěti let.

U obou pojišťoven tedy výše škod na věcech zničených v důsledku povodně bude plněna v cenách nových s výjimkou vozidla u ČSOB.

Jaké je maximální výše plnění?

Z hlediska pojištění nemovitosti je maximální plnění stanoveno souhrnnou pojistnou částkou. Tato pojistná částka by měla odpovídat skutečné hodnotě nemovitosti.

V případě, že pojistná částka neodpovídá hodnotě nemovitosti, dochází k podpojištění a krácení případného pojistného plnění ze škody.

Pan Koutný, který v pojistné smlouvě vystupuje jako pojistník na vlastní odpovědnost, musí stanovit souhrnnou pojistnou částku. V jeho případě je aktuální hodnota nemovitosti stanovena vyčíslením v rámci dědického řízení, je tedy rovna i souhrnné pojistné částce.

V rámci pojištění vybavení domácnosti je souhrnná pojistná částka stanovena individuálním oceněním jednotlivých vybavení domácnosti. Dle zadání je hodnota již vyčíslena na 600 000 Kč.

Produkt ČSOBP dále v základním rozsahu nabízí plnění škody na vozidle zaparkovaném v garáži. Plnění škody se týká i situace poj. nebezpečí povodně/záplavy a je ohraničeno dílčí poj. částkou 5 % ze souhrnné poj. částky nemovitosti maximálně 200 000 Kč.

Je stanovena související spoluúčast na pojistném nebezpečí?

Generali: ANO

ČSOBP: NE

Obecně je výplata pojistného plnění z jakékoliv pojistné události krácena o spoluúčast, kterou se pojištěný podílí na poj. události. Mimo tuto smluvní spoluúčast ale některé pojišťovny taky evidují ještě související spoluúčast s konkrétním pojistným nebezpečím.

V případě pana Koutného by bylo pojistné plnění kráceno obecnou smluvní spoluúčastí, a ještě spoluúčastí související se škodami z povodní či záplav.

Je možnost v případě konkrétní poj. události inkasovat plnění nad rámec pojistného plnění?

Generali = ANO

ČSOBP = ANO

Poslední metodická otázka se týká inkasování peněžních prostředků nad rámec pojistného plnění. Jedná se o benefit nabízený pojišťovnou mimo rámec pojistného plnění, který obvykle není pojišťovnou propagován a hodně lidí o něm neví. V našem případě pana Koutného by se jednalo o tzv. zachraňovací náklady.

Zachraňovací náklady slouží k odvrácení bezprostředně hrozící poj. události nebo zmírnění již nastalé poj. události. Pan Koutný v situaci, kdy dojde k povodni či záplavě může rychle jednat a vynaložit tyto zachraňovací náklady pro záchranu svého majetku. Například využít stěhovacích služeb pro svůj majetek. Důležité je prokázání vynaložených nákladů v dané situaci. Kromě prokázání je taky podmínkou, že k poj. události v místě pojištění opravdu dojde.

U pojišťoven ČSOBP a Generali se zachraňovací náklady definují jako bezprostředně hrozící událost, které se nejde vyhnout. Pojišťovny jsou v tomto striktní a v případě, že poj. událost (povodeň) nezasáhne rodinný dům, účelně vynaložené náklady na stěhování nebude plnit. Z vybraných pojišťoven je Kooperativa jediná pojišťovna, která by i tuhle situaci plnila, bohužel ale tato pojišťovna byla v metodice již vyloučena v dřívějším kroku.

Výše kompenzace zachraňovacích nákladů se nezapočítává do plnění, ale je omezena dílčí pojistnou částkou.

Generali stanovuje horní hranici 10 % pro předmět pojištění a pojistné nebezpečí (souhrnná částka pro nemovitost nebo domácnost), zároveň tato hranice nesmí přesáhnout částku 500 000 Kč za poj. nebezpečí. Je potřeba zmínit, že v situaci pana Koutného by se jednalo pouze o majetek domácnosti umístěný v prvním patře, jelikož přízemí a pojištění nemovitosti je vyloučeno viz výše.

ČSOBP stanovuje svou hranici obdobně na 10 % pro předmět pojištění a příslušné pojistné nebezpečí, ale v maximální úhrnné částce 5 000 000 Kč. Tato pojišťovna by naopak kryla veškeré pojištění majetku pana Koutného bez ohledu, zda se jedná o přízemí v rámci domácnosti nebo škod způsobených na nemovitosti.

7.1.2 Shrnutí případové studie č. 1

Na začátku případové studie bylo vyhodnoceno vysoké riziko pojistného nebezpečí povodně nebo záplavy v místě pojištění. Pan Koutný reaguje na zvýšené opatření a má zájem o efektivní zabezpečení svého majetku v podobě pojištění.

Původně se vycházelo z pěti vybraných pojišťoven (Generali, Kooperativa, Allianz, ČSOBP a ČPP). Metodické otázky autora postupně vedly k vyřazení pojišťoven nevhodných (neschopných) pro pojištění majetku pana Koutného. Klíčovým faktorem pro vyřazení pojišťoven bylo zařazení rodinného domu do 4. povodňové zóny. Tato zóna představuje nejvíce rizikovou oblast pro pojištění poj. nebezpečí povodně nebo záplavy. Většina pojišťoven tuto zónu nepojišťuje bez výjimek. Bylo potřeba zjistit podmínky jednotlivých pojišťoven pro situaci majetku v povodňové zóně 4. Na základě podmínek pojištění uvedených v kapitole 4 došlo k selektivnímu výběru pouze dvou pojišťoven, které by byly za daných podmínek schopny pojistit majetek pana Koutného. Jednalo se o pojišťovny Generali a ČSOBP.

Metodika dále postupovala pouze s těmito dvěma pojišťovnami a srovnávala další ukazatele rozsahu pojistného krytí, plnění a kompenzace.

Na základě zjištěných údajů se dochází k následujícímu závěru. Ačkoliv obě pojišťovny by byly schopny pojistit majetek pana Koutného, pojišťovna Generali oproti ČSOBP dosahuje nižšího rozsahu krytí z důvodu přihlídnutí k patřičným výlukám z pojištění. Pokud by pan Koutný zvolil nejvyšší produkt Generali vystavoval by se riziku absence pojistného plnění v případě škody vystoupaní spodní vody z důsledku povodně či záplavy a obecně riziku jakékoliv škody na majetku nemovitosti nebo majetku domácnosti nacházejícího v přízemí rodinného domu.

Při srovnání výše pojistného plnění bez ohledu na výluky z pojištění tak maximální výše pojistného plnění je ohraničena u obou produktů souhrnnou poj. částkou, přesto ale produkt Generali ještě krátí případné plnění ze škod způsobených povodní/záplavou spoluúčastí, která se váže individuálně na tato pojistná bezpečí. Pojišťovna ČSOBP dále zvyšuje rozsah krytí na poškozené vozidlo v garáži. Jelikož pan Koutný parkuje své vozidlo v garáži, má dle článku 38 odst. 1 písm. a) nárok na pojistné plnění ve výši 5 % ze souhrnné poj. částky max. do výše 200 000 Kč. Obě pojišťovny případné plnění budou plnit v nových cenách s výjimkou škody na vozidle, která by byla vyčíslena v obvyklých cenách. V případě vynaložení zachraňovacích nákladů je maximální procentuální výše stanovena v obdobné

výši, nicméně absolutní částka ČSOBP (5 000 000 Kč) značně převyšuje hranici produktu Generali (500 000 Kč).

S ohledem na rozsah pojistného krytí a maximální výši pojistného plnění či kompenzace je pro pana Koutného optimální volba nejvyššího produktu ČSOBP s připojištěním povodně/záplavy. Je potřeba dále zdůraznit riziko čekací doby, které platí pro všechny vybrané pojišťovny, a to 10 dní od sjednání pojištění.

7.2 Případová studie č. 2

Druhá případová studie se zabývá pojistným nebezpečím krádeží majetku včetně majetku sportovní výbavy. Pojistné nebezpečí krádeže patří k problematickým a často vyskytovaným nebezpečím. Případová studie bude řešit konkrétní pohled vybraných pojišťoven z hlediska jejich nabízených produktů a podmínek.

Předmětem případové studie č. 2 je majetek pana Sýkory. Pan Sýkora se letos přestěhoval do nového rodinného domu. Rodinný dům se nachází na kraji Prahy. Pan Sýkora dále vlastní garáž vzdálenou přibližně 600 metrů od adresy domu.

Pan Sýkora je vášnivý sportovec. Jeho sportovní vybavení má nadstandardní hodnotu. Do lyžování pan Sýkora investoval před 5 lety, koupil si lyže Balenciaga Skiwear v hodnotě 160 000 Kč (aktuální tržní hodnota podobných lyží je 105 000 Kč a opotřebení činí 20 %). Kromě lyžování se pan Sýkora zabývá horskými výjezdy na kole. K výjezdům využívá horské kolo Santa Cruz V10 v hodnotě 350 000 Kč, které koupil před čtyřmi lety. Kolo je značně využíváno, proto se jeho opotřebení navýšilo na 70 %.

Své lyžařské vybavení spolu s kolem uchovává buď v garáži nebo rodinném domě. Tento rok se chystá na horské výjezdy do Francie. Při cestě na hory převáží své kolo na uzamykatelném střešním boxu svého osobního automobilu s hmotností do 3,5 tuny. Pan Sýkora si ve Francii pronajímá chatu se svými přáteli každoročně. Parkování u chaty není nijak střeženo, proto své kolo ponechává přes noc v uzamčeném boxu auta.

Pan Sýkora letos vyhrál v tombole televizor v hodnotě 270 000 Kč. Mimo toto vybavení vlastní pan Sýkora domácí kino, které se skládá ze zvukové aparatury Harman/Kardon v hodnotě 75 000 Kč, filmového projektoru JVC DLA-NX9BE v hodnotě 270 000 Kč a projektového plátna AVELI s elektrickým motorem v hodnotě 145 000 Kč. Domácí kino pan Sýkora nakoupil před pěti lety. Vzhledem k častému využívání je opotřebení všech

zařízení, které jsou součástí kina, 30 %. Hodnoty jsou uvedeny v cenách nových produktů, není-li uvedeno jinak.

Pan Sýkora má v domácnosti na zakázku vyrobené stoly, židle, lustr a další nově nakoupené vybavení menší hodnoty včetně nábytku v hodnotě 350 000 Kč. Pan Sýkora s přihlédnutím na opotřebení staršího vybavení naceňuje majetek v domácnosti na 1 196 000 Kč.

Po přestěhování do Prahy má pan Sýkora obavy o svůj majetek, jelikož jeho vybavení je v nadstandardní hodnotě a počet krádeží v jeho lokalitě je z hlediska kraje nejvyšší v ČR za poslední rok. Zájem o dům s již vybaveným poplašným zabezpečením a zabezpečením vstupních dveří proti krádeži proto zcela odpovídá jeho situaci.

Jeho dům je vybaven poplachovým zabezpečovacím systémem, který zahrnuje detektory objektu včetně detektorů kouře, sirény vnitřní i vnější. Tento poplašný systém je napojen na mobilní zařízení pana Sýkory a má zálohové zařízení. Zabezpečení dveří v garáži je vybaveno dozickým zámekem viz obrázek č. 15 a zároveň si pan Sýkora uvnitř garáže kolo uzamyká řetězovým zámekem k pevně stojící překážce.

Obrázek 15 Stupeň zabezpečení garáže p. Sýkory (vlastní zpracování dle obi.cz)

Vstupní dveře domu jsou vybaveny tříbodovým rozvorovým uzamykacím systémem. Vícebodové uzamčení dveří je zabezpečeno oplechováním, které zpevňuje dveřní křídla. Uzamykání dveří je zabezpečeno proti vyhmatání zámku planžetou. Názorná ukázka vstupních dveří pana Sýkory viz obrázek č. 16.

Obrázek 16 Zabezpečení vstupních dveří (vlastní zpracování dle golem-dvere.cz)

Pan Sýkora požaduje efektivní ochranu svého majetku pomocí pojištění. Jelikož pan Sýkora využívá svůj majetek i na jiném místě, než je místo pojištění, je potřeba řešení této případové situace rozdělit na části.

Jednotlivé pojišťovny totiž přistupují jinak k pojištění majetku dle místa uložení a případně stanovují i odlišné dílčí pojistné částky pro překonaný stupeň zabezpečení.

V rámci této případové studie tedy řešení bude rozděleno na části dle místa uložení:

- a) v místě pojištění bytovém prostoru,
- b) v místě pojištění nebytovém prostoru,
- c) mimo místo pojištění v uzamčeném vozidle.

7.2.1 Řešení případové studie č. 2 písmeno a)

První situace v případové studii č. 2 se zabývá pojistným nebezpečím krádeží vloupáním bytových prostor v místě pojištění pana Sýkory. Autor bude vycházet na základě stejné metodiky využívané v případové studii č. 1. Při řešení případové studie č. 2 bude klíčové stanovit dílčí pojistnou částku odpovídající hodnotě pojištěného majetku pana Sýkory. Volba této dílčí pojistné částky se vztahuje k jednotlivým nabízeným produktům vybraných pojišťoven a zároveň jejich stupni zabezpečení.

Pojistné nebezpečí krádeže vloupáním dle analýzy v kapitole č. 3.2.1 je pro majetek pana Sýkory předmětné. V oblasti, ve které se rodinný dům nachází, je nejvyšší výskyt tohoto nebezpečí. Nebezpečí krádeže musí proto být součástí rozsahu pojistného krytí vybraných produktů pojišťoven.

Pojistný rozsah konkrétních produktů a stanovení dílčích pojistných částek dle stupně zabezpečení konkrétních vybraných pojistných produktů je uveden v kapitole č. 4.

Je pojistné nebezpečí krádeže předmětem produktu?

Generali = ANO

Kooperativa = ANO

Allianz = ANO

ČSOBP = ANO

ČPP = ANO

Dle prozkoumání jednotlivých produktů pojišťoven se dochází k závěru, že pojistné nebezpečí krádeže je součástí všech vybraných pojišťoven. Není tedy nutno zkoumat, zda je pojistné nebezpečí kryto formou připojištění mimo rámec základního rozsahu a postupuje se na další otázku.

Je pojistné nebezpečí součástí výluk?

Dílčí výluky k pojistnému nebezpečí krádeže v místě pojištění se u vybraných pojišťoven shodují. Jedná se pouze o podmínku prokazatelného překonání ochranného zabezpečení. Pokud by došlo ke krádeži nezjištěným způsobem, pojišťovny nebudou plnit.

Jakmile jsou splněny dílčí výluky, je potřeba ještě zkontrolovat obecné výluky z pojištění majetku. Jedná se o předmět pojištění. Z hlediska pojištění nemovitosti jde o stavby a vedlejší stavby. Z hlediska domácnosti půjde o soubor movitých věcí, které tvoří vybavení domácnosti a slouží k jejímu provozu nebo uspokojení osobních potřeb.

Tyto definice se opět shodují u vybraných pojišťoven. Pokud by pan Sýkora vlastnil v domácnosti předmět, který neslouží k uspokojení jeho potřeb, ale slouží například k výkonu povolání, tento předmět by již nesplňoval základní definici a byl by vyloučen z pojištění. Tudiž i v případě krádeže takového předmětu by nebylo vyplaceno plnění z důvodu výluky z pojištění.

Dle zadání veškeré předměty a vybavení domácnosti splňují definici a nespádají do výluk.

V jakých cenách je výše plnění?

V případě poj. události se bude výše plnění odvíjet v závislosti na velikosti škody, směrodatná rovněž bude výše cen, jakou budou pojišťovny při plnění nabízet.

Jelikož se jedná o nový rodinný dům, není nutno zkoumat stupně opotřebení. U pojištění nemovitosti se tedy bude jednat o plnění v nových cenách u všech pojišťoven.

Z hlediska pojištění domácnosti se plnění v případě odcizení bude lišit.

Generali = Pro elektrická zařízení a sportovní výbavu je plnění v rámci odcizení v nových cenách.

Kooperativa = Pro věci domácnosti je stanovena nová cena. Pro sportovní výbavu cena časová. Pojišťovna dále uvádí omezení v případě, že pojištěný nemá doklad o zakoupení, nebo znalecký posudek k věci na limit 75 000 Kč. Toto omezení se týká pouze věci v domácnosti, nikoliv pojištění sportovní výbavy.

Allianz = Věci domácnosti v nových cenách. Sportovní výbava a elektronické zařízení starší pěti let v časových cenách.

ČSOBP = Má stejné podmínky jako pojišťovna Allianz. Využití pojištění vozidla v případě odcizení není možné. Pojišťovna přímo vyjmenovává, na které poj. nebezpečí se toto pojištění vztahuje.

ČPP = Pojišťovna stanovuje novou cenu pro všechny věci ve vlastnictví pana Sýkory. Výjimkou je elektronika starší pěti let a zařízení včetně sportovní výbavy, jejichž hodnota před poj. událostí byla 30 % a méně. U těchto výjimek se aplikuje časová cena.

Tabulka níže znázorňuje rozdíly v případném plnění škody při odcizení majetku.

Tabulka 32 Ohodnocení věcí pro případ odcizení (vlastní zpracování)

Plnění v tis. Kč	Generali	Koop	Allianz	ČSOBP	ČPP
Lyže	160	128	128	128	160
Kolo	350	105	350	350	100
TV	270	75	270	270	270
Kino	490	490	343	343	343
Drahé vyb. celkem	1 270	798	1 091	1 091	873
Ostatní vyb.	350	350	350	350	350
Domácnost celkem	1 620	1 148	1 441	1 441	1 223

Tabulka č. 32 přepočítává hodnoty plnění věcí dle pojistných podmínek vybraných pojišťoven na ceny nové a časové. Obecně lze říct, že nejvýhodnější je sjednání ceny nové, jelikož hodnota plnění se rovná ceně nového produktu bez opotřebení. Cena časová

započítává případné opotřebení před pojistnou událostí a cena obvyklá představuje tržní cenu použité věci.

Pro výpočet cen je potřeba především sledovat časovou lhůtu pro sportovní výbavu a elektro zařízení. V případě nesplnění lhůty se hodnota věci krátí poměrem opotřebení uvedeným v zadání pro zjištění časové ceny. Mimo časovou lhůtu se musí zvážit i limit nacenění kola pro účely ohodnocení ČPP, která stanovuje ocenění maximálně ve výši 100 000 Kč. U televize je nutno podotknout, že ji pan Sýkora nabyl v tombole, nemá tedy žádný doklad o hodnotě. Pojišťovna Kooperativa v tomto případě postupuje zcela striktně. Absenci nákupního dokladu nebo znaleckého ocenění omezuje limitem plnění na 75 000 Kč. Ostatní pojišťovny toto nerozlišují, jelikož televize splňuje časový test u všech, případné plnění by se odvíjelo od nové ceny.

Výpočet plnění jednotlivých pojišťoven se týká pouze věcí nadstandardní hodnoty v domácnosti. Pan Sýkora kromě výše uvedených drahých zařízení vlastní vybavení domácnosti typu nábytek nebo nově zakoupené elektrospotřebiče a PC menší hodnoty. U tohoto typu vybavení všechny vybrané pojišťovny v případě odcizení plní v nových cenách, jelikož časové testy se aplikují pouze u elektro zařízení, případně sportovní výbavy.

Klíčové je tedy srovnat, zda ocenění drahého majetku v nových cenách náhodou nepřekročí limit pojistného plnění některého z produktů pojišťoven.

Jak již bylo zmíněno, nejvyšší možné plnění v případě odcizení je pojistný limit (dílní pojistná částka), který se odvíjí od stupně zabezpečení, ne od souhrnné pojistné částky nebo výše plnění dle stanovení cen.

Jaká je maximální výše plnění?

Maximální výše plnění neboli dílní pojistná částka pro případ krádeže v bytových prostorech místa pojištění se odvíjí od stupně překonaného zabezpečení. Pokud by ale souhrnná částka byla nižší než limit zabezpečení, bude vyplacena maximálně ve výši souhrnné pojistné částky.

Při sjednání poj. smlouvy se v rámci pojištění domácnosti stanovuje souhrnná pojistná částka, která by měla představovat skutečnou hodnotu vybavení domácnosti. Pan Sýkora dle zadání ohodnotil majetek s přihlédnutím k časovému opotřebení na 1 196 000 Kč.

Pan Sýkora dle zadání případové studie vede zabezpečení vstupních dveří uzamykáním, které je zároveň zabezpečeno proti vyhatání zámku planžetou a má tříbodový rozvorový uzamykací systém. Dále je objekt vybaven systémem PZTS napojeným na mobilní zařízení. Jednotlivé stupně zabezpečení, do kterých dle podmínek pojišťoven spadá rodinný dům pana Sýkory, jsou uvedeny v tabulce č. 33. Tabulka dále prezentuje limity pro daný stupeň zabezpečení.

Tabulka 33 Srovnání dílčích pojistných částek u zabezpečení bytových prostor (vlastní zpracování)

Pojišťovna	Kód zabezpečení	Limit
Generali	Z7 a Z14	1 625 000 Kč
Kooperativa	B3	3 000 000 Kč
Allianz	A3	2 000 000 Kč
ČSOBP	Z4	3 000 000 Kč
ČPP	III.	3 000 000 Kč

V případě Generali stupeň Z7 pan Sýkora splňuje především díky splnění definice bezpečnostních dveří, jelikož jeho uzamykací systém je tříbodový (Generali přímo nespécifikuje kolik uzamykacích bodů bezpečnostní dveře musí mít). Dále se limit navyšuje koeficientem 1,3, protože je objekt strážěn PZTS (stupeň Z14 navyšuje limit koeficientem). Pojišťovna Kooperativa řadí zabezpečení rodinného domu do stupně B3. Tento stupeň podmiňuje zabezpečení bezpečnostními dveřmi s minimálně třemi uzamykacími body a zároveň PZTS připojený na dva mobilní telefony. Vybavení pana Sýkory toto zabezpečení splňuje pouze při zajištění druhého mobilu. Pan Sýkora však má systém dle zadání napojený jen na jeden mobil. V případě poj. události se dokládají záznamy signalizace. Pokud by se zjistilo, že pan Sýkora měl napojený pouze jeden mobilní telefon, bylo by případné plnění kráceno spoluúčastí dle stupně odpovídajícímu skutečnému zabezpečení. U Pana Sýkory by se jednalo o 30% spoluúčast, jelikož bez PZTS by se stupeň bezpečnostních dveří řadil zabezpečení do stupně B2 (podmínky výše spoluúčasti jsou uvedeny v kapitole 4.2.2). Limit plnění v tomto případě nepřesahuje souhrnnou pojistnou částku.

U Allianz při stanovení souhrnné pojistné částky nad 1 000 000 Kč se musí primárně zjistit potřebné zabezpečení ještě před kontrolou stupně zabezpečení. Allianz totiž ignoruje plnění nad 1 000 000 Kč, pokud dveře pevně nezajišťují křídlo proti vyháčkování. V případě pana Sýkory je křídlo dveří pevně zajištěno pomocí oplechování, tudíž se můžou testovat jednotlivé stupně. Vstupní dveře dle poj. podmínek musí splňovat zvýšenou odolnost proti vyražení a opatření proti vyháčkování formou „uzamykacího systému“. Dveře pana Sýkory toto zabezpečení splňují a dále pomocí systému PZTS posouvají stupeň zabezpečení na A3 s limitem 2 000 000 Kč.

ČSOBP z hlediska stupně zabezpečení definuje bezpečnostní dveře přísněji. Konkrétně pro dosažení stupně Z4 musí zámek dveří obsahovat pětibodový uzamykací systém. Uzamykací systém pana Sýkory tedy nesplňuje tuto definici a nejvyšší možný stupeň zabezpečení z hlediska ČSOBP je Z3. Při zohlednění systému PZTS by pan Sýkora u tohoto pojistného produktu dosahoval limitu (DPČ) ve výši 2 000 000 Kč.

ČPP dle zabezpečení pana Sýkory by zařadila rodinný dům do stupně III. Bezpečnostní dveře třibodovým uzamykáním splňují parametry a PZTS stejně jako u pojišťovny Kooperativa specifikují podmínku napojení na dva mobilní telefony. Tato pojišťovna v případě nesplnění podmínek PZTS neaplikuje spoluúčast, ale snižuje pojistný limit na skutečné zabezpečení v případě poj. události.

Nyní při zjištění limitu zabezpečení pro daný stupeň je potřeba zohlednit, zda limit přesahuje souhrnnou pojistnou částku určenou panem Sýkorou. Hodnota menší z těchto dvou bude maximální hranicí pro případné plnění. Pro přehledné znázornění jsou veškeré hodnoty uvedeny v tabulce č. 34.

Tabulka 34 Výše plnění při kompletním odcizení po zohlednění limitu stupně zabezpečení (vlastní zpracování)

Pojišťovna	Kód zabezpečení	Limit	SPČ	Výše plnění	Imputované plnění
Generali	Z7 a Z14	1 625 000 Kč	1 196 000 Kč	1 620 000 Kč	-424 000 Kč
Kooperativa	B3	3 000 000 Kč	1 196 000 Kč	1 148 000 Kč	48 000 Kč
Allianz	A3	2 000 000 Kč	1 196 000 Kč	1 441 000 Kč	-245 000 Kč
ČSOBP	Z4	3 000 000 Kč	1 196 000 Kč	1 441 000 Kč	-245 000 Kč
ČPP	III.	3 000 000 Kč	1 196 000 Kč	1 223 000 Kč	-27 000 Kč

Tabulka č. 34 předkládá hodnoty limitů zabezpečení, souhrnnou pojistnou částku, výši plnění dle stanovení cen pro konkrétní majetek a imputované plnění, které představuje výši plnění, o něž by pan Sýkora u konkrétní pojišťovny přišel z důvodu špatně zvolené souhrnné pojistné částky.

Výčtem z tabulky je nutno ujasnit si maximální výši, kterou pojišťovna v tomto případě odcizení bude hradit. Jelikož souhrnná pojistná částka je nižší než pojistný limit zabezpečení u všech pojišťoven, bude právě tato částka horní hranicí plnění. Jelikož plnění pojišťovny ve stanovených cenách převyšuje SPČ, pan Sýkora o případný rozdíl přijde. Ve skutečnosti by totiž dostal maximálně hodnotu SPČ. Výhodnou výši plnění nabízí jen pojišťovna Kooperativa. Nicméně volba tohoto produktu by znamenala postoupení rizika nízkého plnění v případě odcizení TV, jelikož dle tabulky č. 32 pojišťovna omezuje výplatu na DPČ 75 000 Kč z důvodu absence nákupního dokladu. Hodnota 75 000 Kč neodráží novou ani časovou cenu a fiktivně snižuje výši plnění. Volba tohoto produktu by nepředstavovala efektivní pojištění majetku.

V tomto případě by tedy u všech pojišťoven majetek pana Sýkory nebyl efektivně pojištěný. Největšího imputovaného plnění by dosahoval produkt Generali, a to ve výši 424 000 Kč.

Jako řešení se ale nabízí zvýšení souhrnné pojistné částky, jelikož nastavení souhrnné pojistné částky je smluvní záležitost a její výše závisí především na rozhodnutí pana Sýkory. Přihlédnutím k ocenění majetku v nových cenách by panu Sýkorovi přineslo v případě odcizení veškerého majetku nejvyšší plnění. Jediná z vybraných pojišťoven, která nabízí plnění veškerého majetku v nových cenách, je pojišťovna Generali, viz tabulka č. 32. Cílem je tedy dosáhnout toho nejvyššího možného plnění, které je ohodnoceno v nových cenách na 1 620 000 Kč na veškerý majetek domácnosti pana Sýkory. Při navýšení souhrnné pojistné částky na hodnotu výše plnění v nových cenách majetku by výsledný rozsah krytí pojištění byl následující.

Tabulka 35 Výše plnění při navýšení souhrnné poj. částky (vlastní zpracování)

Pojišťovna	Kód zabezpečení	Limit	SPČ	Výše plnění	Imputované plnění
Generali	Z7 a Z14	1 625 000 Kč	1 620 000 Kč	1 620 000 Kč	0 Kč
Kooperativa	B3	3 000 000 Kč	1 620 000 Kč	1 148 000 Kč	-472 000 Kč
Allianz	A3	2 000 000 Kč	1 620 000 Kč	1 441 000 Kč	-179 000 Kč
ČSOBP	Z4	3 000 000 Kč	1 620 000 Kč	1 441 000 Kč	-179 000 Kč
ČPP	III.	3 000 000 Kč	1 620 000 Kč	1 223 000 Kč	-397 000 Kč

Tabulka č. 35 znázorňuje případnou výši plnění při navýšení souhrnné pojistné částky na 1 620 000 Kč. Při navýšení poj. částky na hodnotu majetku v nových cenách se opět musí nejdříve zjistit, jaká bude maximální hranice pro výplatu pojištění. Porovnááme tedy znovu limit pro zabezpečení a nově navýšenou SPČ. Hodnota navýšené SPČ je rovna nebo nižší než limit pro zabezpečení. Maximální hranice plnění se tedy bude odvíjet od SPČ.

Při navýšení SPČ na hodnotu nových cen majetku pojištění dochází k efektivnímu pojištění majetku z hlediska maximálního možného vyplacení škody při odcizení majetku u pojišťovny Generali. Pojišťovna při navýšení poj. částky pokryje veškerou hodnotu majetku při daném stupni zabezpečení. V daném případě nevznikne žádné imputované plnění.

U ostatních pojišťoven dochází k možné ztrátě v podobě nacenění odcizeného majetku. Navýšená poj. částka totiž představuje maximální hranici plnění. Pokud je skutečná hodnota plnění z důvodu nacenění majetku v časových cenách nižší, pro pana Sýkoru znamená ztrátu, viz sloupec imputované plnění v tabulce č. 35.

Pomocí metodiky se na základě vyhodnocení této otázky vylučují produkty Kooperativy, Allianz, ČSOBP a Generali. Nejefektivnějším produktem by v případě pana Sýkory byl produkt Generali s nastavením souhrnné pojistné částky domácnosti na 1 620 000 Kč.

Jelikož pomocí metodických otázek došlo k vyloučení všech ostatních pojišťoven, v tomto kroku není potřeba dále pokračovat.

7.2.2 Shrnutí případové studie č. 2 písmeno a)

Při řešení první situace případové situace č. 2 autor vycházel ze stejné metodiky a pomocí cílených otázek postupně vylučoval produkty jednotlivých pojišťoven za účelem stanovení limitu pro efektivní pojištění majetku proti pojistnému nebezpečí odcizení krádeží v bytových prostorech místa pojištění.

Na začátku se definovalo pojistné nebezpečí a zkoumalo, zda je v rozsahu krytí základních balíčků pojistných produktů vybraných pojišťoven. Pojistné nebezpečí je součástí všech nabízených produktů v základním rozsahu. Po testování výluk z pojištění pojišťovny splnily kritérium rozsahu. Ovšem rozličným postavením pojišťoven se ukázalo být stanovení cen pro plnění v případě odcizení věcí domácnosti. Vyhodnocením výše případného plnění při odcizení drahé výbavy pana Sýkory v podobě elektro zařízení a sportovní výbavy se došlo k zjištění, že pojišťovny naceňují výši plnění odlišně.

Ale jen na základě výše plnění nestačilo hned vyloučit pojišťovny s nejmenším plněním. Bylo potřeba postupovat další otázkou, která řešila maximální hranici plnění. Maximální hranice byla stanovena dílčí pojistnou částkou. Pan Sýkora se dostal do situace, kdy jeho souhrnná poj. částka nepřesahovala tento limit. V dané situaci při srovnání s oceněním majetku při plnění dle stanovených cen by pan Sýkora měl neefektivně pojištěný majetek a v důsledku nízko zvolené pojistné částky by přišel o značnou část potenciálního plnění (tabulka č. 34).

Řešením se ale ukázalo navržení zvýšení souhrnné pojistné částky na hodnotu majetku v nových cenách. Důsledkem tohoto navýšení horní hranice ve formě limitu zabezpečení a souhrnné pojistné částky se u produktu Generali synchronizovaly a zároveň pokryly případné výše plnění z odcizení majetku v naceněných nových cenách. Produkt Generali je dle tabulky č. 35 jediným produktem z vybraných pojišťoven, který by za daného stupně zabezpečení a hodnoty majetku efektivně pojistil majetek pana Sýkory jak v případě kompletního odcizení, tak i částečného, jelikož nabízí pro všechny vybrané formy majetku jako jediný plnění v nových cenách.

7.2.3 Řešení případové studie č. 2 písmeno b)

Druhé řešení případové studie č. 2 se opět zabývá odcizením krádeží. V této situaci je ale potřeba zhodnotit situaci pro majetek pana Sýkory uložený mimo bytové prostory v místě pojištění.

Jedná se o majetek, který se nachází v uzamčeném nebytovém prostoru garáže. Pro nebytové prostory totiž platí úplně jiné podmínky a stupně zabezpečení, než je tomu u bytových prostor. Pro stanovení limitů a vyhodnocení situace za účelem efektivního pojištění majetku pana Sýkory je potřeba postupovat dle výchozí metodiky.

Při využití metodiky se vychází z údajů uvedených v kapitole 4. V rámci řešení písmena a) je zohledněn výstup pojišťoven v případě, že pan Sýkora má sportovní vybavení (kolo a lyže) umístěno uvnitř domu. Tato situace kalkuluje se scénářem umístění sportovní výbavy v garáži.

Je pojistné nebezpečí krádeže sportovní výbavy předmětem produktu?

Generali = NE

Kooperativa = NE

Allianz = ANO

ČSOBP = ANO

ČPP = ANO

Nejdříve se kontroluje, zda je majetek uložený v nebytových prostorech součástí rozsahu krytí pro případ odcizení krádeží. V rámci základního balíčku pojištění nadstandardní sportovní výbavy nezahrnuje pojišťovna Generali a Kooperativa. Tyto pojišťovny v případě dražšího vybavení s vyšším poj. limitem požadují jednotlivé připojištění věci s typologickým označením výbavy, aby mohl být navýšen limit.

Plnění v rámci sportovní výbavy, které je umístěno v nebytových prostorech, je hrazeno u všech pojišťoven z pojištění domácnosti, případně připojištění k domácnosti. Proto pojišťovny, které nemají sportovní výbavu v základním balíčku, nemůžeme ještě vyloučit. Je potřeba otestovat, zda jsou součástí připojištění.

Je pojistné nebezpečí krádež sportovní výbavy součástí volitelných připojištění k produktu?

Generali = ANO

Kooperativa = ANO

U pojišťovny Generali figuruje součást sportovní výbavy v připojištění Aktiv ke zvolenému balíčku produktu. Pojišťovna Kooperativa nabízí pojištění sportovní výbavy jako samostatně oddělitelné pojištění se svými pojistnými podmínkami. Všechny pojišťovny tedy zahrnují pojištění výbavy, postupuje se na další otázku.

Je pojistné nebezpečí součástí výluk?

Výluky v případě nebytových prostor a bytových prostor u odcizení krádeží jsou obdobné. Je potřeba prokázat překonání překážky zabezpečení.

Pojištění sportovní výbavy se v pojištění občanského majetku týká pouze osob vykonávajících sportovní činnosti rekreačně. Výluky všech pojišťoven obsahují sportovní výbavu, která slouží k výdělečné profesionální činnosti.

Pojišťovna Allianz ještě dodává podmínku vzdálenosti vedlejších prostor 500 metrů od adresy místa pojištění. V případě pana Sýkory se garáž nachází přibližně 600 metrů od adresy bydliště, tudíž je vyloučena z pojištění. Produkt Allianz je vyloučen již v tomto kroku na základě výluk z pojištění.

V jakých cenách je výše plnění?

Při zohlednění stanovení cen v případě plnění pojišťoven u sportovní výbavy je potřeba sledovat časový test a taky stupeň opotřebení dle zadání, viz kapitola 5.2.1. Plnění bude u sportovní výbavy stanoveno následovně.

Generali = Lyže nová cena a kolo nová cena (160 000 Kč + 350 000 Kč = 510 000 Kč).

Kooperativa = Lyže i kolo v časové ceně (128 000 Kč + 105 000 Kč = 233 000 Kč).

ČSOBP = Lyže časová cena a kolo nová (128 000 Kč + 350 000 Kč = 478 000 Kč).

ČPP = Lyže nová cena a kolo časová (160 000 Kč + 105 000 Kč). Přestože časová cena kola s přihlédnutím na opotřebení vychází na hodnotu 105 000 Kč, je potřeba zvážit pojistný limit uvedený v základním rozsahu, a to 100 000 Kč pro jízdní kola. Tento limit má přednost před oceněním, výše plnění bude součet 160 000 Kč a 100 000 Kč tj. 260 000 Kč.

Dle stanovení cen je patrné, že nejvýhodnější produkt z hlediska plnění je produkt Generali, který nabízí plnění z hlediska lyží i kola v nových cenách. Celkové plnění při odcizení sportovní výbavy pana Sýkory před smluvní spoluúčastí vychází u pojišťovny Generali v nejvyšší hodnotě 510 000 Kč.

Pomocí výpočtu můžeme sledovat, jak velkou roli hrají odlišné podmínky pojišťoven při nacenění výše případného plnění.

Na základě výše plnění z hlediska ocenění majetku ještě nemůžeme vyloučit ostatní pojišťovny, jelikož musíme posoudit hranici limitu neboli dílčí pojistné částky, které omezují výši plnění dle stupně zabezpečení.

Jaká je maximální výše plnění?

Z hlediska posouzení efektivity pojištění jednotlivých produktů je potřeba zohlednit maximální výši plnění. Dílčí pojistná částka je stanovena pomocí stupňů zabezpečení pro nebytové prostory.

Pan Sýkora má dle zadání případové studie č. 2 zabezpečení garáže zajištěno dozickým zámkem, dále má kolo ještě uzamčeno řetězovým zámkem k pevné překážce uvnitř garáže. Limity jednotlivých pojišťoven dle stupně tohoto zabezpečení jsou uvedeny v tabulce níže.

Tabulka 36 Limity pro stupně zabezpečení nebytového prostoru (vlastní zpracování)

Pojišťovna	Kód zabezpečení	Limit	Hodnota plnění	Skutečné plnění	Imputované plnění
Generali	Z4	300 000 Kč	510 000 Kč	300 000 Kč	-210 000 Kč
Kooperativa	S2	50 000 Kč	233 000 Kč	50 000 Kč	-183 000 Kč
ČSOBP	Z2	600 000 Kč	478 000 Kč	478 000 Kč	0 Kč
ČPP	I.	200 000 Kč	260 000 Kč	200 000 Kč	-60 000 Kč

Tabulka č. 36 vyjadřuje limity pro stupeň zabezpečení, který má garáž pana Sýkory. V návaznosti na výši plnění vypočítané v předchozí metodické otázce je potřeba srovnat ji s maximálním možným plněním pojišťoven. Maximální plnění je v tomto případě limit. Hodnota plnění se odvíjí od stanovení cen a případného omezení v rámci základního rozsahu. V případě pana Sýkory je skutečné plnění ve výši maximálně limitu nebo hodnoty plnění. Poslední sloupec prezentuje imputované plnění, které by panu Sýkorovi konkrétní pojišťovna s ohledem na stupeň zabezpečení neproplatila.

I přesto, že by Generali plnila v nových cenách a na první pohled se zdála jasnou volbou, při přihlédnutí ke stupni zabezpečení by pojišťovna v případě odcizení sportovní výbavy z garáže kryla pouze 300 000 Kč. To znamená, že by pan Sýkora zbylých 210 000 Kč plnění neinkasoval především z důvodu nedostačujícího zabezpečení.

Pojišťovna Kooperativa jako jediná přihlíží i k zabezpečení uvnitř garáže, limit pro dozický zámek však posouvá toto vybavení do skupiny zabezpečení S2, která je omezena limitem 50 000 Kč. Pan Sýkora by při volbě tohoto produktu utrpěl největší ztrátu, a to v podobě 183 000 Kč, které by mu pojišťovna neproplatila.

ČSOBP je jediná pojišťovna, která za daného stupně zabezpečení dokáže svým limitem efektivně pojistit majetek. Při volbě nejvyššího produktu pojišťovny navyšuje limit krytí až na 600 000 Kč pro tento stupeň zabezpečení. Volbou tohoto limitu by pan Sýkora efektivně pojistil svůj majetek při uložení v garáži, současně by nedošlo k imputovanému pojistnému.

ČPP obdobně jako Generali a Kooperativa svým limitem nedosahuje na hodnotu majetku. Pan Sýkora by volbou tohoto produktu v případě odcizení při tomto stupni zabezpečení ztratil 65 000 Kč případného plnění pro daný stupeň zabezpečení.

Na základě výsledků tabulky č. 34 a výše plnění vypočtené v předchozí otázce dochází k vyloučení pojišťoven Generali, Kooperativa a ČPP. Z vybraných pojišťoven tak zůstává pouze pojišťovna ČSOBP. Je zřejmé, že v metodickém postupu není třeba dále pokračovat.

7.2.4 Shrnutí případové studie č. 2 písmeno b)

V případové studii č. 2 zaměřené na odcizení věcí uložených v nebytových prostorech se opět vycházelo z metodického postupu. Krádež věcí v nebytových prostorech se liší jak v podmínkách zabezpečení, tak v limitech plnění.

Byl prověřován rozsah pojištění základních produktů pojišťoven. Pojišťovny Generali a Kooperativa nezahrnovali sportovní výbavu do základního balíčku domácnosti, bylo tedy potřeba prozkoumat, zda u těchto pojišťoven lze pojištění typu sportovní výbavy připojistit. Rozsah krytí pojištění domácnosti těchto pojišťoven pro dražší sportovní výbavu vyžaduje pro vyšší limity připojištění.

V dalším kroku při testování výluk z pojištění bylo zjištěno, že garáž dle poj. podmínek Allianz nesplňuje potřebnou vzdálenost od adresy místa pojištění, proto byla z výpočtu již v tomto kroku vyloučena.

Následující metodická otázka tedy pracovala už jen s pojišťovnou Generali, Kooperativa, ČSOBP a ČPP. Předmětem této otázky bylo zjistit případnou výši plnění pomocí stanovení cen. Stanovení, v jakých cenách pojišťovna vyplácí plnění, se liší dle poj. podmínek příslušných pojišťoven. Z hlediska majetku sportovní výbavy, které pan Sýkora občasně ukládá do garáže, bylo potřeba sledovat především časové testy, které rozlišovaly hranici mezi plněním v nových cenách a plněním v časových cenách. Mimo časový test bylo potřeba z hlediska pojišťovny ČPP prozkoumat i aktuální stupeň opotřebení a případný limit v základním rozsahu.

Na základě stanovení cen se došlo k závěru, že podmínky všech vybraných pojišťoven se z hlediska stanovení, v jakých cenách poskytují plnění, výrazně liší. Pojišťovny toto ustanovení nijak zvlášť veřejně nepropagují a některé z vybraných pojišťoven to dokonce neprezentují ani v pojistných podmínkách, přitom se jedná o klíčový ukazatel při volbě pojistného produktu. Autor při kalkulaci plnění čerpal z údajů uvedených v kapitole 4.

Výše hodnoty plnění ale není konečným kritériem při posuzování efektivního pojištění majetku. Ke zjištění pojistné efektivnosti výše případného plnění je potřeba zvolit správný limit pojistného produktu.

Poslední metodická otázka zohledňuje stupně zabezpečení garáže pana Sýkory. Pouze ČSOBP je schopna svým produktem nabídnout efektivní pojistný limit, který by zároveň kryl případnou výši plnění této pojišťovny. V této části případové studie č. 2 je tedy kritické posouzení nejen výše rozsahu krytí, ale především stanovení limitu, který kryje hodnotu pojišťovaného majetku.

7.2.5 Řešení případové studie č. 2 písmeno c)

Závěrečná situace v druhé případové studii se týká umístění kola ve vozidle pana Sýkory ve Francii. Jelikož se jedná o umístění pojištěných věcí mimo místo pojištění, je potřeba zkoumat územní rozsah jednotlivých pojistných produktů a rozsah krytí v případě uložení.

Pojistné nebezpečí se týká krádeže věci umístěné v boxu na vozidle. Autor vychází z rozsahu pojistného krytí jednotlivých pojišťoven uvedeného v kapitole č. 4. Předmětné bude zajistit panu Sýkorovi efektivní rozsah proti krádeži svého sportovního vybavení. Postup bude aplikován pomocí stejné vylučovací metodiky.

Je pojistné nebezpečí krádeže předmětem produktu?

Generali = ANO

Kooperativa = ANO

Allianz = ANO

ČSOBP = ANO

ČPP = ANO

Všechny produkty vybraných pojišťoven obsahují pojistné nebezpečí krádeže v balíčku pojištění domácnosti

Je pojistné nebezpečí součástí výluk?

U věcí umístěných v autě jednotlivé pojišťovny stanovují rozdílné výluky, kdy věci nepojistí.

Pojišťovna Generali neposkytne plnění u krádeže věci v autě, pokud

- jde o obytný přívěs s hmotností nad 3,5 tuny
- auto není na území Evropy
- auto není uzamčeno, nebo jsou věci viditelné z venku

- nebylo dokázáno překonání překážky
- krádež nastala mezi 22:00 až 6:00 na nehlídaném parkovišti.

Pojišťovna Kooperativa eviduje výluky následující

- krádež nastala mezi 22:00 až 6:00 na nehlídaném parkovišti, nebo na oploceném uzamčeném pozemku
- věc byla uložena v prostoru pro cestující
- věc byla odcizena bez překonání překážky
- auto se nachází mimo Evropu

Pojišťovna Allianz v poj. podmínkách uvádí výluku z odcizení věci z vozidla kdy

- věc je uložena jinde než v zavazadlovém prostoru nebo střešním a zadním boxu
- překonání zabezpečení nebylo prokázáno
- auto se nachází mimo Evropu

Pojišťovna ČSOBP popisuje výluky následovně

- auto se nenachází v ČR
- auto nebylo v době krádeže řádně uzamčeno
- věci se nacházejí jinde než v zavazadlovém prostoru

Pojišťovna ČPP neposkytne pojistné plnění pokud

- se jedná o automobil nad 3,5 tuny
- nebyly věci uzamčeny uvnitř automobilu nebo uvnitř střešního boxu

Při zohlednění výluk je potřeba posoudit situaci pana Sýkory a následně nehodící poj. produkty vyloučit z metodického postupu.

Nejdříve se autor zaměřuje na územní rozsah. Pan Sýkora pravidelně cestuje na hory do Francie, tudíž se rovnou vylučuje produkt ČSOBP, který by odcizenou sportovní výbavu mimo hranice ČR neplnil.

Dále víme, že pan Sýkora parkuje svůj osobní automobil před chatou, kde není parkoviště nijak střeženo. Na základě tohoto faktu se vylučují pojišťovny Generali a Kooperativa, které by představovaly riziko výluky v případě krádeže mezi 22:00 až 6:00.

Jelikož auto váží do 3,5 tuny, z hlediska situace pana Sýkory nelze vyloučit žádnou další pojišťovnu, proto se postupuje na další otázku s produkty pojišťovny Allianz a ČPP.

V jakých cenách je výše plnění?

Výše plnění sportovní výbavy se stanovuje dle časové lhůty stáří vybavení a stupně opotřebení před poj. událostí. U pojišťovny Allianz jsou časové ceny aplikovány pro sportovní výbavu starší pěti let. ČPP sleduje aktuální stupeň opotřebení.

Jelikož dle zadání je stáří kola čtyři roky, pojišťovna Allianz bude případné plnění kalkulovat dle nových cen. Pojišťovna ČPP přihlíží u zařízení domácnosti, které není elektronické, na stupeň opotřebení. Dle zadání je nová cena kola 350 000 Kč a aktuální opotřebení kola dosáhlo 70 % nové ceny. Na základě údajů z rozsahu pojištění ČPP uvedených v kapitole č. 4 se dochází k závěru, že kolo pana Sýkory dosahuje limitu opotřebení pro stanovení časových cen. Časová cena by tedy vyšla 105 000 Kč ($350\,000 \cdot 0,3$), obdobně jako v případové studii č. 2 pism. b) je potřeba brát v ohledu limit pro jízdní kola, který je v částce 100 000 Kč a má přednost před oceněním. Výsledná výše plnění při odcizení kola by u pojišťoven byla následující.

Allianz = 350 000 Kč

ČPP = 100 000 Kč

Výše plnění je u obou pojišťoven rozdílná. Dochází zde ke značnému odlišení v rámci ocenění majetku a podmínkami vybranými pojišťovnami. Pro posouzení výše plnění se musí zjistit dílčí pojistná částka pro věci uložené ve vozidle u těchto pojišťoven.

Jaká je maximální výše plnění?

Maximální limit pro výši plnění u věcí umístěných v boxu automobilu je stanoven u obou pojišťoven dílčí pojistnou částkou. U vozidel se nesleduje stupeň zabezpečení, jak je tomu u bytových a nebytových prostor. Zde je potřeba zhodnotit především stanovený limit daného produktu.

ČPP stanovuje dílčí poj. částku pro věci umístěné v uzamčeném os. automobilu na 50 000 Kč.

Z hlediska Allianz pojistné podmínky specifikují omezení v rámci věcí uložených v autě na 100 000 Kč.

Tabulka 37 Srovnání plnění při odcizení kola z vozidla (vlastní zpracování)

Pojišťovna	DPČ	Výše plnění	Skutečné plnění	Imputované plnění
Allianz	100 000 Kč	350 000 Kč	100 000 Kč	-250 000 Kč
ČPP	50 000 Kč	100 000 Kč	50 000 Kč	-50 000 Kč

Dle výpočtů v tabulce č. 37 lze vidět, že výše plnění ani u jednoho produktu nedosahuje dostačující DPČ. Pan Sýkora by se při volbě kteréhokoliv produktu vystavoval ztrátě z hlediska imputovaného plnění.

Přihlédnutím ke skutečné výši plnění by kompenzace pojišťovnou Allianz byla vhodnější variantou pro pana Sýkoru. Jelikož se došlo k závěru, že dílčí pojistné částky jsou nedostačující pro pojištění majetku v situaci pana Sýkory, metodický postup přidává novou otázku.

Je majetek pojištěn i mimo vozidlo?

Pan Sýkora při horských výjezdech využívá přestávek pro občerstvení. Zastavuje se u různých horských restaurací, kde si své kolo uzamyká ke stojanu.

Pojišťovna Allianz tento typ rozsahu nazývá místo určené. Jedná se o umístění kola například v šatnách, nebo ve stojanu na kola. Pojišťovna dále v podmínkách doplňuje, že v případě uložení kola v místě, kde není potřebné zabezpečení, i za těchto podmínek by hradila plnění při odcizení kola bez jakéhokoliv zabezpečení.

Z hlediska pojišťovny ČPP se určuje místo pojištění pro kola dle tzv. místa mimo místo pojištění s územním rozsahem geografického území Evropy. Pojišťovna dále zdůrazňuje podmínku překonání zabezpečení, tudíž pro případné plnění musí být prokázáno patřičné zabezpečení. Pojišťovna dále nespecifikuje typ zabezpečení.

Na základě této otázky se potvrzuje, že obě pojišťovny by v případě odcizení kola mimo vozidlo pana Sýkory plnily škodu. Je potřeba dále zjistit, do jaké výše by tato byla hrazena.

Jaká je maximální výše hrazená pojišťovnou při umístění kola mimo vozidlo?

ČPP = 100 000 Kč

Allianz = 75 000 Kč

Srovnání dílčích pojistných částek pro pojištění kola pana Sýkory v autě a mimo auto na území hor ve Francii je uvedeno v tabulce č. 38.

Tabulka 38 Srovnání DPČ pro pojištění kola ve Francii (vlastní zpracování)

Pojišťovna	DPČ auto	DPČ mimo auto
Allianz	100 000 Kč	75 000 Kč
ČPP	50 000 Kč	100 000 Kč

Dle výše uvedené tabulky se dochází k závěru, že obě pojišťovny by kryly kolo pana Sýkory v případě odcizení jak v autě, tak na horách. V případě pojišťovny ČPP je paradoxně nastaven vyšší limit dílčí pojistné částky pro uzamčení vozidla kdekoliv na geografickém území Evropy než při uchování kola v uzamčeném vozidle. V praxi to tedy znamená, že při zvolení produktu ČPP by odcizení kola zamčeného ve stojanu dosahovalo vyššího plnění od pojišťovny než odcizení kola v uzamčeném boxu, který je připevněn k vozidlu ať už na hlídaném, nebo nehlídaném parkovišti.

U Allianz je nastavení limitu pro odcizení z auta ve výši 100 000 Kč a pro odcizení kola mimo auto je 75 000 Kč. Jak již bylo zmíněno v předchozí otázce, pojišťovna Allianz je benevolentní i v případě krádeže bez překonání zabezpečení. Pro případné plnění by bylo potřeba dokázat, že kolo opravdu bylo odcizeno např. pomocí kamerových záznamů.

V rámci posouzení efektivnosti pojištění kola mimo místo pojištění ať už ve vozidle, nebo na místě jiném, ani jedna z pojišťoven není schopna efektivně krýt celou hodnotu nového kola pana Sýkory. Dle metodického postupu se dokázalo identifikovat dva pojistné produkty, které disponují nejširším rozsahem, co se týče případných výluk či podmínek zabezpečení při odcizení kola. Bylo by tedy na panu Sýkorovi, zda by chtěl větší krytí pro případ odcizení v boxu auta (Allianz), nebo raději vyšší krytí při samotných cestách na kole po Francouzských horách (ČPP).

7.2.6 Shrnutí případové studie č. 2 písmeno c)

Poslední situace případové studie č. 2 se zabývala především výluky z pojištění a případným rozsahem pojistného krytí v závislosti na výši dílčích pojistných částek.

Jde o situaci, kdy je potřeba analyzovat a vyhodnotit podmínky pojištění domácnosti nebo připojištění majetku, které kryje sportovní výbavu, konkrétně kolo pana Sýkory. Autor vycházel z původní metodiky, která byla následně navýšena další otázkou cílenou tak, aby bylo rozebráno kompletní pojistné krytí kola v zahraničí uloženého nejen v uzamčeném boxu vozidla, ale i na místě jiném.

Kolo pana Sýkory je vysoké hodnoty, proto ho převáží na své cesty do Francie v uzamykacím boxu, který je připevněn ke střeše vozidla. Pro účely zjištění nejširšího rozsahu krytí v případě odcizení majetku ve vozidle, bylo potřeba důkladně prozkoumat výluky z pojištění.

Pojištění věcí mimo místo pojištění je hodně specifické pojištění, které nese řadu odlišných podmínek u všech pojišťoven. Autor tedy musel definovat jednotlivé výluky v případě odcizení majetku z vozidla u vybraných pojišťoven a vyloučit pojišťovny, které by nesly nejmenší pojistný rozsah. Mezi typické výluky patřily například místo úschovy v autě, územní rozsah pojištění, místo parkování vozidla aj. Po zohlednění výluk byly vyloučeny produkty pojišťoven Generali, Kooperativa a ČSOBP, jelikož svými výlukami představovaly riziko nízkého krytí v oblasti rozsahu.

Metodika dále pokračovala už jen s pojišťovnou Allianz a ČPP. Další otázky srovnávaly případná nacenění jednotlivými pojišťovnami a limitní omezení plnění. Pomocí cen nových a časových se stanovila výše plnění jednotlivých pojišťoven. Bylo potřeba taky přihlídnout k dílčímu omezení, které se týká plnění kol a limitům vztahujícím se k odcizení majetku z vozidla. Jelikož ani jedna pojišťovna z hlediska efektivního pojištění majetku nedokáže krýt novou ani časovou hodnotu kola, byla přidána další metodická otázka, která měla za cíl zhodnotit rozsah a limity pro umístění kola mimo vozidlo.

Paradoxně toto vyhodnocení u pojišťovny ČPP představuje vyšší limity pojistného plnění a zároveň méně podmínek z hlediska výluk, než je prezentováno u umístění v boxu vozidla. V případě Allianz došlo k opačnému efektu, kdy umístění v boxu auta dosahuje vyššího poj. limitu, než je tomu u krádeže v místě jiném. Je nutno podotknout, že pojišťovna Allianz je jedinou pojišťovnou ze všech vybraných pojišťoven, která by kryla odcizení kola bez prokázání překonání překážky.

I přes rozšíření hledání krytí pojišťoven, které nebyly vyloučeny, nebyl dosažen pojistný limit, který by dokázal krýt alespoň časovou hodnotu kola pana Sýkory v případě odcizení mimo místo pojištění. V tomto případě by bylo na individuálním rozhodnutí pana Sýkory, zda si vybere vyšší krytí pro případ odcizení z vozidla (Allianz), nebo vyšší krytí v situaci odcizení kola nacházejícího se mimo vozidlo (ČPP).

Tato případová studie ukazuje značné rozdíly v ocenění majetku v případě plnění pojišťoven. Jsou zní zřejmé i rozličné podmínky pojištění majetku, který se nachází mimo Českou republiku.

ZÁVĚR

Pojištění majetku je důležité pro všechny, kdo jej chtějí chránit před nepředvídatelnými událostmi a finančními ztrátami. Jde o oblast finančního managementu, která je zaměřena na rizika spojená s vlastnictvím nemovitostí. Tato diplomová práce byla zpracována tak, aby mohla sloužit jako nástroj pro pomoc při volbě pojistných produktů pojištění majetku z hlediska efektivity pojistného rozsahu a podmínek.

Teoretická část práce sumarizovala poznatky načerpané z literárních a jiných odborných informačních pramenů týkajících se pojišťovnictví, konkrétně neživotního pojištění a jeho skupiny pojištění majetku. První část systematicky popisovala pojištění od svých začátků v dávné historii až po konkrétní podmínky a aktuální problematiku neživotního majetkového pojištění.

Praktická část v návaznosti na teorii pokračovala již v konkrétním rozboru skupiny neživotního pojištění. Na základě analýzy pojistného trhu včetně vývoje pojistných událostí v ČR byla definována problematika práce v podobě pojistného nebezpečí živelní události a krádeže majetku. Následně se vyselektovaly pojišťovny předmětné pro řešení. Sestavil se jednotný ucelený pohled na rozsah pojistných produktů ve srovnatelném přehledu. Klíčovou byla shledána identifikace dílčích pojistných částek (sublimitů), jež omezují některá pojistná nebezpečí. Specifikovaly se podmínky zabezpečení proti krádeži z hlediska pojištění majetku, ke kterým se vážou odlišné pojistné limity.

Projektová část práce se zaměřila na aplikaci získaných poznatků z předchozí analýzy. Řešily se případové situace, které se zaměřovaly na problematiku pojistná nebezpečí. Případové studie byly vždy popsány okolnostmi a vlastnostmi pojišťovaného majetku. Dle zadání byly jednotlivé studie pomocí aplikování autorova metodického postupu řešeny a dílčí kapitolou shrnuty výsledky. Jedna případová studie se zabývala pojištěním majetku v rizikové oblasti povodní. Druhá se týkala pojištění majetku proti nebezpečí krádeže věcí v bytových, ale i nebytových prostorech na území i mimo ČR.

Při řešení případových studií se kooperovalo s výsledky z analytické části, aby bylo dosaženo cíle efektivního pojištění majetku. Stěžejním se ukázalo být nastavení pojistných limitů pro případné pojistné nebezpečí či výluky z pojištění. V případových studiích byly názorně představeny i dopady špatně zvoleného pojistného produktu či neefektivně nastavené pojistné částky. Práce v řešení případových studií brala ohled nejen na maximální hranici plnění ze strany pojišťovny, ale i skutečnou výši plnění při likvidaci pojistné události

s ohledem na pojistné podmínky konkrétních pojišťoven. Autor směřoval v řešených situacích na nejvyšší skutečné plnění dle stanovených cen mezi vybranými pojistnými produkty.

Metodika řešení případových studií byla aplikována na konkrétní situace a majetek. Strategickými otázkami se postupně vylučovaly nevhodné produkty pro pojišťovaný majetek. Tento selektivní postup dospěl k produktům s nejvyšším pojistným plněním a efektivně nastavenými pojistnými limity. V práci se nesrovnávaly cenové rozdíly pojistných produktů, ale především kvalita pojistných produktů cílená na náročné klienty, u kterých cenový faktor pojistky nehrál roli.

Praktická část tedy v úvodu definovala problém, dále pomocí rozboru pojistných podmínek sestavila nástroje k jeho řešení a v neposlední řadě aplikovala tyto nástroje k eliminaci problému skrz případové studie. Práce finálně nabídla metodický postup selektující pojistné produkty, které svým rozsahem, podmínkami, a především limity zajišťují efektivní pojištění majetku. Metodika byla shledána účinnou k aplikaci na rozličná pojistná nebezpečí k reálnému užití.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BUREŠ, Michal, 2021. *Co a k čemu je vinkulace pojistky?* Online. Finance.cz - daně, banky, kalkulačky, spoření, kurzy měn. Dostupné z: <https://www.finance.cz/539150-co-je-a-k-cemu-je-vinkulace/>. [cit. 2024-03-01].
- DUCHÁČKOVÁ, Eva, 2009. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-51-4.
- DUCHÁČKOVÁ, Eva, 2015. *Pojištění a pojišťovnictví*. Praha: Ekopress. ISBN 978-808-7865-255.
- DUCHÁČKOVÁ, Eva a DAŇHEL, Jaroslav, 2012. *Pojistné trhy: změny v postavení pojišťovnictví v globální éře*. [Praha]: Professional Publishing. ISBN 978-80-7431-078-2.
- FORTELKA, Vladimír, 2017. *Škodové nebo obnosové pojištění? Znáte podstatu?* Online. KFD makléři s.r.o. | podnikatelské a průmyslové pojištění. Dostupné z: <https://kfd.cz/skodove-nebo-obnosove-pojisteni-znate-podstatu/>. [cit. 2024-02-15].
- HALM, Jan, 2020. *Proti nemoci i ničivému požáru: Historie pojišťovnictví sahá až do časů Babylónanů*. Online. 100+1 zahraniční zajímavost. Dostupné z: <https://www.stoplusjednicka.cz/proti-nemoci-i-nicivemu-pozaru-historie-pojistovnictvi-saha-az-do-casu-babylonanu>. [cit. 2024-02-06].
- Klasifikace pojištění*, © 2024. Online. Česká asociace pojišťoven. Dostupné z: <https://www.cap.cz/slovnikenc/16027-item-1014>. [cit. 2024-02-13].
- MARTINOVIČOVÁ, Dana, 2007. *Pojištění podnikatelských subjektů*. Ekonomie (Key Publishing). Ostrava: Key Publishing. ISBN 978-80-87071-08-3.
- MARTINOVIČOVÁ, Dana a ČEJKOVÁ, Viktória, 2013. *Poistenie rizík malých a stredných podnikov*. Ekonómia. Bratislava: Iura Edition. ISBN 978-80-8078-672-4.
- MESRŠMÍD, Jaroslav, 2015. *Pojišťovnictví v globálním prostředí*. Praha: Kamil Mařík - Professional publishing. ISBN 978-80-7431-150-5.
- MESRŠMÍD, Jaroslav, 2016. *Marketing v pojišťovnictví*. Praha: Kamil Mařík - Professional Publishing. ISBN 978-80-7431-158-1.
- NĚMCOVÁ, Veronika, 2022. *Povodeň a záplava jsou pro pojišťovny odlišné jevy. Jak zbytečně nepřijít o peníze?* Online. Finance.cz - daně, banky, kalkulačky, spoření, kurzy

měn. Dostupné z: <https://www.finance.cz/543444-povoden-zaplava-a-pojisteni/>. [cit. 2024-03-01].

Obecné informace, 2023. Online. Česká správa sociálního zabezpečení. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/platba-pojistneho-obecne-informace>. [cit. 2024-02-13].

Obecně o pojištění, 2014. Online. Ministerstvo financí České republiky. Dostupné z: <https://financniagramotnost.mfcr.cz/cs/pojisteni/pojisteni-obecne>. [cit. 2024-02-13].

Obnosové pojištění, © 2024. Online. Česká asociace pojišťoven. Dostupné z: <https://www.cap.cz/en/slovnikenc/15781-item-296>. [cit. 2024-02-15].

ONDRUŠKA, Tomáš; BROKEŠOVÁ, Zuzana; PASTORÁKOVÁ, Erika a SNOPKOVÁ, Andrea, 2022. *Riadenie rizík a poisťovníctvo: učebnica*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-807-6764-026.

PODLEŠÁK, Petr, 2023. *Při nákupu nemovitosti se podívejte do povodňové mapy*. Online. RE/MAX, realitní kancelář. Dostupné z: <https://www.remaxalfa.cz/povodnove-mapy/>. [cit. 2024-04-07].

POJISTNÁ SMLOUVA, © 2021. Online. Finanční vzdělávání. Dostupné z: <https://www.financnivzdelavani.cz/svet-financi/pojistovnictvi/pojistna-smlouva>. [cit. 2024-02-15].

POJISTNÁ SMLOUVA, © 2024. Online. Česká asociace pojišťoven. Dostupné z: <https://www.cap.cz/pojistna-smlouva>. [cit. 2024-02-16].

Povodně, © 2024. Online. Policie České republiky. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pomoc-obetem-tc-povodne.aspx>. [cit. 2024-03-10].

POVODŇOVÉ MAPY, © 2024. Online. Česká asociace pojišťoven. Dostupné z: <https://www.cap.cz/povodnove-mapy>. [cit. 2024-03-01].

Právní rámce - Pojišťovníctví ČR, 2013. Online. Ministerstvo financí České republiky. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/financni-trh/pojistovnictvi/pravni-ramce>. [cit. 2024-01-23].

REJNUŠ, Oldřich, 2014. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Partners. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3671-6.

REJNUŠ, Oldřich, 2016. *Finanční trhy: učebnice s programem na generování cvičných testů*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5871-8.

Škodové pojištění, © 2024. Online. Česká asociace pojišťoven. Dostupné z: <https://www.cap.cz/slovníkenc/15247-item-777>. [cit. 2024-02-15].

VAUGHAN, Emmett J. a VAUGHAN, Therese M., 2014. *Fundamentals of Risk and Insurance*. 11th ed. New Jersey: Wiley. ISBN 978-1-118-53400-7.

VÁVROVÁ, Eva, 2014. *Finanční řízení komerčních pojišťoven*. Expert (Grada). Praha: Grada. ISBN 978-802-4746-623.

Veřejné zdravotní pojištění, 2020. Online. Ministerstvo zdravotnictví. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/verejne-zdravotni-pojisteni-2/>. [cit. 2024-02-13].

ZÁMEČNÍKOVÁ, Jana, 2015. *Nejčastější chyby při sjednání pojištění domácnosti*. Online. Hypoindex.cz - Odborný server společnosti Swiss Life Select a.s. Dostupné z: <https://www.hypoindex.cz/clanky/nejcastejsi-chyby-pri-sjednani-pojisteni-domacnosti/>. [cit. 2024-02-28].

Zdravotní pojištění, 2023. Online. EURAXESS. Dostupné z: <https://www.euraxess.cz/cs/czech-republic/information-assistance/zdravotn%C3%AD-poji%C5%A1t%C4%9Bn%C3%AD>. [cit. 2024-02-13].

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČPP	Česká podnikatelská pojišťovna, a.s.
ČR	Česká republika
ČSN	České technické normy
ČSOBP	ČSOB Pojišťovna, a.s.
DPC	Dílčí pojistná částka
DPPC	Dohledové příjmací poplachové centrum
DPPZP	Doplňkové pojistné podmínky zima plus
EZS	Elektronické zabezpečovací systémy
GČP	Generali Česká pojišťovna a.s.
GÚE	Geografické území Evropy
HDP	Hrubý domácí produkt
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NOZ	Nový občanský zákoník
PČ	Pojistná částka
PPČSOB	Pojistné podmínky ČSOB
PPK	Pojistné podmínky Kooperativy
PZTS	Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy
SPČ	Souhrnná pojistná částka
TSK	Takticko statistická klasifikace
VIG	Vienna Insurance Group
ZPPK	Zvláštní pojistné podmínky Kooperativy

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Struktura odvětví pojišťovnictví	13
Obrázek 2 Srovnání rizika s nejistotou	16
Obrázek 3 Proces risk managementu	19
Obrázek 4 Financování sociálního pojištění	21
Obrázek 5 Financování zdravotního pojištění v ČR	23
Obrázek 6 Vazby klasifikace komerčního pojištění	24
Obrázek 7 Možnosti krytí rizik u pojištění majetku	33
Obrázek 8 Obecné faktory ovlivňující pojistné v pojištění majetku	35
Obrázek 9 Vztah mezi subjekty pojištění odpovědnosti	40
Obrázek 10 Rozbor vývoje složek neživotního pojištění	47
Obrázek 11 Vývoj pojištěnosti v období let 2017 až 2023	48
Obrázek 12 Podíl pojištěných událostí krádeže	58
Obrázek 13 Podíly pojišťoven na trhu neživotního pojištění za sledované období	62
Obrázek 14 Povodňový plán města Zruč nad Sázavou	103
Obrázek 15 Stupeň zabezpečení garáže p. Sýkory	108
Obrázek 16 Zabezpečení vstupních dveří	109

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Srovnání životního a neživotního pojištění	25
Tabulka 2 Porovnání povinného a dobrovolného pojištění	26
Tabulka 3 Podíl neživotního pojištění za sledované období.....	45
Tabulka 4 Srovnání neživotního pojištění a pojištění majetku.....	46
Tabulka 5 Pojištěnost pojistného trhu neživotního pojištění	48
Tabulka 6 Škodovost neživotního pojištění.....	50
Tabulka 7 Vývoj pojistných událostí v ČR za období 2022–2023	51
Tabulka 8 Vývoj pojistných událostí u pojištění majetku v ČR za období 2022–2023	52
Tabulka 9 Znázornění absolutních změn škod za sledované období 2022–2023.....	53
Tabulka 10 Vývoj krádeže a loupeže v ČR za rok 2022	56
Tabulka 11 Vývoj krádeže a loupeže v ČR za rok 2023	57
Tabulka 12 Předepsané pojistné neživotního pojištění.....	61
Tabulka 13 Rozsah pojistného krytí nemovitosti u GČP.....	67
Tabulka 14 Rozsah pojistného krytí domácnosti balíček Exclusive.....	69
Tabulka 15 Stupně zabezpečení Generali	72
Tabulka 16 Rozsah pojistného krytí nemovitosti u Kooperativy balíček KOMFORT	75
Tabulka 17 Rozsah pojistného krytí domácnosti u Kooperativy balíček KOMFORT.....	77
Tabulka 18 Stupně zabezpečení bytu a sportovní vybavy v místě pojištění Kooperativa...	79
Tabulka 19 Výše spoluúčasti při krádeži	80
Tabulka 20 Stupně zabezpečení věcí mimo prostory pojištění a společné prostory	81
Tabulka 21 Stupně zabezpečení věcí pro nebytové prostory a sportovní vybavení pro spol. nebytové prostory a místo mimo bytové prostory	81
Tabulka 22 Rozsah pojistného krytí nemovitosti u Allianz balíček MAX.....	83
Tabulka 23 Rozsah pojistného krytí domácnosti u Allianz balíček MAX	85
Tabulka 24 Stupně zabezpečení v místě pojištění	87
Tabulka 25 Stupně zabezpečení a DPČ ve vedlejších nebytových prostorech.....	87
Tabulka 26 Rozsah pojistného krytí nemovitosti u ČSOB balíček Premiant.....	88
Tabulka 27 Rozsah pojistného krytí domácnosti u ČSOB balíček Premiant Plus.....	90
Tabulka 28 Dílčí pojistné částky dle stupně zabezpečení dveří ČSOB	92
Tabulka 29 Rozsah poj. krytí nemovitosti u ČPP	93
Tabulka 30 Rozsah poj. krytí domácnosti u ČPP	95
Tabulka 31 Stupně zabezpečení a dílčí poj. částky ČPP	97
Tabulka 32 Ohodnocení věcí pro případ odcizení	111
Tabulka 33 Srovnání dílčích pojistných částek u zabezpečení bytových prostor.....	113

Tabulka 34 Výše plnění při kompletním odcizení po zohlednění limitu stupně zabezpečení	114
Tabulka 35 Výše plnění při navýšení souhrnné poj. částky	115
Tabulka 36 Limity pro stupně zabezpečení nebytového prostoru	120
Tabulka 37 Srovnání plnění při odcizení kola z vozidla	125
Tabulka 38 Srovnání DPČ pro pojištění kola ve Francii	126